

Kodeks rodzinny Ukrainy

Dokument [2947-III \(\)](#) , aktualna , aktualna wersja - **Rewizja z dnia 19.02.2022** , na podstawie - [2008-IX](#)

([i](#) Ostatnie wydarzenie – **Rewizja** , pochodzi 1 stycznia 3000 , na podstawie - [2147^a-VIII](#) . [Spójrz na historię?](#))

[i](#) Informacje

[Pobierać](#)

[Karta dokumentu](#)

[Treść dokumentu](#)

[Szukaj w tekście](#)

[Wersja do druku](#)

Oficjalne tłumaczenie

Ostatnia modyfikacja: 15.06.21 08:22:40

KODEKS RODZINNY UKRAINY

(Urzędowy Biuletyn Rady Najwyższej Ukrainy (BVR), 2002, nr 21–22, art. 135)

[Zmienione Ustawami

[Nr 407-IV z dnia 26 grudnia 2002 r.](#) , BVR, 2003, Nr 7, art. 70
[Nr 2620-IV z dnia 02 czerwca 2005 r.](#) , BVR, 2005, Nr 26, art. 352
[Nr 2709-IV z dnia 23 czerwca 2005 r.](#) , BVR, 2005, nr 32, art. 422
[nr 2710-IV z dnia 23 czerwca 2005 r.](#) , BVR, 2005, nr 32, art. 423
[nr 2853-IV z dnia 08 września 2005 r.](#) , BVR, 2005, nr 51, art. 551
[nr 2901-IV z dnia 22 września 2005 r.](#) , BVR, 2006, nr 1, art. 2
[nr 3097-IV z dnia 16 listopada 2005 r.](#) , BVR, 2006, nr 22, art. 179
[nr 3250-IV z dnia 20 grudnia 2005 r.](#) , BVR, 2006, nr 14, art. 120
[nr 3497-IV z dnia 23 lutego 2006 r.](#) , BVR, 2006, nr 33, art. 277
[nr 3539-IV z dnia 15 marca 2006 r.](#) , BVR, 2006, nr 34, art. 293
[nr 524-V z dnia 22 grudnia 2006 r.](#) , BVR, 2007, nr 10, art. 87
[nr 257-VI z dnia 10 kwietnia 2008 r.](#) , BVR, 2008, nr 24, art. 230}

[W sprawie niektórych przepisów uznanych za konstytucyjne zob. wyrok Trybunału Konstytucyjnego

[nr 3-rp/2009 z dnia 3 lutego 2009 r.](#) }

[Zmienione Ustawami

[Nr 1276-VI z dnia 16 kwietnia 2009 r.](#) , BVR, 2009, Nr 38, art. 535
[Nr 1390-VI z dnia 21 maja 2009 r.](#) , BVR, 2009, Nr 39, art. 559
[Nr 1397-VI z dnia 21 maja 2009 r.](#) , BVR, 2009, nr 41, art. 596
[nr 1452-VI z dnia 4 czerwca 2009 r.](#) , BVR, 2009, nr 44, art. 653
[nr 2302-VI z dnia 1 czerwca 2010 r.](#) , BVR, 2010, nr 34, art. 483 [nr 2398-VI z dnia 1 lipca 2010 r.](#) , BVR, 2010 r., nr 38, art. [z dnia 4 listopada 2010 r.](#) , BVR, 2011, nr 19-20, art. 142
[nr 2913-VI z dnia 11 stycznia 2011 r.](#) , BVR, 2011, nr 31, art. 298
[nr 3234-VI z dnia 19 kwietnia 2011 r.](#) , BVR, 2011, nr 42, art. 433
[nr 3354-VI z dnia 12 maja 2011 r.](#) , BVR, 2011, nr 45, art. 488
[nr 3381-VI z dnia 19 maja 2011 r.](#) , BVR, 2011, nr 45, art. 490
[nr 3738-VI z dnia 9 września 2011 r.](#) , BVR, 2012, nr 19-20, art. 172
[nr 3760-VI z dnia 20 września 2011 r.](#) , BVR, 2012, nr 19-20, art. 177
[nr 4314-VI z dnia 12 stycznia 2012 r.](#) , BVR, 2012, nr 40, art. 475
[nr 4525-VI z dnia 15 marca 2012 r.](#) , BVR, 2012, nr 49, art. 562
[nr 4652-VI z dnia 13 kwietnia 2012 r.](#) , BVR, 2013, nr 21,
[art.208 nr 4766-VI z dnia 17 maja 2012 r.](#) , BVR, 2013, nr 15, art.100}

[Oficjalna wykładnia ustawy – zob. Wyrok Sądu Konstytucyjnego

[nr 17-rp/2012 z dnia 19 września 2012 r.](#) }

[Zmienione

[Ustawami nr 5462-VI z dnia 16 października 2012 r.](#) , BVR, 2014, nr 6-7, art. 80
[nr 5477-VI z dnia 6 listopada 2012 r.](#) , BVR, 2013, nr 50, art. 693

[nr 245 -VII z dnia 16 maja 2013 r.](#) , BVR, 2014, nr 12, art. 178
[nr 402-VII z dnia 4 lipca 2013 r.](#) , BVR, 2014, nr 20-21, art. 708
[nr 1697-VII z dnia 14 października 2014 r.](#) , BVR , 2015, nr 2 do 3, art. 12
[nr 668-VIII z dnia 3 września 2015 r.](#) , BVR, 2015, nr 45, art. 407
[nr 911-VIII z dnia 24 grudnia 2015 r.](#) , BVR, 2016, nr 5, art. 50
[nr 936-VIII z dnia 26 stycznia 2016 r.](#) , BVR, 2016, nr 10, art. 99
[nr 1370-VIII z dnia 17 maja 2016 r.](#) , BVR, 2016, nr 25, art. 501
[nr 1404-VIII z dnia 2 czerwca 2016 r.](#) , BVR, 2016 r., nr 30, art. 542
[nr 1692-VIII z dnia 19 października 2016 r.](#) , BVR, 2016 r., nr 48, art. 813
[nr 2037-VIII z dnia 17 maja 2017 r.](#) , BVR, 2017, nr 25, art. 291
[nr 2038-VIII z dnia 17 maja 2017 r.](#) , BVR, 2017, nr 26, art. 293
[nr 2234-VIII z dnia 7 grudnia 2017 r.](#) , BVR, 2018, nr 6-7, Art. 40
[nr 2249-VIII z dnia 19 grudnia 2017 r.](#) , BVR, 2018, nr 6-7, art. 43
[nr 2475-VIII z dnia 3 lipca 2018 r.](#) , BVR, 2018, nr 36, art. 272
[nr 463-IX z dnia 16 stycznia 2020 r.](#) , BVR, 2020, nr 31, art. 226
[nr 540-IX z dnia 30 marca 2020 r.](#) , BVR, 2020, nr 18, art. 123
[nr 720-IX z dnia 17 czerwca 2020 r.](#) , BVR, 2020, nr 47, art. 408
[nr 942-IX z dnia 03.11.2020](#)
[nr 1020-IX z dnia 02.12.2020 r.](#) ; uchwalona [30 marca 2021 r.](#) }

{W niniejszym Kodeksie słowa „państwowy urząd rejestracji” we wszystkich formularzach zostały zastąpione słowami „państwowy urząd rejestracji” w odpowiednim formularzu zgodnie z ustawą [nr 2398-VI z dnia 1 lipca 2010 r.](#) }

{W niniejszym Kodeksie słowa „centralna agencja wykonawcza odpowiedzialna za adopcję i ochronę praw dziecka” we wszystkich formach zostały zastąpione słowami „centralna agencja wykonawcza wdrażająca politykę państwa w zakresie adopcji i ochrony praw dziecka” w odpowiednich formularzach zgodnie z ustawą [nr 5462-VI z dnia 16 października 2012 r.](#) }

{W tekście niniejszego Kodeksu słowa „osoba niepełnosprawna” i „dziecko niepełnosprawne” we wszystkich formach zostały zastąpione odpowiednio słowami „osoba niepełnosprawna” i „dziecko niepełnosprawne” w odpowiedniej formie zgodnie z ustawą [nr 2249-VIII z dnia 19 grudnia 2017 r.](#) }

Rozdział I POSTANOWIENIA OGÓLNE

Rozdział 1 RODZINA. REGULACJE WSPÓŁPRACY RODZINNE

Artykuł 1. Cele ukraińskiego kodeksu rodzinnego”

1. Kodeks rodzinny Ukrainy określa zasady i obowiązki małżeńskie, osobiste prawa i obowiązki niemajątkowe i majątkowe małżonków, podstawy i zakres osobistych praw i obowiązków majątkowych i niemajątkowych rodziców i dzieci, rodziców adopcyjnych i dzieci oraz inne członkowie rodziny i krewni.

2. Niniejszy Kodeks reguluje stosunki rodzinne w celu:

umacnianie rodziny jako instytucji społecznej i jako związku konkretnych osób;

promowanie zaangażowania wobec rodziców, dzieci i innych członków rodziny;

budowanie rodziny na zasadach parytetu i wzajemnej miłości, szacunku, pomocy i wsparcia;

zapewnienie każdemu dziecku opieki rodzinnej oraz możliwości rozwoju fizycznego i psychicznego.

Artykuł 2. Uczestnicy stosunków rodzinnych regulowanych przez Kodeks rodzinny Ukrainy

1. Kodeks rodzinny Ukrainy reguluje osobiste stosunki majątkowe i niemajątkowe między małżonkami, rodzicami i dziećmi, rodzicami adopcyjnymi i dziećmi oraz matką i ojcem dziecka w zakresie związanym z wychowaniem, rozwojem i opieką nad dzieckiem.

2. Kodeks Rodzinny Ukrainy reguluje osobiste stosunki majątkowe i niemajątkowe między dziadkami, pradiadkami i wnukami, prawnukami, rodzeństwem, przybranymi rodzicami i pasierbami.

3. Kodeks rodzinny Ukrainy reguluje osobiste stosunki majątkowe i niemajątkowe między wszystkimi innymi członkami rodziny, które nie zostały w nim wyraźnie wymienione.

4. Kodeks Rodzinny Ukrainy nie reguluje stosunków rodzinnych między kuzynami, wujkami, ciociami, siostrzeńcami, siostrzenicami i innymi krewnymi z pochodzenia.

Artykuł 3. Rodzina

1. Rodzina jest podstawową i podstawową jednostką społeczeństwa.

2. Rodzina składa się z osób wspólnie zamieszkujących, posiadających wspólne gospodarstwo domowe, prawa i obowiązki.

Małżonkowie są uważani za rodzinę nawet wtedy, gdy nie mieszkają razem z powodu studiów, pracy, leczenia, konieczności opiekowania się rodzicami lub dziećmi lub z innych ważnych powodów.

Dziecko należy do rodziny rodziców, nawet jeśli nie mieszkają razem.

3. Osoba samotna ma prawa członka rodziny.

4. Rodzina powstaje przez małżeństwo, pokrewieństwo, adopcję lub w inny sposób, w zakresie nie sprzecznym z obowiązującym prawem i zasadami moralnymi społeczeństwa.

Artykuł 4. Prawo do posiadania rodziny

1. Własną rodzinę może założyć osoba, która osiągnęła wiek małżeński.

W przypadkach, o których mowa w [art. 23 część 2](#) niniejszego paragrafu, rodzinę może założyć osoba, która nie ukończyła małżeństwa.

2. Rodzinę może założyć osoba, która urodziła dziecko, bez względu na wiek.

3. Każdy ma prawo do życia ze swoją rodziną.

Osobę można przymusowo odizolować od rodziny tylko w przypadkach i w trybie przewidzianym przez obowiązujące prawo.

4. Każdy ma prawo do poszanowania życia rodzinnego.

Artykuł 5. Ochrona rodziny przez państwo

1. Państwo chroni rodzinę, dzieciństwo, macierzyństwo i ojcostwo oraz przyczynia się do umacniania rodziny.

2. Państwo zapewnia odpowiednie warunki macierzyństwa i ojcostwa; chroni prawa matki i ojca; i dostarcza bodźców materialnych i moralnych oraz w inny sposób wspiera macierzyństwo i ojcostwo.

3. Państwo dba o to, by rodzinna opieka nad dzieckiem była priorytetem.

4. Państwo otacza opieką każde dziecko osierocone i pozbawione opieki rodzicielskiej.

[Część 4 artykułu 5 zmienionej ustawą [nr 3497-IV z dnia 23 lutego 2006 roku](#).]

5. Nikt nie może cierpieć z powodu ingerencji w życie rodzinne, z wyjątkiem przypadków przewidzianych w [Konstytucji Ukrainy](#).

Artykuł 6. Dziecko

1. W ujęciu prawnym za dziecko uważa się osobę do czasu osiągnięcia pełnoletności.

2. Za małoletniego uważa się dziecko, które nie ukończyło 14 roku życia.

Dziecko w wieku od czternastu do osiemnastu lat uważa się za niepełnoletnie.

Art. 7. Ogólne zasady rządzące stosunkami rodzinnymi

1. Stosunki rodzinne reguluje niniejszy Kodeks oraz inne obowiązujące przepisy i regulacje.

2. Stosunki rodzinne mogą być regulowane na podstawie umowy między członkami rodziny.

3. Stosunki rodzinne reguluje się w zakresie, w jakim jest to dopuszczalne i możliwe z punktu widzenia interesów uczestników tych stosunków oraz interesów społeczeństwa.

4. Stosunki rodzinne reguluje się z poszanowaniem prawa do prywatności życia osobistego i wolności osobistej oraz bez samowolnej ingerencji w życie rodzinne.

5. Uczestnikowi stosunków rodzinnych nie przysługują żadne przywileje ani ograniczenia ze względu na rasę, kolor skóry, przekonania polityczne, religijne i inne, płeć, pochodzenie etniczne i społeczne, stan majątkowy, miejsce zamieszkania, cechy językowe lub inne.

6. Kobieta i mężczyzna mają równe prawa i obowiązki w stosunkach rodzinnych, małżeństwie i rodzinie.

7. Dziecko może korzystać ze swoich praw określonych w [Konstytucji Ukrainy](#), [Konwencji o prawach dziecka](#) oraz innych obowiązujących traktatach międzynarodowych Ukrainy, zatwierdzonych przez Radę Najwyższą Ukrainy jako obowiązujące.

[Część 7 art. 10 w brzmieniu ustawy [nr 524-V z dnia 22 grudnia 2006 r.](#).]

8. Stosunki rodzinne powinny być tak uregulowane, aby w jak najszerszym zakresie zaspokoić potrzeby dziecka i ubezwłasnowolnionych członków rodziny.

9. Stosunki rodzinne powinny być regulowane zgodnie z zasadami sprawiedliwości, dobrej wiary i rozsądku, a w każdym razie zgodnie ze względami moralnymi społeczeństwa.

10. Każdy uczestnik stosunków rodzinnych może dochodzić ochrony przed sądem.

Artykuł 8. Stosowanie Kodeksu Cywilnego Ukrainy do stosunków rodzinnych”

1. Jeżeli osobiste stosunki majątkowe i niemajątkowe między małżonkami, rodzicami, dziećmi i innymi członkami rodziny lub krewnymi nie są wyraźnie uregulowane niniejszym Kodeksem, stosuje się odpowiednie przepisy [Kodeksu Cywilnego Ukrainy](#) w zakresie nie sprzecznym z charakterem relacji rodzinne.

[Artykuł 8 w brzmieniu ustawy [nr 524-V z dnia 22 grudnia 2006 r.](#).]

Art. 9. Regulacja stosunków rodzinnych na podstawie umowy między stronami”

1. Małżonkowie, rodzice dziecka, rodzice i dzieci, inni członkowie rodziny i krewni, których relacje reguluje niniejszy Kodeks, mogą regulować swój związek umową pod warunkiem, że nie jest to sprzeczne z niniejszym Kodeksem, innymi obowiązującymi prawami i zasadami moralnymi społeczeństwa.

2. Osoby żyjące razem jako rodzina i powinowaci, których stosunki nie są regulowane niniejszym Kodeksem, mogą regulować swoje stosunki rodzinne na podstawie umowy, która musi być sporządzona na piśmie. Taka umowa jest wiążąca, o ile nie jest sprzeczna z niniejszym Kodeksem, innymi obowiązującymi przepisami prawa Ukrainy i zasadami moralnymi społeczeństwa.

Art. 10. Stosowanie analogii ustawy i analogii prawa”

1. W przypadku, gdy pewne stosunki rodzinne nie są regulowane niniejszym Kodeksem, innymi obowiązującymi aktami prawnymi lub umową między stronami, zastosowanie mają przepisy niniejszej Ustawy regulujące podobne stosunki (analogia ustawy).

[Część 1 art. 10 w wersji zmienionej ustawą [nr 524-V z dnia 22 grudnia 2006 r.](#).]

2. Jeżeli analogii ustawy nie można zastosować do regulowania stosunków rodzinnych, do stosunków rodzinnych mają zastosowanie ogólne zasady prawa rodzinnego (analogia prawa).

Artykuł 11. Uwzględnianie lokalnych zwyczajów przy rozwiązywaniu sporów rodzinnych w sądzie

1. Sąd rozstrzygający spór rodzinny może, na wniosek zainteresowanego, uwzględnić właściwy zwyczaj lokalny oraz zwyczaj mniejszości etnicznej, do której dana strona lub strony należą; pod warunkiem jednak, że nie jest to sprzeczne z postanowieniami niniejszego Kodeksu, innymi obowiązującymi przepisami prawa oraz zasadami moralnymi społeczeństwa.

Artykuł 12. Obliczanie terminów, o których mowa w niniejszym Kodeksie

1. Terminy, o których mowa w niniejszym Regulaminie, liczone są zgodnie z [Kodeksem Cywilnym Ukrainy](#).

Artykuł 13. Umowy międzynarodowe Ukrainy

1. Umowy międzynarodowe regulujące stosunki rodzinne, ratyfikowane przez Radę Najwyższą Ukrainy, stanowią część krajowego ustawodawstwa rodzinnego Ukrainy.

2. Jeżeli należycie zawarta umowa międzynarodowa Ukrainy zawiera postanowienia sprzeczne z jakimikolwiek przepisami rodzinnymi, pierwszeństwo ma odpowiednia umowa międzynarodowa Ukrainy.

[Artykuł 13 zmieniony ustawą [nr 524-V z dnia 22 grudnia 2006 r.](#)]

Rozdział 2

WYKONYWANIE PRAW RODZINNYCH I OBOWIĄZKÓW RODZINNYCH. OCHRONA PRAW I INTERESÓW RODZINY

Artykuł 14. Wykonywanie praw rodzinnych”

1. Prawa rodzinne są ściśle związane z daną osobą i dlatego nie mogą być przeniesione na żadną inną osobę.

2. Jeżeli dziecko lub osoba o ograniczonej zdolności nie jest w stanie wykonywać swoich praw, prawa te wykonują rodzice lub opiekunowie albo sama osoba przy pomocy rodziców lub opiekunów.

[Część 3 art. 32 wykreślona na mocy ustawy [nr 311-V z dnia 22 grudnia 2006 r.](#)]

Artykuł 15. Obowiązki rodzinne

1. Obowiązki rodzinne są ściśle związane z daną osobą i dlatego nie mogą być powierzone żadnej innej osobie.

2. W przypadku uznania osoby za ubezwłasnowolnioną, jej obowiązek rodzinny o charakterze osobistym niemajątkowym wygasa z powodu niemożności wykonania tego obowiązku.

Obowiązek majątkowy osoby ubezwłasnowolnionej spełnia jego opiekun.

3. Jeżeli osoba nie jest zdolna do wypełnienia obowiązku rodzinnego z powodu zaburzenia psychicznego, poważnej choroby lub z innego ważnego powodu, nie uważa się, że uchyla się od tego obowiązku.

4. Niewykonanie lub uchylanie się od obowiązku rodzinnego może skutkować konsekwencjami określonymi w niniejszym Kodeksie lub w inny sposób uzgodnione przez strony.

Art. 16. Wspieranie małoletnich rodziców w wykonywaniu praw i obowiązków rodzicielskich”

1. Jeżeli matka i/lub ojciec dziecka są niepełnoletni, babcia i/lub dziadek niepełnoletniego rodzica muszą wspierać je w wykonywaniu praw i obowiązków rodzicielskich.

Art. 17. Placówka opiekuńcza wspierająca wykonywanie praw i obowiązków rodzinnych”

1. Agencja opiekuńcza wspiera osobę w wykonywaniu jej praw i obowiązków rodzinnych; zakres i procedurę takiego wsparcia określa niniejszy Kodeks i inne obowiązujące przepisy.

Artykuł 18. Ochrona praw i interesów rodzinnych”

1. Każdy uczestnik stosunków rodzinnych, który ukończył 14 lat, może bezpośrednio wystąpić do sądu o ochronę swojego prawa lub dobra.

2. Sąd stosuje środki przewidziane prawem lub uzgodnione przez strony.

Dostępne środki ochrony praw i interesów rodziny obejmują:

1) nawiązanie stosunku prawnego;

2) przymusowe wykonanie obowiązku niewykonanego dobrowolnie;

3) rozwiązanie/unieważnienie stosunku prawnego;

4) zaprzestania wszelkich działań naruszających prawa rodzinne;

5) przywrócenie stosunku prawnego istniejącego przed naruszeniem;

6) zadośćuczynienie za wszelkie szkody materialne i moralne, jeśli przewiduje to niniejszy Kodeks lub umowa;

7) zmiana stosunku prawnego;

[Część 2 art. 18 uzupełniona o klauzulę 7 zgodnie z ustawą [nr 5496-VI z dnia 22 grudnia 2006 r.](#)]

8) uznawanie za nieważne wszelkich orzeczeń, działań lub zaniechania działania organu państwowego lub organu Autonomicznej Republiki Krymu lub samorządu terytorialnego, w tym funkcjonariusza publicznego.

[Część 2 art. 18 uzupełniona o klauzulę 8 zgodnie z ustawą [nr 5496-VI z dnia 22 grudnia 2006 r.](#)]

Artykuł 19. Wkład urzędu opiekuńczego w ochronę praw i interesów rodzinnych”

1. W przypadkach, o których mowa w niniejszym Kodeksie, osoba może zwrócić się do placówki opiekuńczej o wspieranie jej praw i interesów rodzinnych.

2. Orzeczenie organu opiekuńczego jest wiążące, chyba że osoba zainteresowana udała się do sądu w celu ochrony jej praw lub interesów w terminie dziesięciu dni od wydania takiej decyzji, chyba że w ust. [2 art. 170](#) niniejszy Kodeks.

3. Zwrócenie się o ochronę do placówki opiekuńczej nie ogranicza prawa do wystąpienia na drogę sądową.

W przypadku wniesienia powództwa do sądu placówka opiekuńcza zaprzestaje rozpatrywania wniesionej do niej reklamacji.

[Punkt 3 preambuły, część 3, art. 40 usunięty na mocy ustawy [nr 311-V z dnia 22 grudnia 2006 r.](#)]

4. Placówka opiekuńcza reprezentowana przez odpowiednio umocowaną osobę prawną musi być zaangażowana w postępowanie sądowe związane z udziałem któregoś z rodziców w opiece i rozwoju dziecka, wyrejestrowaniu dziecka z miejsca zamieszkania, uznania dziecka za utracone prawo do korzystania z lokalu mieszkalnego, pozbawienie i przywrócenie praw rodzicielskich, odwiedzin dziecka przez rodziców pozbawionych praw rodzicielskich, odebranie dziecka osobie posiadającej je niezgodnie z obowiązującym prawem lub wyrokiem sądu, zarządzanie majątkiem dziecka przez rodziców, unieważnienie lub unieważnienie adopcji.

[Część 4 art. 19 w brzmieniu ustawy [nr 2038-VIII z dnia 17 maja 2017 r.](#)]

5. Placówka opiekuńcza przedkłada sądowi pisemną opinię w sprawie rozstrzygnięcia sporu na podstawie opinii z badania warunków życia dziecka, rodziców i wszelkich innych osób, które chcą mieszkać z dzieckiem i angażować się w jego wychowanie, a także na podstawie wszelkich innych istotnych dokumentów.

6. Sąd może nie zgodzić się z opinią organu opiekuńczego, jeżeli jest ona niewystarczająco umotywowana lub jest sprzeczna z interesem dziecka.

Art. 20. Zastosowanie terminu przedawnienia do roszczeń wynikających ze stosunków rodzinnych”

1. Termin przedawnienia nie ma zastosowania do roszczeń wynikających ze stosunków rodzinnych, o których mowa w [art. 72 część 2, artykuł 129](#) część 2, [artykuł 138 część 3](#) i [artykuł 139 część 3](#) niniejszego Kodeksu.

2. W przypadkach, o których mowa w części 1 niniejszego Artykułu, właściwy sąd stosuje termin przedawnienia zgodnie z [Kodeksem Cywilnym Ukrainy](#), chyba że niniejszy Regulamin stanowi inaczej.

Sekcja II

MAŁŻEŃSTWO. PRAWA I OBOWIĄZKI MAŁŻONKÓW

Rozdział 3

POSTANOWIENIA OGÓLNE

Artykuł 21. Małżeństwo

1. Małżeństwo jest związkiem rodzinnym kobiety i mężczyzny należycie zarejestrowanych w państwowym urzędzie stanu cywilnego.

2. Jeżeli kobieta i mężczyzna żyją razem jako rodzina bez zarejestrowanego małżeństwa, nie rodzi to wobec nich praw i obowiązków małżonków.

3. Religijna ceremonia ślubna nie może być uważana za podstawę powstania praw i obowiązków małżeńskich kobiety i mężczyzny, chyba że taka ceremonia religijna miała miejsce przed ustanowieniem lub przywróceniem państwowych organów stanu cywilnego.

Artykuł 22. Wiek małżeński

1. Wiek małżeński dla kobiet i mężczyzn to 18 lat.

[Część 1 art. 22 w brzmieniu ustawy [nr 4525-VI z dnia 15 marca 2012 r.](#)]

2. Osoby zamierzające zarejestrować małżeństwo muszą być w wieku zawarcia małżeństwa w dniu rejestracji małżeństwa.

Artykuł 23. Prawo do małżeństwa

1. Prawo do zawarcia małżeństwa mają osoby, które osiągnęły wiek małżeński.

2. Sąd może przyznać prawo do zawarcia małżeństwa osobie, która ukończyła szesnaście lat na jej wniosek, jeżeli zostanie stwierdzone, że odpowiada to jej najlepiej pojętemu interesowi.

[Część 2 artykułu 23 zmienionego ustawą [nr 4525-VI z dnia 15 marca 2012 r.](#)]

Artykuł 24. Małżeństwo dobrowolne

1. Małżeństwo wymaga nieprzymusowej zgody kobiety i mężczyzny.

Ani kobieta, ani mężczyzna nie będą zmuszani do zawarcia małżeństwa.

2. Rejestracja małżeństwa z osobą uznaną za ubezwłasnowolnioną lub z osobą, która w inny sposób nie wiedziała o jej działaniach i/lub nie była w stanie ich kontrolować, wywołuje skutki określone w [art. 38-40](#) niniejszego Kodeksu.

Artykuł 25. Małżeństwo monogamiczne

1. Kobieta i mężczyzna mogą być w jednym małżeństwie na raz.

2. Kobieta i mężczyzna mogą ponownie zawrzeć związek małżeński dopiero po rozwiązaniu poprzedniego małżeństwa.

Art. 26. Osoby, które nie mogą się żenić

1. Osoby bezpośrednio spokrewnione nie mogą zawierać małżeństw.
2. Pełne i przyrodnie rodzeństwo nie może zawierać małżeństw. Pełne rodzeństwo ma tych samych rodziców. Przyrodnie rodzeństwo ma jednego rodzica.
3. Kuzyni, ciotki, wujkowie i siostrzeńcy oraz siostrzenice nie mogą się żenić.
4. Sąd może przyznać prawo do zawarcia małżeństwa dziecku biologicznemu przysposabiającego i przysposobionego oraz dzieciom przysposobionym przez takiego rodzica.
5. Rodzic przysposabiający i dziecko przysposobione nie mogą zawrzeć małżeństwa.

Małżeństwo między przysposabiającym a przysposobionym przez nich dzieckiem może być zarejestrowane dopiero po ustaniu takiego przysposobienia.

Rozdział 4 PAŃSTWOWA REJESTRACJA MAŁŻEŃSTWA

Artykuł 27. Państwowa rejestracja małżeństwa”

1. Państwowa rejestracja małżeństwa ma na celu ochronę trwałych relacji między małżonkami, ochronę praw i interesów małżonków i ich dzieci, a także interesów państwa i społeczeństwa.

[Część 2 art. 27 wykreślona na mocy ustawy [nr 524-V z dnia 22 grudnia 2006 r.](#)]

3. Państwową rejestrację małżeństwa potwierdza [akt małżeństwa](#), którego wzór zatwierdza Gabinet Ministrów Ukrainy.

Art. 28. Wniosek o rejestrację małżeństwa”

1. Wniosek o rejestrację małżeństwa kobieta i mężczyzna składają w dowolnie wybranym przez siebie państwowym urzędzie stanu cywilnego.

Osoby, które wystąpiły o rejestrację małżeństwa, uważa się za zaręczone.

[Część 1 art. 28 uzupełniona o motyw 2 zgodnie z ustawą [nr 524-V z dnia 22 grudnia 2006 r.](#)]

2. Wniosek o rejestrację małżeństwa mężczyzna i kobieta składają osobiście.

3. Jeżeli kobieta i/lub mężczyzna z ważnych powodów nie mogą złożyć wniosku o zawarcie małżeństwa w Urzędzie Stanu Cywilnego osobiście, wniosek taki, poświadczony notarialnie, mogą złożyć ich przedstawiciele. Pełnomocnictwo musi być poświadczone przez notariusza.

1. Jeżeli rejestracja małżeństwa nie nastąpiła w wyznaczonym dniu, wniosek o zarejestrowanie małżeństwa traci ważność po upływie trzech miesięcy od dnia jego złożenia.

Artykuł 29. Wyjaśnienie praw i obowiązków narzeczonej pary

[Tytuł art. 29 zmieniony ustawą [nr 524-V z dnia 22 grudnia 2006 r.](#)]

1. Państwowy urząd stanu cywilnego musi wyjaśnić narzeczonej parze prawa i obowiązki przyszłych małżonków i rodziców oraz ostrzec ich o odpowiedzialności za ukrywanie wszelkich przeszkód w rejestracji małżeństwa.

[Artykuł 29 zmieniony ustawą [nr 524-V z dnia 22 grudnia 2006 r.](#)]

Art. 30. Wzajemna świadomość partnerów o stanie ich zdrowia”

1. Partnerzy muszą informować się nawzajem o swoim stanie zdrowia.
2. Państwo zapewnia parom odpowiednie warunki do badania lekarskiego.
3. [Tryb badania lekarskiego pary](#) ustala Gabinet Ministrów Ukrainy.
4. Wyniki badania lekarskiego są poufne i mogą być ujawnione wyłącznie parze.
5. Zatajenie jakichkolwiek informacji dotyczących zdrowia jednego z partnerów, które skutkowały lub mogą skutkować jakimikolwiek konsekwencjami w zakresie zdrowia fizycznego lub psychicznego drugiego partnera lub ich dzieci, może być podstawą do stwierdzenia nieważności małżeństwa.

[Artykuł 30 w brzmieniu ustawy [nr 524-V z dnia 22 grudnia 2006 r.](#)]

Art. 31. Skutki w przypadku odmowy zawarcia małżeństwa

[Tytuł art. 31 w brzmieniu ustawy [nr 524-V z dnia 22 grudnia 2006 r.](#)]

[Część 3 art. 32 wykreślona na mocy ustawy [nr 524-V z dnia 22 grudnia 2006 r.](#)]

[Część 2 art. 31 wykreślona na mocy ustawy [nr 524-V z dnia 22 grudnia 2006 r.](#)]

3. Partner, który odmówił zawarcia małżeństwa, musi zwrócić drugiemu partnerowi wszelkie koszty i wydatki poniesione w związku z przygotowaniem do rejestracji małżeństwa i ślubu.

Takie koszty i wydatki nie podlegają zwrotowi, jeżeli taka odmowa zawarcia małżeństwa była spowodowana nielegalnym lub niemoralnym zachowaniem partnera lub zatajeniem przez partnera jakichkolwiek informacji, które są istotne dla drugiego partnera (takich jak poważna choroba, posiadanie dziecko, wcześniejsza karalność itp.).

4. Jeżeli partner, który otrzymał prezent w związku z przyszłym małżeństwem, odmawia zawarcia małżeństwa, umowa darowizny może zostać rozwiązana przez sąd na wniosek darczyńcy.

Po rozwiązaniu umowy podarunkowej odbiorca musi zwrócić podarunek lub zwrócić jego wartość.

Art. 32. Czas rejestracji małżeństwa”

1. Małżeństwo rejestruje się miesiąc po złożeniu przez małżonków wniosku o rejestrację małżeństwa.

Jeżeli istnieją ważne powody, dyrektor urzędu stanu cywilnego może zezwolić na wcześniejszą rejestrację małżeństwa.

2. W przypadkach takich jak ciąża, urodzenie dziecka lub bezpośrednie zagrożenie życia jednego z partnerów, małżeństwo należy zarejestrować w tym samym dniu, w którym złożono wniosek, lub w każdym innym dniu miesiąca zgodnie z decyzją pary.

[Część 2 artykułu 32 zmienionego ustawą [nr 524-V z dnia 22 grudnia 2006 roku](#).]

3. W przypadku istnienia jakichkolwiek przeszkód w zarejestrowaniu małżeństwa dyrektor urzędu stanu cywilnego może odroczyć zarejestrowanie małżeństwa, nie dłużej jednak niż na trzy miesiące. Taka decyzja o odroczeniu może być zaskarżona w sądzie.

Art. 33. Miejsce rejestracji małżeństwa

1. Małżeństwo rejestruje się w lokalu państwowego urzędu stanu cywilnego.

Rejestracja małżeństwa może odbyć się jako oficjalna ceremonia na życzenie pary.

[Punkt 2, część 1 art. 33 w brzmieniu ustawy [nr 524-V z dnia 22 grudnia 2006 r.](#)]

2. Na wniosek pary, postępowanie w sprawie rejestracji małżeństwa może być przeprowadzone w ich miejscu zamieszkania, zakładzie leczniczym lub innym miejscu, jeżeli z ważnych powodów nie mogą się oni zgłosić do państwowego urzędu stanu cywilnego.

Artykuł 34. Rejestracja małżeństwa w obecności pary

1. Oboje partnerzy muszą być obecni osobiście podczas rejestracji małżeństwa.

2. Małżeństwo pełnomocnika nie może być zarejestrowane.

Artykuł 35. Możliwość wyboru nazwiska podczas rejestracji małżeństwa

1. Para może zdecydować się na wybór nazwiska jednego z partnerów jako wspólnego nazwiska lub nie zmieniać nazwiska po ślubie.

2. Partnerzy mogą łączyć swoje nazwiska. Jeśli obaj partnerzy chcą mieć podwójne nazwisko, wspólnie zdecydują, czyje nazwisko jest pierwsze.

Łączenie więcej niż dwóch nazwisk nie jest dozwolone, chyba że wynika to z obyczajów mniejszości etnicznej, do której należy jeden z partnerów.

3. Jeżeli partner ma podwójne nazwisko w chwili rejestracji małżeństwa, może zastąpić dowolną część swojego nazwiska nazwiskiem drugiego partnera.

Art. 36. Skutki prawne małżeństwa

1. Małżeństwo ma dla pary pewne konsekwencje prawne.

2. Małżeństwo nie może stanowić podstawy do jakichkolwiek korzyści lub preferencji lub ograniczeń jakichkolwiek praw i wolności chronionych [Konstytucją](#) i obowiązującym prawem Ukrainy.

Artykuł 37. Legalność małżeństwa”

1. Małżeństwo uznaje się za zgodne z prawem, chyba że postanowienia [części 1–3 artykułu 39](#) niniejszego Kodeksu stanowią inaczej i jeżeli sąd nie uzna inaczej.

Rozdział 5

Unieważnienie małżeństwa

Art. 38. Podstawy unieważnienia małżeństwa

1. Podstawą unieważnienia małżeństwa jest naruszenie jakichkolwiek wymogów nałożonych na podstawie [art. 22](#) oraz [art. 24-26](#) niniejszego Kodeksu.

Artykuł 39. Nieważne małżeństwo

1. Małżeństwo zawarte przez osobę, która jest już w zarejestrowanym małżeństwie, jest nieważne.

2. Małżeństwo zawarte przez osoby, które mają bezpośredni stopień pokrewieństwa lub są pełnym rodzeństwem.

3. Małżeństwo zawarte z osobą ubezwłasnowolnioną jest nieważne.

4. Na wniosek osoby zainteresowanej państwowy urząd stanu cywilnego wycofuje akt metrykalny zawarcia związku małżeńskiego pomiędzy osobami, o których mowa w części 1 do 3 niniejszego artykułu.

5. Jeżeli małżeństwo zostało zarejestrowane z osobą, która jest już w związku małżeńskim, a poprzednie małżeństwo zostało rozwiązane przed wykreśleniem wpisu do rejestru ponownego zawarcia małżeństwa, takie ponowne małżeństwo staje się ważne i prawomocne z chwilą ustania poprzedniego małżeństwa.

6. Unieważnienie aktu małżeństwa następuje niezależnie od śmierci osób, których małżeństwo zostało zarejestrowane (część 1 do 3 niniejszego artykułu) oraz ustania małżeństwa.

Artykuł 40. Małżeństwo uznane za nieważne przez sąd

1. Właściwy sąd może orzec nieważność małżeństwa, jeżeli zostało ono zarejestrowane bez dobrowolnej zgody jednego z małżonków.

Zgoda nie będzie traktowana jako dobrowolna, jeżeli w momencie rejestracji małżeństwa dana osoba miała poważne zaburzenia psychiczne lub była pod wpływem alkoholu, środków odurzających lub środków odurzających i w związku z tym nie była w pełni świadoma konsekwencji swoich działań

i/lub nie był w stanie ich kontrolować lub jeśli małżeństwo zostało zarejestrowane w wyniku przemocy fizycznej lub psychicznej.

2. Małżeństwo pozorowane unieważnia sąd.

Za małżeństwo pozorne uważa się małżeństwo zawarte pomiędzy kobietą a mężczyzną lub jednym z partnerów bez zamiaru stworzenia rodziny i nabycia praw i obowiązków małżonka.

3. Małżeństwo nie może zostać uznane za nieważne, jeżeli w chwili postępowania sądowego ustały okoliczności świadczące o niechęci danej osoby do zawarcia małżeństwa lub założenia rodziny.

Art. 41. Małżeństwo, które może zostać uznane przez sąd za nieważne”

1. Małżeństwo może zostać uznane przez sąd za nieważne, jeżeli zostało zawarte:

1) przez przysposabiającego i przysposobione dziecko z naruszeniem [części 5 art. 26](#) niniejszego Kodeksu;

[klauzula 1, część 1, art. 41 w brzmieniu ustawy [nr 3250-IV z dnia 20 grudnia 2005 r.](#)]

2) między kuzynami; między ciocią/wujkiem a siostrzeńcem/siostrzenicą;

3) z osobą, która zataiła swoją poważną chorobę lub jakąkolwiek chorobę niebezpieczną dla drugiego małżonka i/lub jego zstępnych;

4) z osobą, która nie osiągnęła wieku małżeńskiego i nie uzyskała prawa do zawarcia małżeństwa.

2. Wydając orzeczenie o unieważnieniu małżeństwa, sąd bierze również pod uwagę, w jakim stopniu małżeństwo naruszyło jakiegokolwiek prawa i interesy osoby, czas wspólnego pożycia małżonków, ich związek oraz inne istotne czynniki.

3. Małżeństwo nie może zostać uznane za nieważne, jeżeli żona jest w ciąży lub w przypadku urodzenia dziecka z osobami, o których mowa w ustępach 1, 2 i 4 części 1 niniejszego artykułu, lub gdy partner, który nie osiągnął wieku małżeńskiego lub otrzymało prawo do zawarcia małżeństwa.

Art. 42. Osoby mogące wnieść roszczenie o unieważnienie małżeństwa przez sąd”

1. Żona/mąż, inne osoby, których prawa zostały naruszone przez rejestrację tego małżeństwa, rodzice, opiekun lub opiekun dziecka, opiekun osoby ubezwłasnowolnionej, prokurator lub organ opiekuńczy mogą wnieść skargę do sądu, jeżeli prawa i interes dziecka lub osoby uznanej za niezdolną do pracy lub osób, których zdolności są ograniczone, wymagają ochrony.

Art. 43. Oświadczenie o nieważności małżeństwa z chwilą jego ustania”

1. Rozwiązanie małżeństwa lub śmierć któregoś z małżonków nie stoi na przeszkodzie unieważnieniu małżeństwa.

2. Jeżeli małżeństwo zostało rozwiązane przez sąd, powództwo o stwierdzenie nieważności takiego małżeństwa można wnieść dopiero po uchyleniu orzeczenia sądu rozwiązującego małżeństwo.

Artykuł 44. Czas, w którym małżeństwo staje się nieważne

1. W przypadkach, o których mowa w [art. 39–41](#) niniejszego kodeksu, małżeństwo uważa się za nieważne z dniem jego rejestracji państwowej.

Artykuł 45. Implikacje prawne nieważnego małżeństwa”

1. Małżeństwo nieważne w rozumieniu [art. 39](#) niniejszego Kodeksu, w tym małżeństwo uznane za nieważne przez sąd, nie stanowi podstawy do powstania praw i obowiązków małżonka wynikających z właściwych przepisów prawa Ukrainy między osobami, między którymi został zarejestrowany.

2. Jeżeli w czasie nieważnego małżeństwa osoby nabyły jakiegokolwiek składniki majątkowe, uważa się to za ich częściowy majątek wspólny.

Udział każdego współnika będzie określony przez wysiłki i pieniądze, które wnieśli w nabycie takiego majątku.

3. Jeżeli osoba otrzymywała alimenty od partnera w nieważnym małżeństwie, uważa się je za wypłacone bez odpowiedniej podstawy prawnej i zwraca się je zgodnie z [Kodeksem Cywilnym Ukrainy](#) pod warunkiem, że taki okres nie może być dłuższy niż trzy lata.

4. Nie uważa się, że osoba, która wprowadziła się do lokalu mieszkalnego drugiej osoby w wyniku zarejestrowania nieważnego małżeństwa między nimi, nabyła prawo do zamieszkiwania w tym lokalu i może być zmuszona do wyprowadzenia się.

5. Uznaje się, że osoba, która zmieniła nazwisko w związku z zarejestrowaniem nieważnego małżeństwa, posługuje się tym nazwiskiem bez odpowiedniej podstawy prawnej.

6. Skutki prawne przewidziane w częściach od 2 do 5 niniejszego artykułu mają zastosowanie do osoby, która wiedziała o przeszkodach w zarejestrowaniu małżeństwa i zataiła je przed drugą stroną i/lub państwowym urzędem stanu cywilnego.

Art. 46. Szczególne skutki prawne nieważnego małżeństwa”

1. Jeżeli osoba nie wiedziała i nie mogła wiedzieć o jakichkolwiek przeszkodach w zarejestrowaniu małżeństwa, ma prawo do:

1) podział majątku nabytego w nieważnym małżeństwie na wspólny majątek małżonków;

2) zamieszkiwać w odrębnej nieruchomości mieszkalnej, do której przenieśli się w związku z nieważnym małżeństwem;

3) alimenty, o których mowa w [art. 75](#), [84](#), [86](#) i [88](#) niniejszego Kodeksu;

4) mają nazwisko, które wybrali przy rejestracji małżeństwa.

Art. 47. Prawa i obowiązki rodziców i dziecka z nieważnego małżeństwa”

1. Unieważnienie małżeństwa nie wpływa na zakres praw i obowiązków rodziców i dziecka urodzonego w tym małżeństwie.

Artykuł 48. Unieważnienie małżeństwa

1. Małżeństwo zarejestrowane pod nieobecność któregoś z partnerów uważa się za nieważne. Akt małżeństwa z państwowego urzędu stanu cywilnego wykreśla się postanowieniem sądu na wniosek zainteresowanej osoby.

[Część 1 art. 48 w brzmieniu zmienionym ustawą [nr 1697-VII z dnia 14 października 2014 r.](#)]

Rozdział 6

PRAWA OSOBISTE I OBOWIĄZKI MAŁŻONKÓW

Artykuł 49. Prawo do macierzyństwa”

1. Żona ma prawo do macierzyństwa.

2. Niechęć lub niemożność posiadania dziecka przez męża może być podstawą do rozwiązania małżeństwa.

3. Pozbawienie kobiety możliwości urodzenia dziecka (funkcji rozrodczej) w związku z wykonywanymi przez nią obowiązkami konstytucyjnymi, służbowymi lub pracowniczymi albo w wyniku bezprawnego postępowania wobec niej, stanowi podstawę do kompensacji moralności. szkody jej wyrządzone.

4. Żona w ciąży korzysta w rodzinie ze środowiska sprzyjającego jej zdrowiu i urodzeniu zdrowego dziecka.

5. Matka ma możliwość łączenia macierzyństwa z wykonywaniem wszelkich innych praw i obowiązków.

Artykuł 50. Prawo do ojcostwa

1. Mąż ma prawo do ojcostwa.

2. Niechęć lub niemożność urodzenia dziecka przez żonę może być podstawą do rozwiązania małżeństwa.

3. Pozbawienie mężczyzny możliwości wykonywania funkcji rozrodczych w związku z jego obowiązkami konstytucyjnymi, służbowymi lub pracowniczymi lub w wyniku bezprawnego postępowania wobec niego, stanowi podstawę do naprawienia wyrządzonej mu szkody moralnej .

Artykuł 51. Prawo żony i męża do poszanowania ich indywidualności”

1. Żona i mąż mają równe prawo do poszanowania swojej osobowości, zwyczajów i preferencji.

Artykuł 52. Prawo żony i męża do rozwoju fizycznego i duchowego”

1. Żona i mąż mają równe prawo do rozwoju fizycznego i umysłowego, edukacji, pokazywania swoich umiejętności oraz odpowiednich warunków pracy i wypoczynku.

Art. 53. Prawo żony i męża do zmiany nazwiska”

1. Jeżeli żona i/lub mąż postanowili pozostawić swoje nazwiska bez zmian po zarejestrowaniu małżeństwa, mogą złożyć oświadczenie, że są skłonni używać jako nazwiska rodowego nazwiska jednego z małżonków lub dodać nazwisko współmałżonka. drugiego małżonka na własne nazwisko, do urzędu stanu cywilnego, który zarejestrował małżeństwo lub do właściwego urzędu w miejscu jego zamieszkania.

2. W przypadku zmiany nazwiska urząd stanu cywilnego wystawia nowy akt małżeństwa.

Art. 54. Prawo żony i męża do dzielenia się obowiązkami i wspólnego decydowania o sprawach rodzinnych”

1. Żona i mąż mogą dzielić się obowiązkami domowymi i obowiązkami.

Żona i mąż szanują wszelkie obowiązki wykonywane dla dobra rodziny.

2. O wszystkich istotnych sprawach rodzinnych małżonkowie rozstrzygają wspólnie na zasadach równości. Żona i mąż mogą opierać się odsunięciu od podejmowania decyzji w sprawach rodzinnych.

3. Czynności podejmowane przez małżonka w zakresie życia rodzinnego uważa się za dokonane za zgodą drugiego małżonka.

Art. 55. Obowiązek opieki nad rodziną”

1. Żona i mąż wspólnie dbają o swoje relacje rodzinne oraz relacje z innymi członkami rodziny oparte na miłości, szacunku, przyjaźni i wsparciu.

2. Mąż powinien popierać szacunek do matki w rodzinie.

Żona powinna promować szacunek do ojca w rodzinie.

3. Żona i mąż odpowiadają wobec siebie i innych członków rodziny za swoje zachowanie w rodzinie.

4. Żona i mąż muszą wspólnie dbać o dobro rodziny.

Artykuł 56. Prawo żony i męża do nietykalności osobistej”

[Tytuł art. 56 w brzmieniu ustawy [nr 524-V z dnia 22 grudnia 2006 r.](#)]

1. Żona i mąż mogą wybrać miejsce zamieszkania według własnego uznania.

[Część 1 artykułu 56 zmienionego ustawą [nr 524-V z dnia 22 grudnia 2006 roku](#)]

2. Żona i mąż mogą podejmować wszelkie działania, które nie są wyraźnie zabronione przez prawo lub w inny sposób nie są sprzeczne z zasadami moralnymi społeczeństwa w celu utrzymania małżeństwa.

3. Każdy z małżonków może zdecydować się na rozwiązanie małżeństwa.

4. Wymuszanie rozwiązania lub pozostawania w związku małżeńskim lub zmuszanie do współżycia poprzez przemoc fizyczną lub psychiczną jest nadużyciem prawa żony lub męża do wolności i nietykalności osobistej i może mieć skutki przewidziane prawem.

[Część 4 art. 56 w brzmieniu zmienionym ustawą [nr 524-V z dnia 22 grudnia 2006 r.](#)]

Rozdział 7

PRAWO ŻONY I MĘŻA DO WŁASNEGO MIENIA PRYWATNEGO

Art. 57. Mienie prywatne żony lub męża

1. Mienie będące własnością prywatną żony lub męża obejmuje:

1) wszelkie mienie nabyte przez nich przed zawarciem małżeństwa;

2) wszelkie mienie nabyte przez nich w związku małżeńskim na podstawie umowy darowizny lub w spadku;

3) wszelkie mienie nabyte przez nich w małżeństwie za własne pieniądze;

4) wszelkie lokale nabyte przez nich w związku małżeńskim w wyniku prywatyzacji zgodnie z [Ustawą Ukrainy o prywatyzacji Państwowego Zasobów Mieszkaniowych](#) ;

[Część 1 art. 57 uzupełniona o klauzulę 4 zgodnie z ustawą [nr 4766-VI z dnia 17 maja 2012 r.](#)]

5) działkę nabytą przez nich w trakcie małżeństwa w drodze prywatyzacji działki będącej w ich użytkowaniu lub uzyskaną w wyniku prywatyzacji działek będących własnością państwowych i komunalnych przedsiębiorstw rolnych lub wydzielonej w części z gruntów państwowych lub wspólnotowych wolnej prywatyzacji, jak określono w [Kodeksie Ziemi Ukrainy](#) .

[Część 1 art. 57 uzupełniona o klauzulę 5 zgodnie z ustawą [nr 4766-VI z dnia 17 maja 2012 r.](#)]

2. Własność osobista żony/męża obejmuje również przedmioty osobiste, takie jak biżuteria, nawet jeśli zostały nabyte za wspólne pieniądze małżonków.

3. Premie i nagrody otrzymane przez żonę/męża za jakiegokolwiek osobiste zasługi są również uważane za ich własność.

Sąd może uznać, że drugi małżonek jest uprawniony do otrzymania części takiej premii lub nagrody, jeżeli zostanie należycie ustalone, że przyczyniły się do tego działania tego drugiego małżonka (takie jak załatwianie sprawunków, opieka nad dziećmi itp.).

4. Pieniądze uzyskane jako zadośćuczynienie za utraconą lub uszkodzoną własność lub zadośćuczynienie za szkodę moralną poniesioną przez jednego z małżonków pozostają w ich własności prywatnej.

5. Wpływy z tytułu ubezpieczenia uzyskanego przez żonę/męża z umów obowiązkowego ubezpieczenia osobowego lub dobrowolnych umów ubezpieczenia osobistego stanowią mienie osobiste żony/męża, pod warunkiem jednak, że składki ubezpieczeniowe zostały opłacone ze środków, które stanowiły majątek osobisty takiej osoby. współmałżonek.

[Część 5, art. 57 w brzmieniu ustawy [nr 524-V z dnia 22 grudnia 2006 r.](#)]

6. Sąd może uznać, że każdy majątek nabyty przez jednego z małżonków podczas zamieszkiwania oddzielnie od drugiego małżonka z powodu ustania małżeństwa jako takiego, stanowi własność prywatną takiego małżonka.

7. Jeżeli na zakup nieruchomości zostały wniesione jakiegokolwiek środki pieniężne będące w posiadaniu któregoś z małżonków, oprócz pieniędzy należących do współwłasności, małżonkowi wnoszącemu wkład przysługuje tytuł osobisty do udziału w majątku równoważnym jego wkładowi.

Art. 58. Prawo do dochodów i dochodów pochodzących z majątku osobistego obojga małżonków”

1. Jeżeli jakakolwiek rzecz będąca własnością któregoś z małżonków przynosi owoce lub przynosi jakiegokolwiek dochody lub dochody/dywidendy, taki małżonek jest właścicielem takich owoców, dochodów lub dochodów/dywidend.

Art. 59. Wykonywanie prawa własności osobistej przez żonę/męża”

1. Małżonek będący właścicielem majątku decyduje o formie posiadania i korzystania z tego majątku z uwzględnieniem interesów rodziny, a przede wszystkim dzieci.

2. Przy zarządzaniu majątkiem oboje małżonkowie muszą brać pod uwagę interes dziecka i innych członków rodziny, którzy są prawnie upoważnieni do korzystania z ich majątku.

Rozdział 8

WSPÓLNA WŁASNOŚĆ WŁASNOŚCI MAŁŻONKÓW

Art. 60. Podstawy nabycia przez małżonków prawa wspólności majątkowej”

1. Wszelki majątek nabyty przez małżonków w związku małżeńskim stanowi wspólną własność żony i męża, niezależnie od tego, czy którykolwiek z małżonków z ważnego powodu (studia, sprawy domowe, opieka nad dziećmi, choroba itp.) nie osiągał własnych dochodów.

2. Każdy przedmiot nabyty w małżeństwie, inny niż przedmioty osobistego użytku, uważa się za wspólną własność pary.

Art. 61. Wspólny majątek wspólny”

1. Każdy majątek, z wyjątkiem przedmiotów zabronionych do użytku cywilnego, może być współwłasnością małżonków.

[Część 1 art. 61 w brzmieniu ustawy nr 524-V z dnia 22 grudnia 2006 r.]

[Oficjalna wykładnia ustępu 1 art. 61 – zob. Wyrok Sądu Konstytucyjnego nr 17-rp/2012 z dnia 19 września 2012 r.]

2. Wynagrodzenie, emerytura, stypendium i wszelkie inne dochody uzyskane przez jednego z małżonków stanowią majątek wspólny.

[Część 2 art. 61 w brzmieniu zmienionym ustawą nr 524-V z dnia 22 grudnia 2006 r.]

3. W przypadku, gdy którykolwiek z małżonków zawarł umowę służącą interesom rodziny, wszelkie środki pieniężne lub majątek, w tym opłaty lub nagrody pochodzące z tej umowy, stanowią wspólną własność małżonków.

4. Narzędzia zawodowe (takie jak instrumenty muzyczne, sprzęt biurowy, sprzęt medyczny itp.) nabyte w związku małżeńskim dla jednego z małżonków uważa się za wspólną własność małżonków.

[Część 5 art. 61 wykreślona na mocy ustawy nr 4766-VI z dnia 17 maja 2012 r.]

Art. 62. Współwłasność rzeczy należących wcześniej do jednego z małżonków”

1. Jeżeli majątek żony/męża w trakcie trwania małżeństwa znacząco urósł na skutek wspólnego wkładu wysiłków lub pieniędzy lub wkładu drugiego małżonka i powstał spór w związku z jakimkolwiek takim majątkiem, sąd może orzec, że taki majątek jest we współwłasności małżonków.

2. Jeżeli którykolwiek z małżonków wniósł swoje wysiłki i/lub pieniądze na utrzymanie, zarządzanie lub opiekę nad jakimkolwiek majątkiem będącym własnością drugiego małżonka, dochód, wpływy lub dywidendy pochodzące z tego majątku mogą zostać uznane przez sąd za wspólną własność małżonkowie.

[Artykuł 62 uzupełniony o część 2 na podstawie ustawy nr 524-V z dnia 22 grudnia 2006 r.]

Art. 63. Wykonywanie przez małżonków prawa do współwłasności majątkowej”

1. Żona i mąż mają równe prawa do posiadania, posiadania, używania i zarządzania wszelkimi wspólnie posiadanymi rzeczami, chyba że uzgodnili inaczej.

Art. 64. Prawo małżonków do zawierania między sobą umów”.

1. Żona i mąż mogą zawrzeć ze sobą wszelkie umowy, które nie są wyraźnie zabronione przez prawo w odniesieniu do jakiegokolwiek majątku stanowiącego ich własność osobistą lub jakiegokolwiek majątku stanowiącego wspólną własność pary.

2. Umowa przeniesienia udziałów o przeniesienie przez jednego z małżonków udziału we wspólnym majątku na drugiego małżonka może być zawarta bez wydzielenia tego udziału.

Art. 65. Prawo małżonków do zarządu majątkiem wspólnym”

1. Żona i mąż zarządzają wspólnie posiadanym majątkiem w sposób przez nich wspólnie uzgodniony.

2. Jeżeli którykolwiek z małżonków zawiera jakąkolwiek umowę, uważa się, że działa za zgodą drugiego małżonka. Żona/mąż może wystąpić do właściwego sądu z powództwem o stwierdzenie nieważności umowy ze względu na to, że została ona zawarta bez uprzedniej zgody drugiego małżonka, o ile umowa ta nie wchodzi w zakres drobnych spraw domowych.

3. Zawarcie wszelkich umów, które wymagają poświadczenia notarialnego i/lub rejestracji państwowej, w tym wszelkich umów związanych z jakimkolwiek aktywami o wysokiej wartości, przez jednego z małżonków wymaga zgody drugiego małżonka złożonej na piśmie.

Zgoda na zawarcie umowy, która wymaga poświadczenia notarialnego i/lub rejestracji państwowej, musi być poświadczona przez notariusza.

4. Umowa zawarta przez jednego z małżonków na rzecz rodziny nakłada obowiązki na drugiego małżonka, jeżeli majątek nabyty na podstawie takiej umowy jest wykorzystywany na rzecz rodziny.

Art. 66. Prawo małżonków do decydowania o sposobie korzystania z majątku”

1. Małżonkowie mogą uzgodnić sposób wykorzystania wspólnie posiadanego przez nich majątku.

2. Umowa o korzystanie z domu mieszkalnego, mieszkania, innego budynku lub budowli albo działki nakłada obowiązki na następcę prawnego małżonków, o ile została należycie poświadczona przez notariusza.

Art. 67. Prawo małżonków do zarządzania udziałem w majątku wspólnym”

1. Małżonka/mąż może zawrzeć umowę kupna, zamiany, darowizny, wieczystego utrzymania/opieki lub zastawu z dowolną osobą dotyczącą jej udziału we współwłasności małżonków tylko po wyznaczeniu i wydzieleniu tego udziału w naturze, lub po ustaleniu trybu użytkowania nieruchomości.

2. Żona/mąż może sporządzić testament swojego udziału w majątku współwłasności małżonków przed wyznaczeniem i wydzieleniem tego udziału w naturze.

Art. 68. Wykonywanie prawa do współwłasności majątkowej po rozwodzie”

1. Rozwiązanie małżeństwa nie powoduje wygaśnięcia współwłasności majątku nabytego w małżeństwie.

2. Zgodnie z [Kodeksem Cywilnym Ukrainy](#) współwłaściciele zarządzają wszelkim majątkiem, który pozostaje ich współwłasnością po rozwodzie, wyłącznie na podstawie ich wzajemnego porozumienia.

Art. 69. Prawo małżonków do podziału majątku wspólnego”

1. Małżonkowie mogą dokonać podziału majątku będącego ich współwłasnością niezależnie od rozwiązania małżeństwa.

2. Małżonkowie mogą dokonać podziału majątku za obopólną zgodą.

Umowa o podział domu mieszkalnego, mieszkania lub innej nieruchomości lub o wydzielenie jakiegokolwiek nieruchomości z majątku wspólnego pary na jednego z małżonków musi być poświadczona przez notariusza.

Art. 70. Udział każdego z małżonków wynikający z przydziału majątku wspólnego małżonków”

1. W przypadku podziału majątku będącego wspólną własnością małżonków, udziały przyznane małżonkom są równe, chyba że umowa między nimi lub umowa małżeńska stanowią inaczej.

2. Sąd rozpoznający spór związany z podziałem majątku małżeńskiego może odstąpić od zasady równości udziałów małżonków ze względu na wszelkie istotne okoliczności, np. czy którykolwiek z małżonków nie wnosił wkładu na utrzymanie rodziny, uchylał się od wnoszenia wkładów na utrzymanie dziecka/dzieci, zatajanie, eliminowanie lub wyrządzanie szkody wspólnym majątkom lub korzystanie z takiego wspólnego majątku w sposób naruszający interesy rodziny.

[Część 2 art. 70 ze zmianami wprowadzonymi ustawą [nr 62037-VIII z dnia 17 maja 2017 r.](#)]

3. Sąd może orzec zwiększenie udziału majątkowego żony/męża, jeżeli małżonek ten zamieszkuje z dziećmi, w tym z pełnoletnią córką/synem niezdolną do pracy, pod warunkiem, że wysokość otrzymywanych alimentów nie wystarcza na ich utrzymanie. rozwój fizyczny i umysłowy oraz leczenie.

Art. 71. Sposoby i tryb podziału majątku wspólnego małżonków”

1. Wszelki majątek współwłasności małżonków dzieli się w naturze.

Jeżeli małżonkowie nie osiągnęli porozumienia w sprawie podziału majątku, spór może zostać rozstrzygnięty na drodze sądowej. Sąd należyście uwzględni interesy żony, męża i dzieci oraz wszelkie inne istotne okoliczności.

2. Przedmioty, których nie można podzielić, zostaną przyznane jednemu z małżonków, chyba że uzgodniono między nimi inaczej.

3. Przedmioty przeznaczone do wykonywania czynności zawodowych przyznaje się małżonkowi, który używał tych przedmiotów do wykonywania czynności zawodowych. Wartość tych przedmiotów uwzględnia się przy przyznaniu innego majątku drugiemu małżonkowi.

4. Każdemu z małżonków można przyznać rekompensatę finansową zamiast udziału we wspólnym majątku, takim jak dom mieszkalny, mieszkanie lub działka, tylko za jego zgodą, chyba że [Kodeks Cywilny Ukrainy stanowi](#) inaczej .

5. Odszkodowanie pieniężne może zostać przyznane właściwemu małżonkowi, jeżeli drugi małżonek wcześniej zaksięguje odpowiednią kwotę na rachunku depozytowym sądu.

Art. 72. Bieg przedawnienia roszczeń związanych z podziałem majątku wspólnego małżonków”

1. Przedawnienia nie podlegają roszczenia z tytułu podziału majątku wspólnego małżonków, jeżeli małżeństwo nie zostało rozwiązane.

2. Termin przedawnienia wynoszący 3 lata stosuje się do roszczenia o podział majątku wniesionego po rozwodzie.

Bieg przedawnienia rozpoczyna się w dniu, w którym współwłaściciel dowiedział się lub mógłby dowiedzieć się o potencjalnym naruszeniu swojego prawa własności.

Art. 73. Zajęcie majątku wspólnego małżonków”

1. Wyłącznie majątek osobisty któregośkolwiek z małżonków i ich udział w majątku współwłasnym przez małżonków, w przypadku gdy taki udział jest rozdzielony z nimi w naturze, może zostać przejęty w związku z zobowiązaniami takiego małżonka.

2. Mienie stanowiące współwłasność małżonków, jeżeli właściwy sąd ustalił, że porozumienie zostało zawarte przez jednego z małżonków w celu realizacji dobra rodziny, a dochody z tego tytułu zostały przeznaczone na zaspokojenie potrzeb rodziny, nie być wykluczone.

3. W przypadku zwrotu szkody wyrządzonej przestępstwem popełnionym przez któregośkolwiek z małżonków przejęcie może dotyczyć majątku nabytego w trakcie trwania małżeństwa, jeżeli sąd ustalił, że majątek został nabyty z dochodów z tego przestępstwa.

[Część 3 art. 73 w brzmieniu zmienionym ustawą [nr 245-VII z dnia 16 maja 2013 r.](#)]

Art. 74. Prawo własności kobiety i mężczyzny, którzy mieszkają razem jako rodzina, ale nie są małżeństwem ani nikim innym

[Tytuł art. 74 zmieniony ustawą [nr 524-V z dnia 22 grudnia 2006 r.](#)]

1. W przypadku, gdy kobieta i mężczyzna żyją razem jako rodzina, ale nie są małżeństwem ze sobą ani z nikim innym, wszelki majątek nabyty przez nich podczas wspólnego życia stanowi ich wspólną własność, chyba że pisemna umowa między nimi stanowi inaczej.

2. [Rozdział 8](#) niniejszego Kodeksu stosuje się do wszelkich aktywów stanowiących współwłasność partnerów, którzy nie pozostają w związku małżeńskim ani nikim innym.

[Artykuł 74 zmieniony ustawą [nr 524-V z dnia 22 grudnia 2006 r.](#)]

Rozdział 9 **UTRZYMANIE WSPÓŁMAŁŻONKA**

Artykuł 75. Uprawnienie do alimentów na rzecz małżonka”

1. Małżonkowie muszą zapewniać sobie nawzajem wsparcie materialne.

2. Małżonek ubezwłasnowolniony wymagający wsparcia materialnego jest uprawniony do otrzymania alimentów pod warunkiem, że drugi małżonek jest w stanie zapewnić takie wsparcie.

3. Ubezwłasnowolnienia uważa się małżonka, który osiągnął wiek emerytalny określony w obowiązujących przepisach lub jest inwalidą z grupy I/II/III.

4. Uznaje się, że małżonek wymaga alimentów, jeżeli jego wynagrodzenie, emerytura, wpływy z majątku lub jakiegokolwiek inne dochody są poniżej minimum socjalnego określonego przez prawo.

5. Małżonek, który wykazał się złym zachowaniem w małżeństwie lub stał się ubezwłasnowolniony wskutek popełnienia umyślnego przestępstwa, o ile zostało to stwierdzone przez właściwy sąd, nie przysługuje alimenty.

[Część 5 artykułu 75 zmienionej ustawą [nr 720-IX z dnia 17 czerwca 2020 r.](#)]

6. Małżonek, który stał się ubezwłasnowolniony z powodu znęcania się przez innego małżonka, ma prawo do alimentów niezależnie od prawa do odszkodowania za szkodę przewidzianego w [Kodeksie Cywilnym Ukrainy](#).

Artykuł 76. Alimenty na rzecz małżonka po rozwodzie

1. Rozwód nie powoduje utraty prawa do alimentów powstałego w trakcie małżeństwa.

2. Po ustaniu małżeństwa były małżonek jest uprawniony do alimentów, jeżeli stał się ubezwłasnowolniony przed rozwodem lub w ciągu roku od dnia rozwodu i potrzebuje wsparcia materialnego, pod warunkiem jednak, że jego były małżonek jest w stanie zapewnić takie wsparcie.

Alimenty na małżonka przysługuje również, jeżeli doznał niepełnosprawności nawet po upływie roku od rozwodu, jeżeli niepełnosprawność jest wynikiem bezprawnego zachowania byłego małżonka wobec tej osoby popełnionego w związku małżeńskim.

3. Jeżeli do osiągnięcia wieku emerytalnego określonego ustawą w chwili rozwodu któremukolwiek z partnerów pozostało nie więcej niż pięć lat, po osiągnięciu tego wieku emerytalnego przysługuje mu prawo do świadczeń alimentacyjnych, pod warunkiem jednak, że partnerzy pozostawali w związku małżeńskim przez co najmniej dziesięć lat.

4. W przypadku, gdy z powodu sprawowania opieki nad dzieckiem, spraw domowych, sprawowania opieki nad rodziną, choroby lub z innych ważnych powodów, któryś z małżonków nie mógł uzyskać wykształcenia, podjęcia zatrudnienia lub podjęcia odpowiedniej pracy, obowiązany jest mają prawo do alimentów w związku z rozwodem, nawet jeśli są w stanie, pod warunkiem, że potrzebują wsparcia finansowego, a były małżonek jest do tego zdolny.

W takim przypadku prawo do alimentów przysługuje w ciągu trzech lat od rozwodu.

Artykuł 77. Sposoby zapewnienia świadczeń alimentacyjnych na rzecz każdego z małżonków”

1. Alimenty są wypłacane jednemu z małżonków przez drugiego małżonka w naturze lub jako rekompensata pieniężna uzgodniona przez oboje małżonków.

2. Sąd przyznaje alimenty każdemu z małżonków – co do zasady w formie pieniężnej.

3. Alimenty wypłacane są w okresach miesięcznych. Alimenty mogą być wypłacane z góry, jeśli tak uzgodnią strony.

4. Jeżeli płatnik przenosi się na pobyt stały do jakiegokolwiek kraju, w którym Ukraina nie ma umowy o pomocy prawnej, alimenty mogą być wypłacane z góry za cały okres uzgodniony przez małżonków lub, w przypadku sporu, przez właściwy sąd.

Artykuł 78. Umowa alimentacyjna małżonka”

1. Małżonkowie mogą zawrzeć umowę alimentacyjną w celu ustalenia warunków i wysokości alimentów. Umowa powinna być sporządzona na piśmie i poświadczona przez notariusza.

2. Jeżeli współmałżonek nie wywiązuje się z obowiązku alimentacyjnego wynikającego z umowy o alimenty, alimenty mogą być ściągane na mocy zarządzenia wykonawczego notariusza.

Art. 79. Czas trwania okresu alimentacyjnego

1. Zasądzone przez sąd alimenty zaczynają biec od dnia wniesienia powództwa do tego sądu.

2. Jeżeli powód dochodził od pozwanego alimentów, ale nie powiodło się z powodu uchylania się przez pozwanego od dokonania tych płatności, sąd może, w zależności od okoliczności sprawy, zasądzić je z mocą wsteczną, pod warunkiem jednak, że taki okres wsteczny nie jest dłuższy niż jeden rok.

3. Jeżeli którykolwiek z małżonków otrzymuje alimenty z powodu niepełnosprawności, alimenty są wypłacane do czasu utrzymywania się niepełnosprawności. W przypadku przedstawienia odpowiedniego udokumentowanego dowodu przedłużonej niepełnosprawności okres alimentacyjny ulega odpowiedniemu przedłużeniu bez dodatkowego orzeczenia sądu.

Art. 80. Alimenty przyznane przez sąd każdemu z małżonków”

1. Alimenty przyznaje się jednemu z małżonków jako procent dochodu drugiego małżonka i/lub jako stałą kwotę.

2. Sąd przyznaje alimenty każdemu z małżonków, biorąc pod uwagę ewentualną pomoc ze strony pełnoletniej córki/syna lub rodziców oraz uwzględniając inne okoliczności materialne.

3. Zasądzone przez sąd alimenty mogą być później zmienione wyrokiem sądu na podstawie pozwu wniesionego przez płatnika lub syndyka w przypadku istotnej zmiany ich statusu materialnego i/lub rodzinnego.

Art. 81. Rodzaje dochodów uwzględniane przy obliczaniu alimentów”

1. [Wykaz rodzajów dochodów, które są brane pod uwagę w celu przyznania alimentów małżonkowi, dzieciom, rodzicom lub innym osobom](#), zatwierdza Gabinet Ministrów Ukrainy.

Artykuł 82. Wygaśnięcie prawa obojga z małżonków do alimentów”

1. Prawo każdego z małżonków do pomocy finansowej, w tym do alimentów po rozwodzie, wygasa z chwilą odzyskania przez nich zdolności i zarejestrowania nowego małżeństwa.

Prawo do dodatku wygasa, gdy tylko wystąpi którakolwiek z tych okoliczności.

2. Jeżeli orzeczone przez sąd alimenty pozostają w mocy po ustaniu prawa do alimentów, wszystkie pieniądze otrzymane tytułem alimentów uważa się za otrzymane bez należytej podstawy prawnej i zwraca się je w całości za okres nie dłuższy niż trzy lata.

3. Prawo każdego z małżonków do orzeczonych przez sąd alimentów może zostać przez sąd wygaszone, jeżeli stwierdzi, że:

- 1) odbiorca nie potrzebuje już wsparcia materialnego;
- 2) płatnik nie jest w stanie udzielić wsparcia materialnego.

4. Prawo każdego z małżonków do alimentów wygasa w przypadkach, o których mowa w [art. 83](#), [85](#), [87](#) i [89](#) niniejszego kodeksu.

Art. 83. Pozbawienie prawa do alimentów lub jego ograniczenie czasowe”

1. Sąd może pozbawić małżonka prawa do alimentów albo ograniczyć jego czas trwania, jeżeli:

- 1) małżonkowie pozostawali przez krótki czas w związku małżeńskim;
- 2) małżonek potrzebujący pomocy materialnej został ubezwłasnowolniony w wyniku umyślnego popełnienia przez niego przestępstwa;

[Klauzula 2, część 1 art. 83 ze zmianami wprowadzonymi ustawą [nr 720-IX z dnia 17 czerwca 2020 r.](#)]

3) ubezwłasnowolnienie lub ciężka choroba małżonka wymagającego wsparcia materialnego była ukrywana przed drugim małżonkiem w chwili rejestracji małżeństwa;

4) syndyk alimentacyjny umyślnie postawił się w sytuacji, gdy potrzebuje wsparcia finansowego.

2. Niniejszy artykuł stosuje się również do osób, którym po rozwodzie przysługiwały alimenty.

Art. 84. Prawo żony do alimentów w okresie ciąży i wspólnego zamieszkiwania z dzieckiem”

1. Żona jest uprawniona do świadczeń alimentacyjnych przez małżonka w okresie ciąży.

2. Żona mieszkająca z dzieckiem ma prawo do alimentów na rzecz małżonka, które płaci jej mąż, ojciec dziecka, do czasu ukończenia przez dziecko trzech lat.

3. Jeżeli dziecko ma zaburzenia rozwoju fizycznego lub psychicznego, żona ma prawo do świadczeń alimentacyjnych od męża do ukończenia przez dziecko szóstego roku życia, pod warunkiem, że dziecko zamieszkuje z żoną.

4. Jeżeli żona jest w ciąży i/lub zamieszkuje z dzieckiem bez względu na jej status zawodowy lub stan majątkowy, przysługuje jej prawo do alimentów, pod warunkiem jednak, że mąż jest w stanie zapewnić takie wsparcie.

5. Alimenty przyznane żonie w okresie ciąży wypłaca się po porodzie bez dodatkowego orzeczenia sądu.

6. Żona w ciąży i żona mieszkająca z dzieckiem mają prawo do alimentów także po ustaniu małżeństwa.

Artykuł 85. Wygaśnięcie prawa do alimentów przez małżonka”

1. Prawo żony do alimentów na podstawie [art. 84](#) niniejszego Kodeksu wygasa w przypadku przerwania ciąży, zgonu dziecka, oddania go do wychowania innej osobie lub śmierci dziecka.

2. Prawo żony do alimentów wygasa, jeżeli nazwisko jej męża jako ojca zostało usunięte z rejestru urodzeń dziecka na podstawie odpowiedniego orzeczenia sądu.

Art. 86. Prawo męża do alimentów na rzecz małżonka w przypadku bycia rodzicem zamieszkałym

1. Mąż mieszkający z dzieckiem, do czasu ukończenia przez dziecko trzech lat, ma prawo do alimentów na rzecz małżonka, które płaci jego żona, matka dziecka.

2. Jeżeli dziecko ma zaburzenia rozwoju fizycznego lub psychicznego, mąż ma prawo do świadczeń alimentacyjnych od żony do ukończenia przez dziecko szóstego roku życia, pod warunkiem, że dziecko zamieszkuje z mężem.

3. Mąż, z którym dziecko mieszka, ma prawo do alimentów bez względu na stan zatrudnienia lub stan majątkowy, pod warunkiem jednak, że żona jest zdolna do zapewnienia takiego wsparcia.

4. Mąż mieszkający z dzieckiem ma prawo do alimentów nawet po ustaniu małżeństwa.

Artykuł 87. Wygaśnięcie prawa do alimentów przez małżonka”

1. Prawo do alimentów przewidziane w [art. 86](#) niniejszego kodeksu wygasa w przypadku oddania dziecka innej osobie lub w przypadku śmierci dziecka.

2. Prawo męża do alimentów wygasa, jeżeli nazwisko jego żony jako matki zostało usunięte z rejestru urodzeń dziecka na podstawie odpowiedniego orzeczenia sądu.

Art. 88. Prawo do utrzymania małżonka mieszkającego z dzieckiem niepełnosprawnym”

1. Jeżeli którykolwiek z małżonków, zdolny do pracy lub niezdolny do pracy, zamieszkuje z dzieckiem niepełnosprawnym wymagającym stałej opieki i sprawuje opiekę nad takim dzieckiem, małżonek ten ma prawo do świadczeń alimentacyjnych pod warunkiem, że drugi małżonek jest w stanie zapewnić takie wsparcie.

Prawo do alimentów obowiązuje przez cały okres zamieszkiwania i opieki nad dzieckiem niepełnosprawnym bez względu na stan majątkowy rodzica, z którym dziecko zamieszkuje.

2. Wysokość alimentów na małżonka mieszkającego z dzieckiem niepełnosprawnym zasądza sąd właściwy zgodnie z [częścią 1 art. 80](#) niniejszego Kodeksu niezależnie od ewentualnych alimentów ze strony rodziców lub pełnoletnich dzieci.

Art. 89. Wypowiedzenie alimentów za obopólną zgodą małżonków”

1. Małżonkowie i byli małżonkowie mogą zawrzeć umowę o wypowiedzenie alimentów w zamian za prawo do domu, mieszkania lub innej nieruchomości albo za jednorazową opłatę.

Umowa przeniesienia własności nieruchomości musi być poświadczona notarialnie. Prawo własności do nieruchomości przeniesionej na mocy takiej umowy powstaje niezwłocznie po zarejestrowaniu tego tytułu przez państwo zgodnie z obowiązującym prawem.

[Motyw 2, część 1 art. 89 w brzmieniu ustawy nr 402-VII z dnia 4 lipca 2013 r.]

2. Jeżeli uzgodniono, że prawo do alimentów wygasa za jednorazową wpłatą, uzgodniona kwota musi zostać zaksięgowana na rachunku depozytowym kancelarii notarialnej lub notariusza prywatnego przed poświadczeniem umowy.

[Część 2 artykułu 89 zmienionego ustawą nr 2435-VI z dnia 6 lipca 2010 r.]

3. Mienie otrzymane na podstawie umowy o wypowiedzenie alimentów nie może podlegać egzekucji.

Art. 90. Podział kosztów leczenia”

1. Żona/mąż musi pokryć koszty związane z chorobą lub niepełnosprawnością drugiego małżonka.

Art. 91. Prawo do alimentów, jeżeli partnerzy nie są ze sobą w związku małżeńskim”.

1. Jeżeli partnerzy, którzy nie są małżeństwem, od dłuższego czasu mieszkają razem jako rodzina, partner, który stał się niezdolny do pracy podczas wspólnego zamieszkiwania, ma prawo do alimentów zgodnie z [artykułem](#) niniejszego Kodeksu.

2. Partnerzy, którzy nie pozostają w związku małżeńskim, mają prawo do alimentów, jeżeli mieszkają razem ze swoim dzieckiem, jak przewidziano [w art. 84 części od 2 do 4](#) oraz [86](#) i [88](#) niniejszego kodeksu.

3. Prawo do alimentów wygasa z przyczyn, o których mowa w [art. 83 część 2](#) i 4, a także [art. 85](#), [87](#) i [89](#) niniejszego kodeksu.

Rozdział 10 **UMOWA MAŁŻEŃSKA**

Artykuł 92. Prawo do zawarcia małżeństwa

1. Umowa małżeńska może być zawarta między osobami, które wystąpiły o rejestrację małżeństwa, albo między małżonkami.

2. Jeżeli stroną umowy małżeńskiej jest osoba małoletnia, wymagana jest pisemna zgoda rodziców lub opiekunów poświadczona przez notariusza.

Art. 93. Zakres umowy małżeńskiej”

1. Umowa majątkowa małżeńska reguluje stosunki materialne małżonków oraz określa ich prawa i obowiązki majątkowe.

2. Umowa majątkowa małżeńska może określać prawa i obowiązki majątkowe małżonków jako rodziców.

3. Umowa małżeńska nie może regulować osobistych relacji małżonków oraz ich osobistych relacji z dziećmi.

4. Umowa małżeńska nie może wpływać na zakres praw dziecka określony w niniejszym Kodeksie i nie może stawiać żadnego z małżonków w wyraźnie niekorzystnej sytuacji.

5. Nieruchomość lub jakikolwiek inny tytuł majątkowy podlegający rejestracji państwowej nie może zostać przeniesiony na żadne z małżonków na podstawie umowy małżeńskiej.

Art. 94. Forma małżeństwa

1. Umowa małżeńska powinna być sporządzona na piśmie i poświadczona przez notariusza.

Art. 95. Rozpoczęcie małżeństwa

1. Jeżeli umowa majątkowa małżeńska została zawarta przed zarejestrowaniem małżeństwa, wchodzi w życie z dniem zarejestrowania małżeństwa.

2. Jeżeli umowa majątkowa małżeńska jest zawarta przez małżonków, wchodzi w życie z dniem poświadczenia przez notariusza.

Art. 96. Czas trwania umowy małżeńskiej”

1. Umowa majątkowa małżeńska może przewidywać całkowity czas jej trwania oraz czas trwania określonych praw i obowiązków.

2. Umowa małżeńska może określać, że umowa lub jej części mogą obowiązywać nawet po rozwiązaniu małżeństwa.

Art. 97. Postanowienia prawne umowy małżeńskiej regulujące korzystanie z majątku”

1. Umowa małżeńska musi określać majątek przekazany przez jednego z małżonków na wspólne potrzeby rodziny, jak również podstawę prawną do wykorzystania wszelkich aktywów przekazanych parze przy okazji rejestracji małżeństwa.

2. Strony mogą uzgodnić, że [art. 60](#) niniejszego Kodeksu nie będzie miał zastosowania do majątku nabytego przez nie w trakcie małżeństwa i że taki majątek będzie uważany za ich wspólny majątek lub majątek osobisty każdej z nich.

3. Strony mogą uzgodnić możliwy tryb podziału majątku, w tym w przypadku rozwiązania małżeństwa.

4. Strony mogą określić w umowie małżeńskiej przeznaczenie majątku obojga lub każdej z nich z osobna na zaspokojenie potrzeb dzieci i innych osób.

5. Strony mogą zawrzeć w umowie majątkowej małżeńskiej inne prawne warunki korzystania z jakiegokolwiek majątku, pod warunkiem jednak, że postanowienia te nie są sprzeczne z zasadami obyczajowymi społeczeństwa.

Art. 98. Zasady korzystania z nieruchomości mieszkalnej w umowie małżeńskiej”

1. Jeżeli jeden z małżonków w wyniku zawarcia małżeństwa wprowadza się do lokalu mieszkalnego drugiego małżonka, strony mogą określić w umowie małżeńskiej warunki korzystania z tego lokalu mieszkalnego. Małżonkowie mogą uzgodnić, że małżonek, który wprowadził się do nieruchomości, wyprowadzi się w przypadku ustania małżeństwa, za wynagrodzeniem lub bez rekompensaty finansowej, w zależności od przypadku.

2. Strony mogą uzgodnić zamieszkanie w lokalu mieszkalnym będącym własnością jednego z małżonków lub wspólnie przez oboje małżonków lub któregośkolwiek z ich krewnych.

Artykuł 99. Prawo do alimentów w umowie małżeńskiej

1. Strony mogą uzgodnić, że każdy z małżonków otrzyma alimenty niezależnie od ich zdolności i potrzeb materialnych na odpowiednich warunkach zawartych w umowie małżeńskiej.

2. W przypadku gdy w umowie małżeńskiej określono warunki i wysokość alimentów, a którykolwiek z małżonków nie wywiązuje się ze zobowiązań z niej wynikających, alimenty mogą być ściągnięte na podstawie zarządzenia wykonawczego wydanego przez notariusza.

3. Umowa majątkowa małżeńska może przewidywać, że żaden z małżonków nie będzie już uprawniony do alimentów z tytułu otrzymanego przez niego odszkodowania majątkowego lub pieniężnego.

Art. 100. Zmiany warunków umowy małżeńskiej”

1. Wszelkie warunki umowy małżeńskiej mogą być zmienione tylko za zgodą obu stron.

2. Małżonkowie mogą zmienić umowę majątkową małżeńską. Wszelkie zmiany w umowie małżeńskiej będą poświadczone przez notariusza.

3. Umowa małżeńska może być zmieniona przez właściwy sąd na żądanie jednego z małżonków, jeżeli jest to spowodowane ich żywotnymi interesami, interesami dzieci lub pełnoletnią córką/synem niezdolną do pracy.

Art. 101. Prawo do odstąpienia od umowy małżeńskiej

1. Żadna ze stron nie może jednostronnie odstąpić od umowy małżeńskiej.

2. Małżonkowie mogą odstąpić od umowy małżeńskiej. W takim przypadku, według uznania pary, obowiązujące prawa i obowiązki określone w umowie małżeńskiej wygasają z chwilą jej wykonania lub z chwilą złożenia notariuszowi oświadczenia o odstąpieniu.

[Artykuł 101 w brzmieniu ustawy [nr 524-V z dnia 22 grudnia 2006 r.](#)]

Art. 102. Rozwiązanie umowy małżeńskiej

1. Na żądanie każdego z małżonków, małżeńska umowa majątkowa może zostać rozwiązana, jeżeli tak postanowi właściwy sąd w związku z istotnymi przyczynami, takimi jak niemożność wykonania takiej umowy.

Art. 103. Uznanie umowy małżeńskiej za nieważną”

1. Na żądanie małżonka lub innej osoby, której prawa i interesy zostały naruszone w umowie małżeńskiej, małżeńska umowa majątkowa może zostać uznana przez właściwy sąd za nieważną na podstawie obowiązujących przepisów [Kodeksu Cywilnego Ukrainy](#).

Rozdział 11 ROZWIĄZANIE MAŁŻEŃSTWA

Art. 104. Podstawy rozwiązania małżeństwa

1. Małżeństwo ulega rozwiązaniu w przypadku domniemania śmierci jednego z małżonków lub uznania go za zaginionego.

2. Małżeństwo ustaje z chwilą jego ustania.

3. Jeżeli którykolwiek z małżonków zmarł przed uprawomocnieniem się orzeczenia sądu rozwiązującego małżeństwo, uważa się, że małżeństwo zostało rozwiązane na skutek śmierci tego małżonka.

4. Jeżeli którykolwiek z małżonków zmarł w dniu uprawomocnienia się orzeczenia sądu rozwiązującego małżeństwo, uważa się, że małżeństwo zostało rozwiązane na skutek rozwiązania.

Art. 105. Rozwiązanie małżeństwa z powodu rozwiązania

1. Małżeństwo ustaje na skutek rozwiązania na wniosek o rozwód złożony przez oboje małżonków zgodnie z [art. 106](#) lub przez jedno z małżonków zgodnie z [art. 107](#) niniejszego kodeksu.

[Część 1 art. 105 w brzmieniu ustawy [nr 524-V z dnia 22 grudnia 2006 r.](#)]

2. Małżeństwo ustaje właściwy sąd na wniosek o rozwód złożony przez oboje małżonków zgodnie z [art. 109](#) niniejszego Kodeksu.

3. Małżeństwo rozwiązuje właściwy sąd na podstawie powództwa wniesionego przez jednego z małżonków zgodnie z [art. 110](#) niniejszego Kodeksu.

Art. 106. Rozwiązanie małżeństwa przez urząd stanu cywilnego na wniosek małżonków nie posiadających dzieci

1. Małżonkowie nieposiadający dzieci mogą złożyć wniosek o rozwód w urzędzie stanu cywilnego.

Jeżeli którykolwiek z małżonków nie może osobiście wystąpić o rozwód w urzędzie stanu cywilnego z ważnego powodu, drugi małżonek może złożyć taki wniosek, należycie poświadczony przez notariusza lub posiadający równoważny poziom pełnomocnictwa, w jego imieniu.

[Część 1 art. 106 uzupełniona o motyw zgodnie z ustawą [nr 524-V z dnia 22 grudnia 2006 r.](#)]

2. Urząd stanu cywilnego sporządza akt ustania małżeństwa po upływie miesiąca od złożenia wniosku, o ile wniosek ten nie został wycofany.

[Część 2 art. 106 w brzmieniu zmienionym ustawą [nr 2398-VI z dnia 1 lipca 2010 r.](#)]

3. Małżeństwo ulega rozwiązaniu niezależnie od ewentualnych sporów majątkowych między małżonkami.

Artykuł 107. Rozwiązanie małżeństwa przez urząd stanu cywilnego z inicjatywy jednego z małżonków

1. Urząd stanu cywilnego rozwiązuje małżeństwo na podstawie wniosku o rozwód złożonego przez jednego z małżonków, jeżeli drugi małżonek:

- 1) został uznany za zaginiony;
- 2) został uznany za niezdolnego do pracy.

[klauzula 1, część 1, art. 107 usunięty na mocy ustawy [nr 2398-VI z dnia 1 lipca 2010 r.](#)]

2. Małżeństwo ulega rozwiązaniu niezależnie od ewentualnych sporów majątkowych między małżonkami.

Artykuł 108. Pozorny rozwód

1. Na podstawie wniosku złożonego przez zainteresowaną osobę zgodnie z [art. 106](#) niniejszego Kodeksu rozwód może zostać uznany za pozorny rozwód na podstawie wystarczających dowodów, że małżonkowie nadal mieszkali razem jako rodzina i nie mieli zamiaru rozwiązania swojej relacji rodzinnej.

[Punkt 1 preambuły, część 1, art. 108 zmieniony ustawą [nr 2398-VI z dnia 1 lipca 2010 r.](#)]

Urząd Stanu Cywilnego unieważnia wpis do rejestru rozwodu oraz Zaświadczenie o rozwodzie na podstawie odpowiedniego orzeczenia wydanego przez właściwy sąd.

Art. 109. Rozwód orzeczony przez sąd właściwy na wniosek małżonków posiadających dzieci”

1. Małżonkowie posiadający dzieci mogą wnieść do właściwego sądu pozew rozwodowy poparty pisemną umową określającą, z kim dzieci mieszkają po rozwodzie, jaki jest zakres udziału drugiego rodzica w ich alimentach, a także prawo drugiego rodzica do osobistej opieki nad dziećmi.

2. Umowa alimentacyjna między małżonkami musi być poświadczona przez notariusza. W przypadku niewywiązania się z umowy alimentacyjnej, alimenty mogą być pobierane na mocy zarządzenia notariusza.

3. Właściwy sąd orzeka rozwód, jeżeli zostanie stwierdzone, że wniosek o rozwód jest zgodny z prawdziwą intencją żony i męża oraz że nie zostaną naruszone ich prawa osobiste i majątkowe, a także prawa ich dzieci przez rozwód.

4. Właściwy sąd orzeka rozwód po miesiącu od złożenia wniosku o rozwód. Żona i mąż mogą wycofać pozew o rozwód do czasu upływu tego terminu.

Art. 110. Prawo do wystąpienia o rozwód”

1. O rozwód może wystąpić każdy z małżonków.

3. Pozew o rozwód nie może być złożony w okresie ciąży żony oraz w ciągu roku po porodzie, chyba że którykolwiek z małżonków wykazuje niezgodne z prawem zachowanie, które może być zakwalifikowane jako przestępstwo przeciwko drugiemu małżonkowi lub dziecku.

[Część 2, art. 110 zmieniony ustawą [nr 245-VII z dnia 16 maja 2013 r.](#)]

3. Mąż/żona może wystąpić o rozwód w czasie ciąży żony, jeżeli inna osoba uznała ojcostwo w stosunku do poczętego dziecka.

4. Mąż/żona może wystąpić o rozwód przed ukończeniem przez dziecko roku życia, jeżeli ojcostwo w stosunku do takiego dziecka zostało uznane przez inną osobę lub jeżeli sąd wydał postanowienie o usunięciu męża jako ojca dziecka z ewidencji urodzenia dziecka.

5. Kurator może wnieść pozew o rozwód w imieniu małżonka uznanego za ubezwłasnowolnionego.

Artykuł 111. Sąd podjął środki w celu ponownego zjednoczenia pary

1. Sąd stara się ułatwić zjednoczenie małżonków za pomocą środków, które nie są sprzeczne z zasadami moralnymi społeczeństwa.

Art. 112. Podstawy rozwodu, o które wnosi jeden z małżonków

1. Sąd bada rzeczywisty związek małżonka oraz rzeczywiste podstawy do wniesienia o rozwód, z należyтым uwzględnieniem tego, czy małżonkowie mają małoletnie dziecko, dziecko niepełnosprawne lub inne ważne czynniki.

2. Sąd orzeka rozwód, jeżeli ustali, że życie w rodzinie i uratowanie małżeństwa byłoby sprzeczne z podstawowymi interesami małżonków lub ich dzieci.

Artykuł 113. Możliwość wyboru nazwiska po rozwodzie

1. Osoba, która zmieniła swoje nazwisko po zarejestrowaniu małżeństwa, może nadal używać tego nazwiska lub powrócić do nazwiska sprzed zawarcia związku małżeńskiego.

Art. 114. Czas rozwiązania małżeństwa”

1. W przypadku zarejestrowania rozwodu przez państwowy urząd stanu cywilnego małżeństwo uważa się za rozwiązane z dniem zarejestrowania rozwodu.

[Część 1, art. 114 w brzmieniu ustawy [nr 524-V z dnia 22 grudnia 2006 r.](#)]

1. W przypadku orzeczenia rozwodu przez sąd małżeństwo uważa się za rozwiązane z dniem uprawomocnienia się orzeczenia sądu orzekającego rozwód.

Art. 115. Państwowa rejestracja rozwodu”

1. Rozwód orzeczony zgodnie z [art. 106](#) i [art. 107](#) niniejszego kodeksu należy zarejestrować w państwowym urzędzie stanu cywilnego.

2. Po uprawomocnieniu się i wykonalności orzeczenie sądu o zasądzeniu rozwodu sąd przesyła do urzędu stanu cywilnego w celu dokonania odpowiedniego wpisu w Państwowym Rejestrze Stanu Cywilnego oraz dokonania stosownej adnotacji w księdze stanu cywilnego. .

3. Rozwód wydany przez państwowy urząd stanu cywilnego jest poświadczany aktem rozwodowym, którego wzór zatwierdza Gabinet Ministrów Ukrainy.

Orzeczenie sądu orzekające rozwód, które stało się w pełni skuteczne i wykonalne, jest dokumentem poświadczającym rozwód zasądzony przez sąd.

[Artykuł 115 w brzmieniu ustawy [nr 2398-VI z dnia 1 lipca 2010 r.](#)]

Artykuł 116 Prawo do ponownego zawarcia związku małżeńskiego po rozwodzie

1. Osoba może ponownie zawrzeć związek małżeński po ustaniu małżeństwa poświadczonym aktem rozwodu lub prawomocnym orzeczeniem sądu, które stało się w pełni skuteczne i wykonalne.

[Część 1 art. 116 w brzmieniu zmienionym ustawą [nr 2398-VI z dnia 1 lipca 2010 r.](#)]

[Artykuł 117 usunięty na mocy ustawy [nr 524-V z dnia 22 grudnia 2006 r.](#)]

Art. 118. Przywrócenie małżeństwa w przypadku powrotu osoby uznanej za zaginioną lub uznanej za zmarłą”

1. Jeżeli uznano, że osoba domniemana zmarła żyje, a orzeczenie sądu zostało unieważnione, a akt zgonu unieważniony, małżeństwo z drugim małżonkiem zostanie przywrócone, pod warunkiem jednak, że żadne z nich nie zawarło od tego czasu ponownego małżeństwa.

[Część 1 art. 118 w brzmieniu ustawy [nr 524-V z dnia 22 grudnia 2006 r.](#)]

2. Jeżeli osoba uznana za zaginioną została odnaleziona i orzeczenie sądu zostało unieważnione, ich małżeństwo z drugim małżonkiem może zostać przywrócone, jeżeli oboje małżonkowie wystąpią o to i pod warunkiem, że żadne z nich od tego czasu nie zawarło ponownego małżeństwa.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, państwowy urząd stanu cywilnego unieważnia akt ustania małżeństwa i związane z nim zaświadczenie.

[Część 3 art. 118 w brzmieniu ustawy [nr 524-V z dnia 22 grudnia 2006 r.](#)]

Artykuł 119. Małżonkowie mieszkający osobno”

1. Na podstawie wniosku złożonego przez oboje małżonków lub powództwa jednego z małżonków sąd może wydać orzeczenie o rozłące, jeżeli wspólne mieszkanie nie jest możliwe lub którykolwiek z małżonków sprzeciwia się temu.

2. Pobyt w separacji ustaje z chwilą przywrócenia stosunków rodzinnych lub orzeczenia sądu wydanego na wniosek jednego z małżonków.

Art. 120. Skutki prawne w przypadku rozłąki małżonków”

1. Pobyt w odosobnieniu nie wygasa praw i obowiązków małżonka ustanowionych w niniejszym Kodeksie, które żona i mąż mieli przed zamieszkiwaniem osobno, w tym wszelkich praw i obowiązków przewidzianych w umowie małżeńskiej.

2. W przypadku, gdy małżonkowie mieszkają osobno:

1) za nabyte w związku małżeńskim nie uważa się żadnego majątku, który mógłby być później nabyty przez żonę i męża;

2) dziecka urodzonego przez żonę po upływie dziesięciu miesięcy nie uważa się za dziecko jej męża.

[Punkt 3 preambuły, część 2, art. 120 usunięty na mocy ustawy [nr 524-V z dnia 22 grudnia 2006 r.](#)]

}

Rozdział III PRAWA I OBOWIĄZKI MATKI, OJCA I DZIECKA

Rozdział 12 USTANOWIENIE RODZICIELSKIEJ

Art. 121. Ogólne podstawy praw i obowiązków matki, ojca i dziecka”

1. Prawa i obowiązki matki, ojca i dziecka wynikają z ich pochodzenia, potwierdzonego przez państwowy urząd stanu cywilnego zgodnie z [art. 122](#) i [125](#) niniejszego Kodeksu.

Art. 122. Ustalenie rodzicielstwa w przypadku małżeństwa matki i ojca”

1. Dziecko poczęte i/lub urodzone w trakcie małżeństwa jest dzieckiem małżonków.

Rodzicielstwo ustala się na podstawie aktu małżeństwa oraz udokumentowanego dowodu urodzenia dziecka z żoną wystawionego przez zakład opieki zdrowotnej.

2. Za dziecko małżonków uważa się dziecko urodzone w ciągu dziesięciu miesięcy po ustaniu lub unieważnieniu małżeństwa.

[Część 2 art. 122 w brzmieniu zmienionym ustawą [nr 524-V z dnia 22 grudnia 2006 r.](#)]

3. Jeżeli dziecko urodziło się w ciągu dziesięciu miesięcy od ustania małżeństwa, małżonkowie lub byli małżonkowie mogą złożyć w państwowym urzędzie stanu cywilnego wspólne oświadczenie o nieuznaniu męża lub byłego męża za ojca dziecka. Takie rozszczenie może być przyznane tylko wtedy, gdy inna osoba i matka dziecka złożyły oświadczenie o uznaniu rodzicielstwa.

W przypadku, gdy dziecko urodziło się w ciągu dziesięciu miesięcy po ustaniu małżeństwa z powodu śmierci męża, pochodzenie dziecka można ustalić na podstawie wspólnego oświadczenia matki i mężczyzny, który podaje się za ojca.

[Część 3 art. 122 w brzmieniu ustawy [nr 524-V z dnia 22 grudnia 2006 r.](#)]

Art. 123. Ustalenie rodzicielstwa z chwilą narodzin dziecka w wyniku zastosowania pomocniczej techniki rozrodu”

1. Jeżeli żona urodzi dziecko poczęte przy użyciu pomocniczych środków rozrodu, stosowanych za pisemną zgodą męża, jako ojca dziecka wpisuje się mąż.

2. W przypadku umieszczenia embrionu ludzkiego poczętego przez małżonków (męża i żonę) do macicy innych kobiet z wykorzystaniem pomocniczych technik rozrodu, za rodziców dziecka uważa się małżonka.

[Część 2 art. 123 zmienionego ustawą [nr 3760-VI z dnia 20 września 2011 r.](#)]

3. Małżonkowie są uznawani za rodziców dziecka urodzonego przez żonę z chwilą przeniesienia embrionu ludzkiego poczętego przez jej męża i inną kobietę za pomocą technologii rozrodu pomocniczego.

[Artykuł 123 w brzmieniu ustawy [nr 524-V z dnia 22 grudnia 2006 r.](#)]

Art. 124. Ustalenie ojcostwa w przypadku ponownego zawarcia małżeństwa”

1. Jeżeli dziecko urodziło się w ciągu dziesięciu miesięcy od rozwiązania lub unieważnienia małżeństwa, ale w każdym przypadku po zarejestrowaniu małżeństwa matki dziecka z inną osobą, za męża matki dziecka w tym nowym małżeństwie uważa się ojciec.

Ojcostwo byłego męża można ustalić na podstawie wspólnego oświadczenia złożonego przez niego i nowego męża lub na podstawie stosownego orzeczenia sądu.

Art. 125. Ustalenie rodzicielstwa, gdy rodzice dziecka nie pozostają w związku małżeńskim”

1. Jeżeli matka i ojciec dziecka nie są małżeństwem, macierzyństwo ustala się na podstawie dokumentu wystawionego przez zakład opieki zdrowotnej, stwierdzającego urodzenie dziecka przez matkę.

2. Jeżeli matka i ojciec dziecka nie są małżeństwem, ojcostwo ustala się w następujący sposób:

1) na wniosek matki i ojca dziecka;

{klauzula 2, część 2, art. 125 usunięty na mocy ustawy [nr 2398-VI z dnia 1 lipca 2010 r.](#)}

3) wyrokiem sądu.

Art. 126. Ustalenie ojcostwa na wniosek kobiety i mężczyzny, którzy nie są małżeństwem”

1. Ojcostwo ustala się na wniosek kobiety i mężczyzny, którzy nie są małżeństwem. Taki wniosek można złożyć w państwowym urzędzie stanu cywilnego przed lub po porodzie.

2. Jeżeli wniosek o ustalenie ojcostwa złożył osoba małoletnia, urząd stanu cywilnego powiadamia rodziców, opiekuna lub opiekuna małoletniego wnioskodawcy o zarejestrowaniu go jako ojca dziecka. W przypadku braku możliwości zawiadomienia rodziców, opiekuna lub opiekuna osoby niepełnoletniej, urząd stanu cywilnego musi powiadomić urząd ds. opieki o zarejestrowaniu takiej osoby niepełnoletniej jako ojca.

[Część 2 art. 126 w brzmieniu zmienionym ustawą [nr 524-V z dnia 22 grudnia 2006 r.](#)]

3. W przypadku, gdy wniosek o ustalenie ojcostwa nie może być złożony osobiście, może być złożony przez pełnomocnika lub doręczony drogą pocztową, z zastrzeżeniem zaświadczenia notarialnego. Pełnomocnictwo musi być poświadczane przez notariusza.

[Część 3 art. 126 w brzmieniu zmienionym ustawą [nr 524-V z dnia 22 grudnia 2006 r.](#)]

{Artykuł 127 usunął Ustawę [nr 2398-VI z dnia 1 lipca 2010 r.](#)}

Art. 128. Ojcostwo uznane przez sąd”

1. Jeżeli nie został złożony wniosek, o którym mowa w [art. 126](#) niniejszego kodeksu, ojcostwo dziecka może zostać uznane przez sąd.

[Część 1 art. 128 w brzmieniu ustawy [nr 2398-VI z dnia 1 lipca 2010 r.](#)]

2. Podstawą uznania ojcostwa jest każdy dowód, że dana osoba jest ojcem dziecka, jeżeli taki dowód jest zbierany zgodnie z [Kodeksem postępowania cywilnego Ukrainy](#).

3. O uznanie ojcostwa może wystąpić matka, opiekun, opiekun lub samo dziecko po osiągnięciu pełnoletności.

O uznanie ojcostwa może wystąpić osoba podająca się za ojca dziecka.

4. Sąd uwzględnia roszczenie o uznanie ojcostwa, jeżeli wpis o ojcu dziecka został dokonany w księdze metrykalnej urodzeń zgodnie z [działem 1 art. 135](#) niniejszego Kodeksu.

Art. 129. Spór o ojcostwo między mężem matki dziecka a osobą, która twierdzi, że jest ojcem dziecka

1. Osoba, która twierdzi, że jest ojcem dziecka urodzonego przez kobietę, która w chwili poczęcia lub narodzin dziecka była w związku małżeńskim z innym mężczyzną, może wystąpić z roszczeniem o ojcostwo przeciwko mężowi, jeżeli jest on zarejestrowany jako ojciec dziecka .

2. Do roszczenia o uznanie ojcostwa stosuje się roczny termin przedawnienia, rozpoczynający się w dniu, w którym osoba dowiedziała się lub mogła dowiedzieć się, że jest matką dziecka.

Art. 130. Ojcostwo ustalone przez sąd”

1. W razie śmierci mężczyzny, który nie pozostawał w związku małżeńskim z matką dziecka, jego ojcostwo może ustalić właściwy sąd.

Sąd przyjmuje wniosek o ustalenie ojcostwa, jeżeli wpis o ojcu dziecka został dokonany w księdze metrykalnej urodzeń zgodnie z [częścią 1 art. 135](#) niniejszego Kodeksu.

2. Wniosek o ojcostwo mogą złożyć osoby, o których mowa w [części 3 art. 128](#) niniejszego Kodeksu.

Art. 131. Macierzyństwo uznane przez sąd”

1. Osoba, która twierdzi, że jest matką dziecka, może złożyć wniosek o ustalenie jej macierzyństwa, jeżeli akta dotyczące matki dziecka zostały sporządzone zgodnie z [Częścią 2 Artykułu 135](#) niniejszego Kodeksu.

Art. 132. Macierzyństwo ustalone przez sąd”

1. W przypadku śmierci kobiety podającej się za matkę dziecka jej macierzyństwo może ustalić sąd.

Sąd przyjmuje wniosek o ustalenie macierzyństwa, jeżeli w księdze urodzeń dokonano wpisu matki dziecka zgodnie z [częścią 2 art. 135](#) niniejszego Kodeksu.

2. Wniosek o ustalenie macierzyństwa może złożyć ojciec dziecka, opiekun, opiekun lub samo dziecko po osiągnięciu pełnoletności.

Art. 133. Rejestracja małżonków jako rodziców dziecka

1. Jeżeli dziecko urodziło się w związku małżeńskim, żona zostaje zarejestrowana jako matka, a mąż jako ojciec.

Art. 134. Zmiany w ewidencji meldunkowej w przypadku uznania ojcostwa/macierzyństwa”

1. Państwowy urząd stanu cywilnego na podstawie wniosków osób, o których mowa w [art. 126](#) niniejszego Kodeksu lub odpowiedniego orzeczenia sądu, dokonuje odpowiednich zmian w księdze stanu cywilnego dokonanej przez ukraiński państwowy urząd stanu cywilnego, oraz następnie wyda nowy akt urodzenia.

[Artykuł 115 w brzmieniu ustawy [nr 2398-VI z dnia 1 lipca 2010 r.](#)]

Art. 135. Akt rodziców dziecka o ojcostwie/macierzyństwie nie jest ustalony”.

1. W przypadku urodzenia dziecka z matki niezamężnej lub w przypadku braku wspólnego wniosku rodziców lub ojca lub odpowiedniego orzeczenia sądu, nazwisko i obywatelstwo matki wpisuje się do Księgi metrykalnej urodzenia dziecka. dziecko jako istotne informacje o ojcu; imię i nazwisko ojca dziecka wpisuje się w sposób określony przez matkę dziecka.

[Punkt 1 preambuły, część 1, art. 135 zmieniony ustawą [nr 2398-VI z dnia 1 lipca 2010 r.](#)]

W przypadku śmierci matki lub gdy nie jest możliwe ustalenie jej miejsca zamieszkania lub lokalizacji, akta dotyczące matki i ojca dziecka sporządza się zgodnie z niniejszym artykułem na podstawie wniosku lub krewnych dziecka lub należycie upoważnionego przedstawiciela placówki medycznej, w której urodziło się dziecko.

[Punkt 2 preambuły, część 1, art. 135 w brzmieniu zmienionym ustawą [nr 1276-VI z dnia 16 kwietnia 2009 r.](#)]

2. Jeżeli rodzice dziecka są nieznanymi, państwowa rejestracja narodzin dziecka odbywa się na podstawie odpowiedniej decyzji organu opiekuńczego w sprawie imienia, nazwiska i imienia i nazwiska dziecka oraz informacji o rodzicach.

[Część 2 art. 135 w brzmieniu ustawy [nr 2398-VI z dnia 1 lipca 2010 r.](#)]

Art. 136. Zakwestionowanie rodzicielstwa przez osobę zarejestrowaną jako ojciec dziecka”

1. Osoba zarejestrowana jako ojciec dziecka w [rozumieniu art. 122](#) , [art. 124](#) , [art. 126](#) i [art. 127](#) niniejszego kodeksu może zakwestionować swoje rodzicielstwo, składając wniosek o wykreślenie swojego nazwiska jako ojca z księgi metrykalnej dziecka.

2. W przypadku stwierdzenia braku powiązania biologicznego między osobą zarejestrowaną jako ojciec dziecka a dzieckiem, właściwy sąd orzeka o wykreślenie nazwiska tej osoby jako ojca dziecka z metryki metrykalnej dziecka.

3. Zakwestionowanie ojcostwa może nastąpić dopiero po urodzeniu się dziecka i przed osiągnięciem przez dziecko pełnoletności.

4. Ojcostwa nie można kwestionować po śmierci dziecka.

5. Zakwestionowania ojcostwa nie może zakwestionować osoba zarejestrowana, ponieważ ojciec dziecka nie może zakwestionować ojcostwa, jeżeli w chwili rejestracji jako ojciec dziecka wiedział, że nie jest ojcem dziecka, ani osoba, która wyraziła zgodę na stosowanie pomocniczych technologii reprodukcyjnych, o których mowa w [części 1, art. 123](#) niniejszego Kodeksu.

[Część 5 art. 136 w brzmieniu ustawy [nr 524-V z dnia 22 grudnia 2006 r.](#)]

6. Przedawnienie nie ma zastosowania do roszczenia mężczyzny o wykreślenie jego nazwiska jako ojca z ewidencji urodzenia dziecka.

Art. 137. Zakwestionowanie ojcostwa po śmierci osoby zarejestrowanej jako ojciec dziecka”

1. Jeżeli osoba zarejestrowana jako ojciec dziecka zmarła przed urodzeniem dziecka, jej ojcostwo może zakwestionować spadkobiercy, pod warunkiem złożenia notariuszowi przed śmiercią oświadczenia o zaprzeczeniu ojcostwa.

2. Jeżeli osoba zarejestrowana jako ojciec dziecka zmarła po złożeniu wniosku o wykreślenie swojego nazwiska jako ojca dziecka z metryki metrykalnej dziecka, roszczenie to mogą następnie poprzeć spadkobiercy tej osoby.

3. W przypadku gdy osoba ta z ważnych powodów nie była świadoma, że jej nazwisko zostało zapisane jako ojciec dziecka, a taka osoba zmarła, jej ojcostwo może zakwestionować jej spadkobiercy, w tym między innymi żona, rodzice i dzieci.

4. Przedawnienie nie przysługuje do roszczenia o wykreślenie nazwiska osoby jako ojca z ewidencji urodzenia dziecka.

Art. 138. Prawo matki dziecka do zakwestionowania ojcostwa dziecka”

1. Kobieta, która urodziła dziecko w związku małżeńskim, może zakwestionować ojcostwo męża, składając wniosek o wykreślenie jego nazwiska jako ojca dziecka z rejestru urodzeń dziecka.

[Część 1 art. 138 w brzmieniu zmienionym ustawą [nr 3497-IV z dnia 23 lutego 2006 r.](#)]

2. Wniosek matki o wykreślenie nazwiska jej męża jako ojca dziecka z metryki metrykalnej dziecka może być zaspokojony tylko wtedy, gdy o ojcostwo ubiega się inna osoba.

3. Roszczenie matki o dokonanie jakichkolwiek zmian w ewidencji urodzenia dziecka podlega przedawnieniu rocznemu, przy czym bieg przedawnienia rozpoczyna się w dniu zarejestrowania urodzenia dziecka.

Artykuł 139. Spór macierzyński

1. Kobieta zarejestrowana jako matka dziecka może zakwestionować macierzyństwo.

2. Kobieta podająca się za matkę dziecka może wytoczyć powództwo przeciwko kobiecie zarejestrowanej jako matka dziecka o orzeczenie uznania macierzyństwa. Macierzyństwa nie można kwestionować w przypadkach, o których mowa w [części 2](#) i [części 3 artykułu 123](#) niniejszego Kodeksu.

3. Do wniosku o uznanie macierzyństwa stosuje się roczny termin przedawnienia, rozpoczynający się w dniu, w którym dana osoba dowiedziała się lub mogła dowiedzieć się, że jest matką dziecka.

Art. 140. Zakwestionowanie zasądzonego przez sąd ojcostwa/macierzyństwa osoby płacącej alimenty”

1. Pobranie alimentów od osoby zarejestrowanej jako ojciec/matka nie stanowi przeszkody do wystąpienia do sądu z wnioskiem o wykreślenie jej nazwiska jako ojca/matki dziecka z księgi metrykalnej dziecka.

Rozdział 13

PRAWA I OBOWIĄZKI NIEMIENIAJĄCE OSOBISTE RODZICÓW I DZIECI

Art. 141. Równość praw i obowiązków rodziców wobec dziecka”

1. Matka i ojciec mają równe prawa w stosunku do dziecka, niezależnie od tego, czy byli ze sobą w związku małżeńskim, czy też nie.

2. Rozwiązanie małżeństwa między rodzicami lub osobami mieszkającymi poza dzieckiem nie wpływa na zakres ich praw i nie zwalnia ich z obowiązków wobec dziecka, chyba że przepisy [części 5](#) art. 157 niniejszego Kodeksu stanowią inaczej .

[Część 2 art. 141 zmienionego ustawą [nr 2234-VIII z dnia 7 grudnia 2017 r.](#)]

Art. 142. Równość praw i obowiązków dzieci wobec rodziców

1. Dzieci mają równe prawa w stosunku do rodziców, niezależnie od tego, czy byli ze sobą w związku małżeńskim, czy też nie.

Art. 143. Obowiązek przyjęcia dziecka ze szpitala położniczego lub innego zakładu opieki zdrowotnej”

1. Matka i ojciec dziecka, będący w związku małżeńskim, muszą zabrać dziecko ze szpitala położniczego lub innego zakładu opieki zdrowotnej.

2. Niezamężna matka musi zabrać dziecko ze szpitala położniczego lub innego zakładu opieki zdrowotnej.

Ojciec, który nie pozostaje w związku małżeńskim z matką dziecka i którego nazwisko widnieje w akcie urodzenia dziecka jako ojciec lub którego ojcostwo zostało uznane przez sąd, musi, po otrzymaniu zawiadomienia przez władze opiekuńcze dziecka, zgodnie z obowiązującą procedurą ustanowioną przez Gabinet Ministrów Ukrainy zabrać dziecko ze szpitala położniczego lub innego zakładu opieki zdrowotnej, o ile matka nie zrobi inaczej, oraz wychowuje i wychowuje dziecko. Jeśli ojciec nie jest żonaty, otrzymuje status samotnego ojca.

[Część 2 art. 143 uzupełniona motywem 2 ustawy [nr 3354-VI z dnia 12 maja 2011 r.](#)]

3. Rodzice mogą pozostawić dziecko w szpitalu położniczym lub innym zakładzie opieki zdrowotnej, jeżeli dziecko ma istotne wady rozwoju fizycznego i/lub umysłowego lub z innych ważnych powodów.

4. W przypadku, gdy rodzice nie zabrali dziecka ze szpitala położniczego lub innego zakładu opieki zdrowotnej, dziecko mogą zabrać dziadkowie lub inni krewni za zgodą placówki opiekuńczej.

Art. 144. Obowiązek zarejestrowania przez rodziców urodzenia dziecka w państwowym urzędzie stanu cywilnego”

1. Rodzice muszą niezwłocznie, ale w każdym razie nie później niż w ciągu miesiąca od daty urodzenia dziecka, zarejestrować narodziny dziecka w państwowym urzędzie stanu cywilnego.

Niedopełnienie tego obowiązku pociąga za sobą skutki przewidziane przez obowiązujące prawo.

2. W przypadku śmierci rodziców lub gdy nie są oni w stanie zarejestrować narodzin dziecka, zarejestrowanie narodzin dziecka dokonuje się na wniosek krewnych, innych osób lub należycie upoważnionego przedstawiciela placówki opieki zdrowotnej, w której dziecko urodziło się lub gdzie aktualnie znajduje się dziecko.

3. Narodziny dziecka rejestruje państwowy urząd stanu cywilnego, który jednocześnie orzeka o pochodzeniu, nazwisku, imieniu i ojcostwie dziecka.

4. Rejestracja urodzenia dziecka jest poświadczona aktem urodzenia , którego wzór zatwierdza Gabinet Ministrów Ukrainy.

Art. 145. Nadanie dziecku nazwiska

1. Dziecko otrzymuje nazwisko rodziców.

Jeżeli rodzice dziecka noszą różne nazwiska, nazwisko dziecka nadaje się za ich zgodą.

2. Rodzice, którzy mają różne nazwiska, mogą nadać dziecku podwójne nazwisko będące kombinacją ich nazwisk.

3. Spór między rodzicami dotyczący nazwiska dziecka może rozstrzygnąć organ opiekuńczy lub właściwy sąd.

Art. 146. Nadanie dziecku imienia

1. Dziecko otrzymuje nazwisko rodziców.

W przypadku braku dobrowolnego uznania ojcostwa, imię dziecka urodzonego przez kobietę niezamężną podaje matka dziecka.

2. Dziecku można nadać nie więcej niż dwa imiona, chyba że co innego wynika ze zwyczajów mniejszości etnicznej, do której należy jego matka i/lub ojciec.

3. Spór między rodzicami dotyczący imienia dziecka może rozstrzygnąć organ opiekuńczy lub właściwy sąd.

Art. 147. Patronimika dziecka

1. Patronimika dziecka wywodzi się od imienia jego ojca.

2. Patronimem dziecka urodzonego przez kobietę niezamężną jest nazwisko osoby wskazanej przez matkę dziecka na ojca, o ile nie uznano ojcostwa.

Art. 148. Zmiana nazwiska dziecka przez rodziców”.

1. W przypadku zmiany nazwiska obojga rodziców, zmianie ulega również nazwisko dziecka, które nie ukończyło siódmego roku życia.

2. W przypadku zmiany nazwiska obojga rodziców, zmiana nazwiska dziecka, które osiągnęło wiek emerytalny, następuje za zgodą dziecka.

3. W przypadku zmiany nazwiska przez któregokolwiek z rodziców, zmiana nazwiska dziecka może nastąpić za zgodą obojga rodziców oraz dziecka, które ukończyło siedem lat.

4. Na wniosek obojga rodziców lub jednego z rodziców, jeżeli drugi rodzic zmarł, uznano go za zmarłego lub uznano go za niezdolnego do pracy lub zaginął, dziecko, które nie ukończyło czternastego roku życia i które otrzymało nazwisko jednego z rodziców podczas rejestracji urodzenia, może wybrać zmienić swoje nazwisko na nazwisko drugiego rodzica.

[Artykuł 148 uzupełniony o część na podstawie ustawy nr 524-V z dnia 22 grudnia 2006 r.]

5. W przypadku sprzeciwu któregokolwiek z rodziców co do zmiany nazwiska dziecka, spór dotyczący takiej zmiany może rozstrzygnąć placówka opiekuńcza. Spór zostanie rozstrzygnięty z uwzględnieniem stopnia opieki, jaką rodzice otaczają dziecko oraz wszelkich innych okoliczności, które przemawiają za znaczeniem zmiany nazwiska dla dobra dziecka.

Art. 149. Zmiana imienia i/lub nazwiska i/lub patronimiku przez dziecko”

1. Dziecko, które ukończyło szesnaście lat, może według własnego uznania zmienić swoje imię i/lub nazwisko i/lub patronimie przez dziecko.

2. Dziecko, które ukończyło czternaście lat, może zmienić patronimie za zgodą rodziców.

Jeżeli dziecko, które ukończyło czternaście lat, zostaje umieszczone w areszcie, zmiana imienia, nazwiska i/lub patronimiku dziecka wymaga zgody opiekuna.

3. Dziecko, które ukończyło czternaście lat, może zmienić swoje ojcostwo za zgodą jednego z rodziców w przypadku śmierci drugiego rodzica, uznania go za zaginionego, domniemania śmierci, uznania za osobę o ograniczonej zdolności lub niezdolność do temu dziecku dokonano aborcji lub jeśli nazwisko matki/ojca dziecka zostało usunięte z metryki metrykalnej dziecka lub jeżeli nazwisko męża jako ojca dziecka zostało wpisane do metryki metrykalnej dziecka na wniosek złożony przez matkę.

4. W przypadku, gdy któryś z rodziców sprzeciwia się zmianie patronimiki dziecka, spór dotyczący takiej zmiany może rozstrzygnąć instytucja opiekuńcza. Poziom opieki zapewnianej dziecku przez rodzica i inne czynniki, które wskazują na znaczenie zmiany patronimicznej dla interesów dziecka, będą brane pod uwagę w celu rozstrzygnięcia sporu.

[Artykuł 149 w brzmieniu ustawy [nr 942-IX z dnia 3 listopada 2020 r.](#)]

Art. 150. Obowiązek wychowania i rozwoju dziecka przez rodziców”

1. Rodzice muszą wychowywać dziecko, aby szanowało prawa i wolności innych oraz kochało swoją rodzinę, naród i kraj.
2. Rodzice muszą dbać o zdrowie dziecka oraz jego rozwój fizyczny, umysłowy i moralny.
3. Rodzice muszą upewnić się, że dziecko uzyska pełne wykształcenie średnie ogólnokształcące i jest gotowe do samodzielnego życia.
4. Rodzice muszą szanować dziecko.
5. Udzielenie władzy opiekuńczej innym osobom nie zwalnia rodziców z obowiązku rodzicielskiego.
6. Wszelkie formy wykorzystywania dziecka przez rodziców są zabronione.
7. Zabronione jest karanie dziecka przez rodziców, w tym stosowanie innych form karania poniżających godność człowieka.

Artykuł 151. Prawa wychowawcze rodziców

1. Rodzice mają pierwszeństwo przed innymi osobami w osobistym wychowaniu dziecka.
2. Rodzice mogą angażować innych w wychowanie dziecka i oddać je na wychowanie osobom fizycznym i prawnym.
3. Rodzice mogą wybierać formy i metody wychowania dziecka w zakresie, w jakim nie są to sprzeczne z prawem i zasadami moralnymi społeczeństwa.

Art. 152. Prawo dziecka do właściwej opieki rodzicielskiej”

1. Prawo dziecka do należytej opieki rodzicielskiej zapewnia kontrola państwowa przewidziana w obowiązujących przepisach prawa.
2. Dziecko może sprzeciwić się niewłaściwemu rodzicielstwu względem siebie.
3. Dziecko może zwracać się do instytucji opiekuńczej, innych organów państwowych, samorządów lokalnych i organizacji pozarządowych o ochronę swoich praw i interesów.
4. Dziecko może zwrócić się do sądu w celu ochrony jego praw i interesów, jeżeli ukończyło czternaście lat.

Art. 153. Prawo rodziców i dziecka do porozumiewania się”

1. Matka, ojciec i dziecko mają prawo do bezpośredniego porozumiewania się ze sobą, chyba że prawo to jest ograniczone przez prawo.

[Artykuł 153 w brzmieniu ustawy [nr 524-V z dnia 22 grudnia 2006 r.](#)]

Artykuł 154. Prawo rodziców do ochrony dziecka

1. Rodzice mają prawo do ochrony swojego dziecka/dorosłego dziecka.
2. Rodzice mogą występować do sądu, organów państwowych, samorządów lokalnych i organizacji pozarządowych o ochronę praw i interesów dziecka, w tym ubezwłasnowolnionego, jako ich pełnomocni przedstawiciele; nie wymaga to żadnych specjalnych zezwoleń.
3. Rodzice mogą ubiegać się o ochronę praw i interesów dzieci nawet wtedy, gdy dzieci mogą same dochodzić takiej ochrony na podstawie obowiązującego prawa.

Artykuł 155. Wykonywanie praw i obowiązków rodzicielskich”

1. Rodzice wykonują swoje prawa i obowiązki w oparciu o zasadę poszanowania praw dziecka i jego godności ludzkiej.
2. Prawa rodzicielskie nie mogą być wykonywane w sprzeczności z interesem dziecka.
3. Odrzucenie dziecka przez rodziców jest bezprawne i sprzeczne z zasadami moralnymi społeczeństwa.
4. Uchylenie się od obowiązku rodzicielskiego może prowadzić do pociągnięcia do odpowiedzialności zgodnie z obowiązującym prawem.

Art. 156. Prawa i obowiązki małoletnich rodziców

1. Małoletni rodzice mają wobec dziecka taki sam zakres praw i obowiązków jak pełnoletni rodzice i mogą z nich korzystać według własnego uznania.
2. Małoletni rodzice, którzy ukończyli czternasty rok życia, mogą dochodzić ochrony praw i interesów dziecka przed sądem.
3. Małoletnim rodzicom przysługuje bezpłatna pomoc prawna.

Artykuł 157. Rozstrzyganie sporów dotyczących dziecka

1. Wszelkie sprawy związane z wychowywaniem dzieci są rozstrzygane wspólnie przez rodziców, chyba że część 5 niniejszego artykułu stanowi inaczej.

[Część 1 art. 157 zmienionego ustawą [nr 2234-VIII z dnia 7 grudnia 2017 r.](#)]

2. Rodzic niezamieszkujący z dzieckiem musi być zaangażowany w wychowywanie dziecka i ma prawo do osobistego kontaktu z dzieckiem.
3. Rodzic niezamieszkujący z dzieckiem nie może utrudniać rodzicowi niezamieszkującemu porozumiewania się z dzieckiem i angażowania się w jego wychowanie, pod warunkiem, że komunikacja taka nie zaburza normalnego rozwoju dziecka.

4. Rodzice mogą zawrzeć umowę regulującą zakres praw i obowiązków rodzicielskich rodzica zamieszkującego z dzieckiem. Umowa powinna być sporządzona na piśmie i poświadczona przez notariusza.

[Punkt 1, część 4, art. 157 ze zmianami wprowadzonymi ustawą [nr 1397-VI z dnia 21 maja 2009 r.](#)]

Jeżeli rodzic zamieszkujący na stałe uchyla się od należytego wykonywania umowy, zwróci mu wszelkie szkody materialne i moralne wyrządzone drugiemu rodzicowi.

powiadomi takiego drugiego rodzica, wysyłając mu list z opłaconą opłatą pocztową o czasowym wyjeździe dziecka poza Ukrainę; takie powiadomienie zawiera cel podróży, cel podróży i okres pobytu w kraju docelowym.

Rodzic, któremu przyznano prawo stałego pobytu na mocy wyroku sądowego lub opinii placówki opiekuńczej, rozstrzyga według własnego uznania wszelkie sprawy związane z podróżowaniem poza Ukrainę na okres jednego miesiąca i dłużej w celu, który obejmuje leczenie, edukację, udział dziecka w konkursach, festiwalach, pokazach naukowych, olimpiadach i olimpiadach studenckich, imprezach ekologicznych, technicznych, artystycznych, turystycznych, naukowych i sportowych, rekreacji dziecka za granicą, w tym w ramach wycieczki zorganizowanej, w przypadku:

1) wszelkie zaległe alimenty, których łączna kwota zaległości przekracza wysokość odpowiednich płatności za cztery miesiące, o czym świadczy zaświadczenie o zaległościach alimentacyjnych;

2) wszelkie zaległe alimenty, których łączna kwota zaległości przekracza wysokość odpowiednich płatności przez trzy miesiące, w przypadku gdy alimenty są wypłacane na dziecko niepełnosprawne lub dziecko z poważnym okołoporodowym uszkodzeniem układu nerwowego, poważne wrodzone wady rozwojowe, rzadka choroba sieroca, nowotwory, nowotwory krwi, porażenie mózgowe, poważne zaburzenia psychiczne, cukrzyca typu 1 (insulinozależna), ostre lub przewlekłe uszkodzenie nerek (poziom IV); lub na wsparcie dziecka, które doznało ciężkiego urazu, wymaga przeszczepu narządu lub wymaga opieki paliatywnej, co potwierdza dokument wydany przez radę lekarską placówki medycznej zgodnie z obowiązującymi wytycznymi wydanymi przez centralną agencja wykonawczą tworzącą i realizującą politykę zdrowotną państwa.

Rodzic zamieszkujący z dzieckiem, który należycie wypełnia swoje obowiązki rodzicielskie i nie ma zaległości alimentacyjnych, zobowiązany jest do pisemnego zawiadomienia rodzica zamieszkałego z żądaniem potwierdzenia zwrotu potwierdzający zgodę na wyjazd dziecka poza Ukrainę w celu leczenia, edukacji, udział dziecka w konkursach dla dzieci, festiwalach, pokazach naukowych, olimpiadach i olimpiadach studenckich, imprezach ekologicznych, technicznych, artystycznych, turystycznych, badawczych i sportowych, rekreacji dziecka za granicą, w tym w ramach zorganizowanej wycieczki dziecięcej.

Jeżeli rodzic zamieszkały nie wyrazi poświadczonej notarialnie zgody na wyjazd dziecka za granicę w wyznaczonym celu w ciągu dziesięciu dni od otrzymania zawiadomienia listem poleconym, rodzic zamieszkujący z dzieckiem, pod warunkiem, że nie ma alimentów z dołu może zwrócić się do sądu o wydanie zezwolenia na wyjazd dziecka za granicę bez zgody drugiego rodzica.

Zaświadczenie o zaległościach alimentacyjnych wydaje państwowy urząd wykonawczy zgodnie z obowiązującym prawem.

[Artykuł 157 uzupełniony o część 5 na podstawie ustawy [nr 2234-VIII z dnia 7 grudnia 2017 r.](#); w brzmieniu ustawy [nr 2475-VIII z dnia 3 lipca 2018 r.](#)]

Art. 158. Rozstrzygnięcie przez organ opiekuńczy sporu związanego z udziałem rodzica zamieszkującego w wychowaniu dziecka

1. Na wniosek matki/ojca dziecka organ opiekuńczy ustala dla rodzica zamieszkującego z dzieckiem formy uczestnictwa w wychowaniu dziecka.

Placówka opiekuńcza wydaje decyzję po zbadaniu warunków życia rodziców, ich stosunku do dziecka i innych istotnych okoliczności.

2. Decyzja wydana przez placówkę opiekuńczą jest wiążąca. Osoba, która uchyla się od zastosowania się do decyzji urzędu opiekuńczego, musi zrekompensować szkody materialne i moralne poniesione przez rodzica zamieszkującego z dzieckiem.

Art. 159. Rozstrzygnięcie przez sąd sporu związanego z udziałem rodzica zamieszkującego w wychowaniu dziecka

1. Jeżeli rodzic zamieszkujący z dzieckiem sprzeciwia się porozumiewaniu się dziecka z rodzicem zamieszkującym z dzieckiem oraz zaangażowaniu rodzica zamieszkującego w opiekę nad dzieckiem, w szczególności gdy rodzic zamieszkujący z dzieckiem nie jest skłonny zastosować się do wydanej decyzji przez placówkę opiekuńczą drugi rodzic może dochodzić usunięcia takich przeszkód w sądzie.

2. Sąd określa formy uczestnictwa któregośkolwiek z rodziców w wychowaniu dziecka (takie jak okresowe lub systematyczne widzenie, wspólne podróże, odwiedziny dziecka w domu takiego rodzica itp.), a także miejsce i czas ich komunikacji.

[Punkt 1, część 2, art. 159 ze zmianami wprowadzonymi ustawą [nr 1397-VI z dnia 21 maja 2009 r.](#)]

W szczególnych przypadkach, gdy jest to spowodowane interesem dziecka, sąd może orzec, że widzenie musi odbywać się w obecności innej osoby.

Spór dotyczący udziału któregośkolwiek z rodziców w wychowaniu dziecka będzie rozstrzygany z uwzględnieniem stosunku rodzica do jego obowiązków, osobistego przywiązania dziecka do każdego z rodziców, wieku i stanu zdrowia dziecka oraz wszelkich innych ważnych okoliczności, w tym stan zdrowia psychicznego i nadużywanie alkoholu lub narkotyków przez któregośkolwiek z rodziców.

[Część 2 art. 159 uzupełniona o motyw 3 zgodnie z ustawą [nr 1397-VI z dnia 21 maja 2009 r.](#)]

3. Na wniosek zainteresowanego sąd może zawiesić wykonanie orzeczenia organu opiekuńczego do czasu rozstrzygnięcia sporu.

4. Jeżeli rodzic niezamieszkujący z dzieckiem nie chce zastosować się do orzeczenia sądu, sąd na wniosek rodzica niezamieszkującego z dzieckiem może orzec, że dziecko będzie z nim mieszkać.

5. Osoba, która uchyla się od wykonania wyroku sądu, musi naprawić szkody materialne i moralne poniesione przez rodzica niezamieszkującego z dzieckiem.

Art. 160. Prawo rodziców do ustalenia miejsca zamieszkania dziecka”

1. Miejsce zamieszkania dziecka poniżej dziesiątego roku życia ustalają wspólnie rodzice.

2. Miejsce zamieszkania dziecka, które ukończyło dziesięć lat, ustalają wspólnie rodzice i dziecko.

3. W przypadku, gdy rodzice mieszkają oddzielnie, dziecko, które ukończyło czternaście lat, ustala miejsce zamieszkania według własnego uznania.

Art. 161. Spór między matką a ojcem o miejsce zamieszkania małoletniego”

1. W przypadku, gdy matka i ojciec mieszkający oddzielnie nie są w stanie dojść do porozumienia, z kim małoletni będzie mieszkał, spór może rozstrzygnąć organ opiekuńczy lub sąd.

Spór dotyczący miejsca zamieszkania małoletniego rozstrzyga się z uwzględnieniem stosunku rodziców do ich obowiązków, osobistego przywiązania dziecka do każdego z rodziców, wieku i stanu zdrowia dziecka oraz innych ważnych okoliczności.

2. Placówka opiekuńcza lub sąd nie mogą przyznać opieki rodzicowi niezarobkowemu, uzależnionemu od alkoholu lub narkotyków, którego amoralne zachowanie może być szkodliwe dla rozwoju dziecka.

3. Jeżeli urząd opiekuńczy lub sąd uznają, że żadne z rodziców nie jest w stanie zapewnić odpowiednich warunków dla rozwoju dziecka, opieka nad dzieckiem może zostać przyznana dziadkom lub innym krewnym zaangażowanym na ich wniosek.

W przypadku, gdy pieczy nad dzieckiem nie można przyznać żadnej z tych osób, sąd, na żądanie organu opiekuńczego, przyznaje, że dziecko ma zostać odebrane osobie, z którą dziecko mieszka, i zostać oddane pod opiekę organu opiekuńczego .

[Artykuł 161 w brzmieniu ustawy nr [524-V z dnia 22 grudnia 2006 r.](#)]

Art. 162. Skutki prawne bezprawnego zachowania któregoś z rodziców lub innej osoby w stosunku do miejsca zamieszkania małoletniego”

1. Jeżeli którykolwiek z rodziców lub jakakolwiek inna osoba posiada, bez zgody drugiego rodzica lub innych osób, z którymi małoletni mieszkał na podstawie obowiązującego prawa lub na mocy nakazu sądowego, lub placówkę opiekuńczą, w której dziecko mieszkał na podstawie decyzji urzędu opiekuńczego, zmienia miejsce zamieszkania małoletniego, w tym w drodze porwania, sąd może na podstawie skargi wniesionej przez osobę zainteresowaną nakazać natychmiastowe zatrzymanie dziecka i powrót dziecka do poprzedniego miejsca zamieszkania.

[Punkt 1, część 1, art. 162 ze zmianami wprowadzonymi ustawą nr [1397-VI z dnia 21 maja 2009 r.](#)]

Dziecko nie może zostać odesłane tylko wtedy, gdy umieszczenie go w poprzednim miejscu zamieszkania będzie stanowiło realne zagrożenie dla jego życia i zdrowia lub gdy okoliczności zmieniły się w taki sposób, że powrót byłby sprzeczny z interesem dziecka.

[Punkt 2, część 1, art. 162 ze zmianami wprowadzonymi ustawą nr [1397-VI z dnia 21 maja 2009 r.](#)]

2. Osoba, która bez uprzedniego upoważnienia zmieniła miejsce zamieszkania małoletniego, jest obowiązana do naprawienia szkody materialnej i moralnej wyrządzonej osobie, z którą małoletni mieszkał.

Art. 163. Prawo rodziców do odebrania małoletniego innym osobom”.

1. Rodzice mają pierwszeństwo przed innymi osobami, aby małoletni mieszkał z nimi.

2. Rodzice mogą żądać odebrania małoletniego od osoby, która trzyma małoletniego przy sobie w inny sposób niż wynika to z obowiązującego prawa lub orzeczenia sądu.

3. Sąd może odmówić zabrania małoletniego i wydania go jednemu z rodziców lub obojgu rodzicom, jeżeli jest to sprzeczne z interesem małoletniego.

Artykuł 164. Podstawy wygaśnięcia praw rodzicielskich”

1. Sąd może ustać prawa rodzicielskie któregoś z rodziców, jeżeli rodzic ten:

1) nie zabrał dziecka ze szpitala położniczego lub innego zakładu opieki zdrowotnej bez ważnej przyczyny oraz nie sprawował nad dzieckiem opieki rodzicielskiej w ciągu sześciu miesięcy;

2) uchyla się od obowiązków wychowawczych dziecka i/lub jego pełnego wykształcenia średniego ogólnokształcącego;

[Klauzula 2, część 1, art. 164 w brzmieniu zmienionym ustawą nr [463-IX z dnia 16 stycznia 2020 r.](#)]

3) znęca się nad dzieckiem;

4) jest przewlekłym alkoholikiem lub narkomanem;

5) wykorzystuje dziecko w jakikolwiek sposób, w tym zmusza dziecko do żebractwa i włóczęgostwa;

6) została skazana za popełnienie wobec dziecka przestępstwa umyślnego.

[Klauzula 6, część 1, art. 164 w brzmieniu ustawy nr 245-VII z dnia 16 maja 2013 r.]

2. Matka/ojciec może zostać pozbawiony praw rodzicielskich zgodnie z klauzulami 2, 4 i 5 części 1 niniejszego artykułu tylko po osiągnięciu pełnoletności.

3. Matka/ojciec może zostać pozbawiony praw rodzicielskich dotyczących wszystkich dzieci lub niektórych z nich.

4. Wydając orzeczenie o ustaniu praw rodzicielskich, sąd uwzględnia wsparcie socjalne dla rodziny/osoby, której takie wsparcie zostało udzielone.

[Artykuł 164 uzupełniony o nową część zgodnie z ustawą nr 68-VIII z dnia 3 września 2015 r.]

5. Jeżeli sąd wykaże znamiona przestępstwa w czynnościach podejmowanych przez oboje rodziców lub jedno z rodziców przy rozważaniu pozbawienia władzy rodzicielskiej, zawiadamia o tym pisemnie biuro śledcze, które wszczyna postępowanie przygotowawcze. śledztwo procesowe zgodnie z procedurą określoną w [Kodeksie postępowania karnego Ukrainy](#).

[Część art. 164 w brzmieniu zmienionym ustawą nr 4652-VI z dnia 13 kwietnia 2012 r.]

6. Po uprawomocnieniu się orzeczenia sądu o ustaniu praw rodzicielskich, sąd przesyła to orzeczenie do państwowego urzędu stanu cywilnego ze względu na miejsce urodzenia dziecka.

[Artykuł 164 uzupełniony o nową część na podstawie ustawy nr 2710-IV z dnia 23 czerwca 2005 r.]

Art. 165. Osoby, które mogą wszcząć w sądzie pozbawienie władzy rodzicielskiej”

1. Każdy rodzic, opiekun, opiekun, rodzic zastępczy, placówka opieki zdrowotnej, placówka oświatowa lub jakikolwiek inny ośrodek opiekuńczy, w którym przebywa dziecko, instytucja opiekuńcza, prokurator lub samo dziecko, pod warunkiem ukończenia czternastu lat, może złożyć wniosek pozew do sądu o wygaśnięcie praw rodzicielskich.

[Artykuł 165 zmieniony ustawą nr 3497-IV z dnia 23 lutego 2006 r.]

Art. 166. Skutki prawne wygaśnięcia praw rodzicielskich”

1. Osoba, której prawa rodzicielskie wygasły:

1) traci wszelkie prawa osobiste niemajątkowe związane z dzieckiem i jest zwolniony z obowiązku wychowania dziecka;

2) przestać być pełnoprawnym przedstawicielem dziecka;

3) utracić prawo do wszelkich świadczeń i pomocy państwa udzielanej rodzinom z dziećmi;

4) nie może być rodzicem adopcyjnym, opiekunem lub opiekunem;

5) nie mogą nabywać praw majątkowych związanych z rodzicielstwem, które przysługiwałyby im w przypadku niezdolności do opiekuna i prawo dziedziczenia;

6) utracić wszelkie inne prawa wynikające z pokrewieństwa z dzieckiem.

2. Osoba, której prawa rodzicielskie ustały, nie może być zwolniona z obowiązku utrzymania dziecka.

[Punkt 2 preambuły, część 2, art. 166 usunięty na mocy ustawy nr 1370-VIII z dnia 17 maja 2016 r.]

3. Jeżeli sąd wyda orzeczenie o ustaniu praw rodzicielskich, jednocześnie wydaje postanowienie o pobraniu alimentów. Jeżeli matka, ojciec lub inni przedstawiciele prawni dziecka odmawiają otrzymania alimentów od osoby, której prawa rodzicielskie wygasły, sąd wydaje postanowienie o przekazaniu alimentów na osobiste konto dziecka w Państwowym Banku Oszczędnościowym Ukrainy, oraz zobowiązuje matkę, ojca lub innych przedstawicieli prawnych dziecka do otwarcia takiego konta osobistego w terminie miesiąca od dnia wejścia w życie orzeczenia sądu.

[Artykuł 166 uzupełniony o część 3 na podstawie ustawy nr 1370-VIII z dnia 17 maja 2016 r.]

Art. 167. Opieka nad dzieckiem w przypadku wygaśnięcia praw rodzicielskich rodziców”

1. Jeżeli dziecko mieszkało z rodzicem, którego prawa rodzicielskie wygasły, sąd bada, czy może ono nadal mieszkać w tej samej nieruchomości mieszkalnej.

2. Sąd może orzec nakaz wyprowadzenia się rodzica, którego prawa rodzicielskie ustały, z lokalu mieszkalnego, o ile ustalono, że posiada on inny lokal mieszkalny, w którym może się wprowadzić, lub orzec postanowienie o podziale lub zamianie takich lokali. własność.

3. Na prośbę drugiego rodzica dziecko może zostać im oddane.

4. Jeżeli dziecka nie można oddać drugiemu rodzicowi, dziadkom, pełnoletniemu rodzeństwu, innym krewnym dziecka, w tym przybranym rodzicom, przysługuje pierwszeństwo w wychowaniu dziecka na ich pisemny wniosek.

[Część 4 art. 167 w brzmieniu ustawy nr 524-V z dnia 22 grudnia 2006 r.]

5. Jeżeli dziecko nie może zostać oddane dziadkom, pełnoletniemu rodzeństwu, innym krewnym dziecka, w tym przybranym rodzicom, zostaną one przekazane placówce opiekuńczej.

[Część 5 art. 167 w brzmieniu ustawy nr 524-V z dnia 22 grudnia 2006 r.]

6. Dziecko, które zostało oddane swoim krewnym, przybranym rodzicom lub placówce opiekuńczej, ma prawo do dalszego zamieszkiwania w lokalu, w którym zamieszkiwało, i może powrócić do tego lokalu w dowolnym czasie.

7. Tryb odebrania dziecka określają obowiązujące przepisy prawa.

Art. 168. Nawiedzenie dziecka przez matkę/ojca, którego prawa rodzicielskie wygasły”

1. Matka/ojciec, któremu ustały prawa rodzicielskie, może wystąpić do sądu o zezwolenie na widzenie z dzieckiem.

Sąd może zezwolić na jednorazowe lub okresowe widzenie dziecka pod warunkiem, że nie będzie to stanowiło zagrożenia dla życia, zdrowia i moralności dziecka oraz pod warunkiem, że podczas widzeń będzie obecna inna osoba.

Artykuł 169. Przywrócenie praw rodzicielskich”

1. Matka/ojciec, któremu ustały prawa rodzicielskie, może wystąpić do sądu o przywrócenie im praw rodzicielskich.

2. Prawa rodzicielskie nie mogą zostać przywrócone, jeżeli dziecko zostało przysposobione, a przysposobienie to nie zostało przez sąd unieważnione lub uznane za nieważne.

3. Prawa rodzicielskie nie mogą zostać przywrócone, jeżeli dziecko w chwili postępowania sądowego osiągnęło pełnoletność.

4. Sąd sprawdza, w jakim stopniu zmieniło się zachowanie osoby, której prawa rodzicielskie ustały, oraz bada okoliczności, które doprowadziły do ustania praw rodzicielskich, i wydaje orzeczenie odpowiadające dobru dziecka.

5. Wydając orzeczenie o przywróceniu praw rodzicielskich któregokolwiek z rodziców, sąd uwzględnia opinię drugiego rodzica lub innych osób, z którymi dziecko mieszka.

6. Po uprawomocnieniu się orzeczenia sądu o przywróceniu praw rodzicielskich sąd przesyła orzeczenie do państwowego urzędu stanu cywilnego ze względu na miejsce urodzenia dziecka.

[Artykuł 169 uzupełniony o nową część na podstawie ustawy [nr 2710-IV z dnia 23 czerwca 2005 r.](#)]

7. Jeżeli wniosek o przywrócenie praw rodzicielskich został oddalony, wniosek może być ponownie złożony po upływie roku od dnia uprawomocnienia się wyroku sądu oddalającego wniosek.

Art. 170. Odebranie dziecka rodzicom bez wygaśnięcia praw rodzicielskich”

1. Sąd może orzec postanowienie o odebraniu dziecka rodzicowi/rodzicom bez wygaśnięcia jego praw rodzicielskich w przypadkach, o których mowa w ust. dziecko z nimi stanowi zagrożenie dla życia, zdrowia i moralności dziecka.

Dziecko zostanie przekazane drugiemu rodzicowi, dziadkom lub innym krewnym, którzy zamierzają to zrobić, lub agencji opiekuńczej.

Wydając postanowienie o odebraniu dziecka rodzicowi (rodzicom) bez wygaśnięcia jego praw rodzicielskich, sąd bierze również pod uwagę ewentualne wsparcie socjalne udzielone rodzinie/osobie.

[Część 1 art. 170 uzupełniona o motyw 3 zgodnie z ustawą [nr 668-VIII z dnia 3 września 2015 r.](#)]

2. W wyjątkowych przypadkach, gdy zachodzi bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia dziecka, organ opiekuńczy lub prokurator może wydać postanowienie o niezwłocznym odebraniu dziecka rodzicom.

W takim przypadku urząd opiekuńczy musi niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora i w ciągu siedmiu dni od wydania nakazu wystąpić do sądu z wnioskiem o pozbawienie rodzica (rodziców) praw rodzicielskich lub o odebranie dziecka rodzic (rodzice) bez wygaśnięcia praw rodzicielskich.

Wniosek do sądu składa prokurator.

3. W przypadku ustania przeszkód do właściwego wychowania dziecka przez rodziców, sąd na podstawie ich wniosku może orzec orzeczenie o zwrocie dziecka.

4. Orzekając orzeczenie o odebraniu dziecka rodzicom bez wygaśnięcia ich praw rodzicielskich, sąd orzeka również o alimentach.

5. Części 1–3 niniejszego artykułu mają zastosowanie do odebrania dziecka innym osobom, z którymi mieszkają.

Art. 171. Uwzględnianie zdania dziecka w sprawach dotyczących jego życia”

1. Dziecko ma prawo do bycia wysłuchanym przez rodziców, innych członków rodziny i funkcjonariuszy publicznych we wszystkich sprawach dotyczących dziecka osobiście oraz w sprawach rodzinnych.

2. Dziecko zdolne do wypowiedzenia się musi być wysłuchane w każdym sporze pomiędzy rodzicami dziecka lub innymi osobami w zakresie związanym z jego wychowaniem i miejscem zamieszkania, w tym w sporze związanym z wygaśnięciem lub przywróceniem praw rodzicielskich lub administrowanie ich majątkiem.

3. Sąd może wydać orzeczenie niezgodne z opinią dziecka, jeżeli wymaga tego dobro dziecka.

Art. 172. Obowiązek opieki nad rodzicami przez dorosłego dziecka

1. Dorosłe dziecko musi opiekować się i wspierać rodziców.

Dorosłe dziecko może dochodzić ochrony praw i interesów swoich niezdolnych rodziców jako ich prawni przedstawiciele; nie wymaga to żadnego specjalnego upoważnienia.

3. Jeżeli pełnoletnie dziecko nie sprawuje opieki nad niezdolnymi do pracy rodzicami, sąd może orzec nakaz zapłaty za taką opiekę.

Rozdział 14

PRAWA RODZICÓW I DZIECI DO MAJĄTKU

Art. 173. Odrębna własność rodziców i dzieci

1. Rodzice i dzieci, także jeśli mieszkają razem, mogą posiadać własny majątek.

2. W przypadku sporu dotyczącego własności nieruchomości między rodzicami a małoletnimi/nieletnimi dziećmi, majątek uważa się za własność rodziców, chyba że sąd ustali inaczej.

[Część 2 art. 173 zmienionej ustawą [nr 524-V z dnia 22 grudnia 2006 r.](#)]

Art. 174. Prawo dziecka do majątku przeznaczony na jego rozwój, edukację i wychowanie

1. Mienie nabyte przez rodzica (rodziców) w celu rozwoju, edukacji i wychowania dziecka (takie jak odzież, przedmioty osobiste, zabawki, książki, instrumenty muzyczne, sprzęt sportowy itp.) jest własnością dziecka.

Art. 175. Mienie wspólne rodziców i dzieci

1. Wszelki majątek nabyty przez rodziców i dzieci w wyniku ich wspólnych wysiłków lub wspólnej inwestycji jest ich wspólną własnością.

2. Dzieci mogą mieć udział (w naturze) w majątku, który jest wspólną własnością dzieci i rodziców.

W przypadku wydzielenia udziału z majątku wspólnego uznaje się, że udziały każdego ze współwłaścicieli w takim majątku wspólnym są równe, chyba że umowa między nimi, obowiązujące prawo lub orzeczenie sądu stanowią inaczej.

Jeżeli udział we współwłasności majątku nie może być rozdzielony w naturze ([część 2](#), art. 183 Kodeksu Cywilnego Ukrainy), dzieci uprawnione do udziału we współwłasności rzeczowej mogą otrzymać od innych współwłaścicieli ekwiwalent pieniężny lub inny ekwiwalent odszkodowania materialnego do wartości takiego udziału.

[Artykuł 175 uzupełniony o część 2 zgodnie z ustawą [nr 2475-VIII z dnia 3 lipca 2018 r.](#)]

Art. 176. Prawo rodziców i dzieci do korzystania z majątku”.

1. Rodzice muszą zapewnić dziecku majątek, który przyczyni się do wychowania i rozwoju dziecka.

2. Prawo rodziców i dzieci do korzystania z lokalu mieszkalnego należącego do któregoś z nich reguluje obowiązujące prawo.

Art. 177. Zarządzanie majątkiem dziecka”

1. Rodzice zarządzają majątkiem małoletniego bez specjalnego upoważnienia do tego. Rodzice muszą dbać o majątek dziecka w trosce o dobro dziecka.

Jeżeli małoletni jest w stanie określić swoje potrzeby i zainteresowania, rodzice zarządzają swoim majątkiem zgodnie z tymi potrzebami i zainteresowaniami.

[Część 1 art. 177 w brzmieniu ustawy [nr 2620-IV z dnia 2 czerwca 2005 r.](#)]

2. Rodzice małoletniego nie mogą bez stosownego upoważnienia urzędu opiekuńczego wykonywać żadnej z poniższych czynności w zakresie praw majątkowych małoletniego:

wykonywać wszelkie akty, które muszą być poświadczone przez notariusza i/lub podlegają rejestracji państwowej, w tym umowy o separacji domu/mieszkania/wymiany;

podpisać wszelkie pisemne zobowiązania w imieniu dziecka;

zrzec się praw majątkowych dziecka.

[Artykuł 177 uzupełniony o nową część na podstawie ustawy [nr 2620-IV z dnia 2 czerwca 2005 r.](#)]

3. Rodzice mogą wyrazić zgodę na dokonywanie przez niepełnoletnie dziecko wszelkich transakcji, o których mowa w Części 2 niniejszego Artykułu, tylko za zgodą agencji opieki.

[Artykuł 177 uzupełniony o nową część na podstawie ustawy [nr 2620-IV z dnia 2 czerwca 2005 r.](#)]

4. Agencja opiekuńcza zatwierdza wszelkie transakcje związane z nieruchomością dziecka wyłącznie po jednomiesięcznym przeglądzie i tylko wtedy, gdy zagwarantowane jest prawo dziecka do lokalu mieszkalnego.

[Artykuł 177 uzupełniony o nową część na podstawie ustawy [nr 524-V z dnia 22 grudnia 2006 r.](#); w brzmieniu ustawy [nr 3234-VI z dnia 19 kwietnia 2011 r.](#)]

5. Agencja opiekuńcza może odrzucić wszelkie transakcje dotyczące nieruchomości dziecka i zażądać od notariusza zakazu przyszłego cesji takiego majątku tylko wtedy, gdy agencja opiekuńcza ustanowiła którekolwiek z poniższych:

[Punkt 1, część 5, art. 177 w brzmieniu ustawy [nr 4314-VI z dnia 12 stycznia 2012 r.](#)]

1) prawa rodzicielskie matki i/lub ojca dziecka, które wystąpiły o zezwolenie, zostały przez sąd wygaszone na podstawie [art. 164](#) Kodeksu;

2) sąd, urząd opiekuńczy lub prokurator wydał postanowienie o odebraniu dziecka rodzicom (lub rodzicowi, który wystąpił o zgodę) bez wygaśnięcia ich praw rodzicielskich przewidzianych w [art. 170](#) niniejszego Kodeksu;

3) osoby, o których mowa w [art. 165](#) Kodeksu, złożyły wniosek o ustanie praw rodzicielskich rodziców dziecka (lub rodzica, który wystąpił o zgodę);

4) osoba, która wystąpiła o zezwolenie, zgłosiła nieprawidłowe informacje o sobie, które są istotne dla udzielenia lub cofnięcia zezwolenia;

5) rodzice dziecka nie zawarli porozumienia w sprawie transakcji dotyczącej nieruchomości dziecka;

6) pomiędzy rodzicami dziecka lub jednym z rodziców a osobami trzecimi toczy się postępowanie sądowe w sprawie nieruchomości będącej przedmiotem transakcji, o którą chcą przeprowadzić rodzice dziecka (lub jedno z rodziców);

7) transakcja spowoduje zmniejszenie zakresu praw majątkowych dziecka i/lub naruszenie prawnie uzasadnionych interesów dziecka.

[Część art. 177 w brzmieniu ustawy [nr 3234-VI z dnia 19 kwietnia 2011 r.](#)]

6. W przypadku, gdy którekolwiek z rodziców dokonuje jakiegokolwiek transakcji dotyczącej majątku małoletniego, uważa się, że działa za zgodą drugiego z rodziców. Drugi rodzic może zwrócić się do sądu o uznanie transakcji za nieważną jako zrealizowaną bez jego zgody, jeżeli taka transakcja z natury jest czymś więcej niż drobną rutynową transakcją.

Transakcje przeprowadzane przez jedno z rodziców, w których uczestniczą jakiegokolwiek pojazdy i nieruchomości nieletniego, wymagają pisemnej zgody drugiego z rodziców poświadczonej przez notariusza.

[Część art. 177 uzupełniona motywem 2 zgodnie z ustawą [nr 524-V z dnia 22 grudnia 2006 r.](#)]

Jeżeli rodzic mieszka z dala od dziecka przez co najmniej sześć miesięcy i nie jest zaangażowany w wychowywanie dziecka lub gdy jego lokalizacja jest nieznana, transakcje, o których mowa w akapicie drugim niniejszej części, mogą być dokonywane bez jego zgody.

[Część art. 177 uzupełniona motywem 3 zgodnie z ustawą [nr 524-V z dnia 22 grudnia 2006 r.](#)]

7. Rodzice wspólnie zarządzają majątkiem dziecka, chyba że stosowna umowa między nimi stanowi inaczej. Wszelkie spory powstałe między rodzicami w zakresie zarządzania majątkiem dziecka mogą być rozstrzygane przez placówkę opiekuńczą lub sąd.

[Część art. 177 w brzmieniu zmienionym ustawą [nr 524-V z dnia 22 grudnia 2006 r.](#)]

8. Kiedy rodzice nie zarządzają już majątkiem dziecka, muszą zwrócić dziecku majątek, w tym wszelkie dochody z niego płynące.

9. Niewypełnienie przez rodziców obowiązku zarządzania majątkiem dziecka stanowi podstawę do ich obowiązku naprawienia wyrządzonej dziecku przez nich szkody materialnej oraz zwrotu wszelkich wpływów z zarządzania majątkiem.

[Część art. 177 w brzmieniu zmienionym ustawą [nr 2620-IV z dnia 2 czerwca 2005 r.](#)]

10. Tryb podejmowania przez organ opiekuńczy działań zgodnych z prawem w celu ochrony praw majątkowych dziecka określa Gabinet Ministrów Ukrainy.

[Artykuł 177 uzupełniony o część 10 zgodnie z ustawą [nr 3234-VI z dnia 19 kwietnia 2011 r.](#)]

Art. 178. Korzystanie z dochodów z majątku dziecka”

1. Rodzice mogą wykorzystać wszelkie dochody z majątku małoletniego dziecka na cele związane z opieką i utrzymaniem innych dzieci oraz pilnymi potrzebami rodziny.

2. Niepełnoletnie dziecko korzysta z dochodów ze swojego majątku zgodnie z [Kodeksem Cywilnym Ukrainy](#).

Art. 179. Tytuł do alimentów”

1. Alimenty na dziecko stanowią własność dziecka.

2. Rodzic lub przedstawiciel ustawowy dziecka, który jest biorcą alimentów, powinien korzystać z alimentów wyłącznie zgodnie z przeznaczeniem i na rzecz dziecka.

Niepełnoletnie dziecko może być zaangażowane w administrowanie alimentami dla niego przeznaczonymi.

3. Niepełnoletnie dziecko może otrzymywać i zarządzać alimentami według własnego uznania, zgodnie z [Kodeksem Cywilnym Ukrainy](#).

[Artykuł 179 w brzmieniu ustawy [nr 2037-VIII z dnia 17 maja 2017 r.](#)]

Rozdział 15

OBOWIĄZEK MATKI/OJCA ZAPEWNIANIA DZIECKU

Art. 180. Obowiązek rodziców do utrzymania dziecka

1. Rodzice muszą utrzymywać dziecko do czasu osiągnięcia przez dziecko pełnoletności.

Art. 181. Sposoby zaspokojenia obowiązku zapewnienia dziecku

1. Sposoby realizacji obowiązku utrzymania dziecka ustalają i uzgadniają rodzice.

2. Za zgodą rodziców dziecka rodzic, który mieszka poza dzieckiem, może wносить wkład w utrzymanie dziecka w formie pieniężnej i/lub w naturze.

3. Sąd może wydać orzeczenie, na mocy którego alimenty są przyznawane jako część dochodu matki/ojca dziecka lub jako stała kwota ustalona według uznania rodzica lub innych ustawowych przedstawicieli dziecka, z którymi dziecko żyje.

Nakazany przez sąd sposób pobierania alimentów zmienia się wyrokiem sądu na podstawie pozwu wniesionego przez biorcę alimentów.

[Artykuł 179 w brzmieniu ustawy [nr 2037-VIII z dnia 17 maja 2017 r.](#)]

4. W przypadku przeprowadzki jednego z rodziców za granicę na pobyt stały w kraju, z którym Ukraina nie ma umowy o pomocy prawnej, alimenty na dzieci będą pobierane [w trybie](#) określonym przez Gabinet Ministrów Ukrainy.

5. W przypadku, gdy którekolwiek z rodziców, po wypełnieniu zobowiązań do płacenia alimentów, o których mowa w Części 4 niniejszego Artykułu, nie przeprowadziło się na pobyt stały w kraju, z którym Ukraina nie ma umowy o pomocy prawnej, i zdecydowało się pozostać lub zwrócić na pobyt stały na Ukrainie, procedurę ściągania alimentów z uwzględnieniem już wpłaconej kwoty określają obowiązujące przepisy prawa.

[Artykuł 181 uzupełniony o nową część na podstawie ustawy [nr 3539-IV z dnia 15 marca 2006 r.](#)]

6. Jeżeli z chwilą wejścia w życie orzeczenia sądu zasądzonego od któregokolwiek z rodziców rodzic ten przenosi się na pobyt stały do kraju, z którym Ukraina nie ma umowy o pomocy prawnej, sąd może orzec, że dziecko wsparcie za cały okres do osiągnięcia przez dziecko pełnoletności jest pobierane od takiego rodzica przed wyjazdem z Ukrainy.

[Artykuł 181 uzupełniony o nową część na podstawie ustawy [nr 3539-IV z dnia 15 marca 2006 r.](#)]

7. Jeżeli po uprawomocnieniu się orzeczenia sądu o zasądzeniu alimentów za cały okres do osiągnięcia przez dziecko pełnoletności alimentator nadal zamieszkuje na Ukrainie lub powraca na Ukrainę na pobyt stały lub zachodzą okoliczności które miały znaczenie dla ustalenia wysokości alimentów uległy zmianie, sąd może orzekać o pobieraniu alimentów okresowo, biorąc pod uwagę już wpłaconą kwotę.

[Artykuł 181 uzupełniony o nową część na podstawie ustawy [nr 3539-IV z dnia 15 marca 2006 r.](#)]

8. Jeżeli nie jest znane miejsce zamieszkania lub miejsce pobytu rodziców, uchylają się oni od płacenia alimentów lub nie są w stanie utrzymać dziecka, dziecko otrzymuje tymczasową pomoc państwa wyznaczoną z uwzględnieniem stanu majątkowego dziecka. rodzina, w której mieszka dziecko. Tymczasowe zasiłki państwowe wypłacane są z Budżetu Państwowego Ukrainy.

[Część art. 181 w brzmieniu zmienionym ustawą [nr 2901-IV z dnia 22 września 2005 r.](#); w brzmieniu ustawy [nr 2853-IV z dnia 8 września 2005 r.](#); zmienione ustawą [nr 1276-VI z dnia 16 kwietnia 2009 r.](#) i ustawą [nr 911-VIII z dnia 24 grudnia 2015 r.](#)]

9. Tryb przyznawania, wypłacania i obliczania wysokości tego tymczasowego dodatku państwowego określa Gabinet Ministrów Ukrainy.

[Punkt 1, część 9, art. 181 w brzmieniu zmienionym ustawą [nr 911-VIII z dnia 24 grudnia 2015 r.](#)]

Tymczasowe wsparcie państwa dla dzieci, których rodzice uchylają się od płacenia alimentów lub nie są w stanie zapewnić dziecku lub których lokalizacja jest nieznana, organizuje i udziela centralna agencja wykonawcza realizująca politykę państwa w zakresie adopcji i ochrony dzieci. prawa.

[Część 9 art. 181 uzupełniona o motyw 2 zgodnie z ustawą [nr 5462-VI z dnia 16 października 2012 r.](#)]

[Artykuł 181 uzupełniony o nową część zgodnie z ustawą [nr 2853-IV z dnia 8 września 2005 r.](#)]

10. Tymczasowe alimenty państwowe udzielone dziecku są zwracane przez płatnika alimentów i pobierane do Budżetu Państwowego Ukrainy w postępowaniu sądowym.

[Artykuł 181 uzupełniony o nową część zgodnie z ustawą [nr 2853-IV z dnia 8 września 2005 r.](#)]

Art. 182. Czynniki, które sąd powinien wziąć pod uwagę przy ustalaniu wysokości alimentów”

1. Sąd orzekając o wysokości alimentów bierze pod uwagę:

- 1) stan zdrowia i sytuacji materialnej dziecka;
- 2) stan zdrowotny i majątkowy płatnika;
- 3) czy płatnik posiada inne dzieci lub niezdolnego do pracy współmałżonka, rodziców lub dzieci;

3¹) czy płatnik posiada, posiada i/lub korzysta z jakiegokolwiek własności i praw majątkowych, w tym jakiegokolwiek ruchomości, nieruchomości, pieniędzy, wyłącznych praw do jakiegokolwiek własności intelektualnej lub praw korporacyjnych;

[Część 1 art. 182 uzupełniona o klauzulę 3-1 podstawie ustawy [nr 2037-VIII z dnia 17 maja 2017 r.](#); w brzmieniu ustawy [nr 2475-VIII z dnia 3 lipca 2018 r.](#)]

3²) udowodnione przez syndyka koszty i wydatki płatnika, w tym w związku z nabyciem jakiegokolwiek ruchomości lub nieruchomości, gdy wartość tego nabycia przekracza dziesięciokrotność wynagrodzenia na utrzymanie osoby zdolnej, o ile płatnik nie udowodnił pochodzenie swoich dochodów;

[Część 1 art. 182 uzupełniona o klauzule 3² na podstawie ustawy [nr 2037-VIII z dnia 17 maja 2017 r.](#)]

4) wszelkie inne istotne okoliczności.

2. Wysokość alimentów musi być odpowiednia i wystarczająca do prawidłowego rozwoju dziecka.

Minimalna gwarantowana kwota alimentów na jedno dziecko musi wynosić co najmniej 50% minimum socjalnego na dziecko w odpowiednim wieku.

[Punkt 2 preambuły, część 2, art. 182 zmieniony ustawą [nr 2475-VIII z dnia 3 lipca 2018 r.](#)]

Minimalna zalecana kwota alimentów na jedno dziecko jest równa minimum egzystencji dziecka w odpowiednim wieku i może zostać przyznana przez sąd, jeżeli płatnik ma wystarczające dochody.

[Część 2 art. 182 uzupełniona o motyw 3 zgodnie z ustawą [nr 2475-VIII z dnia 3 lipca 2018 r.](#)]

[Część 2 art. 182 w brzmieniu ustawy [nr 2901-IV z dnia 22 września 2005 r.](#) i ustawy [nr 2037-VIII z dnia 17 maja 2017 r.](#)]

3. Sąd nie może ograniczać wysokości dochodów płatnika, jeżeli ustalono, że koszty i wydatki płatnika przewyższają jego dochody, jeżeli nie udało się wykazać pochodzenia pieniędzy na pokrycie tych kosztów i wydatków.

[Artykuł 182 uzupełniony o część 3 zgodnie z ustawą [nr 2475-VIII z dnia 3 lipca 2018 r.](#)]

Art. 183. Ustalenie wysokości alimentów jako udziału w dochodzie matki/ojca dziecka

1. Część dochodu matki/ojca do poboru na alimenty na dziecko przyznaje sąd.

2. W przypadku pobierania alimentów na dwoje i więcej dzieci, sąd ustala jednorazową część dochodu matki/ojca, która będzie pobierana na alimenty do czasu osiągnięcia przez najstarsze dziecko pełnoletności.

3. W przypadku, gdy po osiągnięciu przez najstarsze dziecko pełnoletności żadne z rodziców nie wystąpiło do sądu o ustalenie wysokości alimentów na inne dzieci, alimenty nadal pobiera się pomniejszone o równy udział dziecka, które osiągnęło pełnoletność.

[Część 4 art. 183 wykreślona na mocy ustawy [nr 2677-VI z dnia 4 listopada 2010 r.](#)]

5. Rodzic lub inny przedstawiciel ustawowy, u którego mieszka dziecko, może wystąpić do sądu o zasądzenie alimentów w wysokości: jednej czwartej dochodu płatnika na jedno dziecko, jednej trzeciej na dwoje dzieci, i połowa ich dochodów na troje dzieci i więcej; jednakże nie więcej niż dziesięć pensji na utrzymanie dziecka w odpowiednim wieku na każde dziecko.

[Artykuł 183 uzupełniony o część 5 zgodnie z ustawą [nr 2037-VIII z dnia 17 maja 2017 r.](#)]

Artykuł 184. Alimenty na dziecko jako kwota ryczałtowa”

1. Na wniosek syndyka sąd ustala alimenty na dziecko w stałej wysokości.

Wysokość alimentów ustalona przez sąd lub uzgodniona między rodzicami jako kwota stała podlega corocznej waloryzacji zgodnie z obowiązującym prawem, chyba że płatnik alimentów i syndyk ustalili inaczej. Syndyk może zażądać od sądu indeksacji alimentów na inny okres.

[Część 2 art. 184 w brzmieniu ustawy [nr 2475-VIII z dnia 3 lipca 2018 r.](#)]

3. Rodzic lub inny przedstawiciel ustawowy, z którym dziecko zamieszkuje, może wystąpić do sądu i wystąpić o nakaz sądowy o zasądzeniu alimentów w wysokości 50% minimum socjalnego dla dziecka w odpowiednim wieku.

[Artykuł 184 w brzmieniu zmienionym ustawą [nr 2901-IV z dnia 22 września 2005 r.](#); Art. 184 w brzmieniu ustawy [nr 2037-VIII z dnia 17 maja 2017 r.](#)]

Art. 185. Rodzice dzielący dodatkowe wydatki związane z dzieckiem”

1. Rodzic, któremu przyznano alimenty, oraz drugi rodzic, któremu nie przyznano alimentów, ponoszą dodatkowe wydatki na dziecko spowodowane szczególnymi okolicznościami (w tym wszelkie aspekty rozwoju dziecka, choroby lub kontuzji).

2. Udział każdego z rodziców w dodatkowych wydatkach związanych z dzieckiem ustala sąd z uwzględnieniem wszelkich ważnych okoliczności.

Dodatkowe wydatki związane z dzieckiem mogą być pokrywane z góry lub na żądanie; jednorazowo, okresowo lub na stałe.

Art. 186. Nadzór nad wydawaniem alimentów przez placówkę opiekuńczą”

1. Urząd ds. opieki sprawuje nadzór nad wydawaniem alimentów poprzez wizyty kontrolne u syndyka; [tryb](#) i częstotliwość takich wizytacji określa centralny organ wykonawczy realizujący politykę państwa w zakresie adopcji i ochrony praw dziecka. Na wniosek płatnika (o ile nie ma zaległości alimentacyjnych) urząd opiekuńczy może przeprowadzić wizytacje kontrolne u syndyka w trybie nieplanowanym, nie częściej jednak niż raz na trzy miesiące.

[Część 1 art. 186 w brzmieniu ustawy [nr 2475-VIII z dnia 3 lipca 2018 r.](#)]

2. W przypadku, gdy wydatki na alimenty nie są zgodne z przeznaczeniem, płatnik może wystąpić do sądu z wnioskiem o obniżenie kwoty alimentów lub przekazanie określonej części alimentów na konto osobiste dziecka w Państwie Bank Oszczędności Ukrainy.

Art. 187. Potrącenie alimentów na wniosek płatnika lub syndyka”

[Tytuł art. 187 w brzmieniu zmienionym ustawą [nr 1404-VIII z dnia 2 czerwca 2016 r.](#)]

1. Każdy z rodziców może złożyć wniosek do pracodawcy lub ośrodka wypłaty świadczeń emerytalno-rentowych o potrącenie alimentów z wynagrodzenia/renty/stypendium w wysokości i na czas określony we wniosku.

Taki wniosek może zostać wycofany.

2. Na wniosek któregośkolwiek z rodziców potrąca się alimenty w ciągu trzech dni od dnia przeznaczonego na wypłatę wynagrodzenia/emerytury/stypendium.

3. Na wniosek któregośkolwiek z rodziców alimenty mogą zostać odliczone nawet wtedy, gdy łączna kwota do potrącenia zgodnie z wnioskiem i zarządzeniami wykonawczymi przekracza połowę ich wynagrodzenia/emerytury/stypendium lub gdy rodzice już płacą alimenty na rzecz innego dziecka.

4. Odbiorca alimentów może złożyć wniosek i zarządzenie o wypłacie alimentów z pensji/emerytury/stypendium płatnika lub innego źródła dochodu bezpośrednio do organizacji wypłacającej pensję/rentę/stypendium płatnika.

Na podstawie złożonego przez tę osobę wniosku alimenty na dziecko są potrącane z wynagrodzenia/emerytury/stypendium płatnika lub innego źródła dochodu w wysokości określonej w zamówieniu i w terminie, o którym mowa w części 2 niniejszego Artykułu i są przekazywane do wyznaczonego odbiorcy wskazanego we wniosku.

[Artykuł 187 uzupełniony o część 4 zgodnie z ustawą [nr 1404-VIII z dnia 2 czerwca 2016 r.](#)]

Art. 188. Zwolnienie rodziców z obowiązku utrzymywania dziecka

1. Rodzice mogą być zwolnieni z obowiązku utrzymywania dziecka, jeżeli dochód dziecka znacznie przewyższa dochód każdego z rodziców i wystarcza na pełne zaspokojenie potrzeb dziecka.

2. Rodzice mogą być zwolnieni z obowiązku utrzymywania dziecka tylko na mocy postanowienia sądu. Jeżeli dziecko nie otrzymuje już dochodu lub jego dochód uległ zmniejszeniu, zainteresowana osoba może wystąpić do sądu o pobranie alimentów.

[Artykuł 188 uzupełniony o część 2 zgodnie z ustawą [nr 2901-IV z dnia 22 września 2005 r.](#)]

Artykuł 189. Umowa między rodzicami dotycząca alimentów”

1. Rodzice mogą zawrzeć umowę alimentacyjną, która będzie regulować wysokość i terminy takich płatności. Warunki umowy nie mogą naruszać żadnych praw dziecka chronionych niniejszym Kodeksem.

Umowa powinna być sporządzona na piśmie i poświadczona przez notariusza.

2. Jeżeli którekolwiek z rodziców nie wywiązuje się z obowiązku alimentacyjnego wynikającego z umowy alimentacyjnej, alimenty mogą być ściągnięte na mocy zarządzenia notariusza.

Art. 190. Wygaśnięcie prawa do alimentów z powodu nabycia prawa do nieruchomości”

1. Za zgodą organu opiekuńczego rodzic zamieszkały i rodzic niezamieszkujący może zawrzeć umowę znoszącą prawo do alimentów w związku z przeniesieniem własności nieruchomości, w tym w szczególności lokalu mieszkalnego, lokalu, gruntu działka itp.

Umowa taka powinna być poświadczona przez notariusza. Tytuł własności nieruchomości na mocy takiej umowy powstaje niezwłocznie po rejestracji przez państwo takiego tytułu zgodnie z obowiązującym prawem.

[Motyw 2, część 1 art. 89 w brzmieniu ustawy [nr 402-VII z dnia 4 lipca 2013 r.](#)]

Dziecko, które ukończyło 14 lat, będzie zaangażowane w wykonanie niniejszej umowy.

2. Własność nieruchomości przysługuje dziecku lub dziecku i rodzicowi zamieszkującemu jako współwłaścicielom tej nieruchomości.

W przypadku zawarcia takiej umowy rodzic zamieszkujący jest zobowiązany do pełnego utrzymania dziecka.

3. Zawarcie umowy nie zwalnia rodzica niezamieszkującego z dzieckiem od obowiązku uczestniczenia w dodatkowych kosztach dziecka.

4. Mienie otrzymane na podstawie umowy na podstawie części 1 niniejszego artykułu nie może zostać przejęte.

5. Majątek otrzymany przez dziecko na podstawie niniejszej umowy może zostać przydzielony przed osiągnięciem przez dziecko pełnoletności wyłącznie za zgodą instytucji opiekuńczej.

6. Umowa zawarta zgodnie z częścią 1 niniejszego artykułu zostanie uznana za nieważną przez sąd właściwy dla zbywającego nieruchomość, jeżeli jego nazwisko jako ojca zostanie usunięte z rejestru urodzeń dziecka.

Z chwilą stwierdzenia nieważności umowy zostaje przywrócone prawo zbywcy do nieruchomości.

7. Na podstawie roszczenia wniesionego przez zbywającego nieruchomość, umowa zawarta zgodnie z częścią 1 niniejszego artykułu może zostać rozwiązana, jeżeli rodzic zamieszkujący nie wywiązuje się z obowiązku utrzymania dziecka.

Artykuł 191. Rozpoczęcie przyznania alimentów”

1. Sąd przyznaje alimenty począwszy od dnia wniesienia powództwa; lub jeżeli wniosek o wydanie orzeczenia sądowego został złożony, na dzień złożenia takiego wniosku.

[Część 1 art. 191 ze zmianami wprowadzonymi ustawą [nr 2037-VIII z dnia 17 maja 2017 r.](#)]

2. Alimenty na dziecko można nakazać z mocą wsteczną, jeżeli powód przedstawi sądowi wystarczające dowody, że podejmował uzasadnione działania w celu uzyskania alimentów od pozwanego, ale bezskutecznie ze względu na uchylanie się od tego przez dłużnika. W takim przypadku sąd może nakazać wypłatę alimentów z mocą wsteczną, ale nie dłużej niż dziesięć lat.

[Część 2 art. 191 zmienionego ustawą [nr 2475-VIII z dnia 3 lipca 2018 r.](#)]

Art. 192. Zmiana wysokości alimentów”

1. Wysokość alimentów na dziecko ustalona wyrokiem sądu lub uzgodniona między rodzicami może zostać obniżona lub podwyższona później na mocy orzeczenia sądu uwzględniającego roszczenie płatnika lub syndyka w przypadku zmiany stanu majątkowego, cywilnego lub zdrowotnego stan któregokolwiek z nich lub w innych przypadkach regulowanych przez niniejszy Kodeks.

[Część 1 art. 192 w brzmieniu zmienionym ustawą [nr 2302-VI z dnia 1 czerwca 2010 r.](#)]

[Część 2 art. 192 wykreślona na mocy ustawy [nr 1370-VIII z dnia 17 maja 2016 r.](#)]

Art. 193. Pobieranie alimentów i innych form alimentów na dziecko przebywające w zakładzie opieki zdrowotnej, placówce oświatowej lub innej placówce

1. Umieszczenie dziecka w zakładzie opieki zdrowotnej, placówce oświatowej lub innej placówce nie kończy pobierania alimentów na rzecz rodzica, z którym dziecko mieszkało przed tym umieszczeniem, o ile alimenty są wykorzystywane zgodnie z przeznaczeniem .

2. W przypadku, gdy rodzice nie zajmują się utrzymaniem dziecka umieszczonego w państwowej lub środowiskowej placówce opieki zdrowotnej, placówce oświatowej lub innej instytucji, można pobierać od nich alimenty na zasadach ogólnych.

3. Na podstawie orzeczenia sądu alimenty mogą być przekazywane na osobiste konto dziecka w Państwowym Banku Oszczędnościowym Ukrainy.

4. Emerytury państwowe oraz wszelkie inne formy zasiłków i alimentów z tytułu utraty opiekuna są również przekazywane na osobiste konto dziecka.

Artykuł 194. Pobór alimentów z mocą wsteczną, w tym zaległości alimentacyjnych

1. Alimenty na dziecko można pobierać z mocą wsteczną na podstawie zarządzenia wykonawczego, z tym że okres ten nie przekracza dziesięciu lat poprzedzających wykonanie zarządzenia.

[Część 1 artykułu 194 zmienionego ustawą nr 2475-VIII z dnia 3 lipca 2018 r.]

2. Jeżeli alimenty nie zostały pobrane na podstawie egzekucji w związku z poszukiwaniem płatnika lub płatnika przebywającego za granicą, alimenty należy płacić za cały miniony okres.

2. Zaległości z tytułu alimentów pobrane na podstawie art. 187 niniejszego Kodeksu są wypłacane na wniosek płatnika w drodze potrącenia z jego wynagrodzenia/renty lub stypendium albo są pobierane na podstawie wyroku sądu.

1. Zaległości alimentacyjne wypłacane są bez względu na to, czy dziecko osiągnęło pełnoletność; w przypadku, o którym mowa w art. 199 niniejszego Kodeksu, do ukończenia przez dziecko dwudziestego trzeciego roku życia.

5. Części 1–3 niniejszego artykułu oraz art. 195–197 niniejszego kodeksu mają również zastosowanie do poboru alimentów na rzecz innych osób, o których mowa w niniejszym kodeksie.

Art. 195. Ustalenie zaległości alimentacyjnych orzeczonych jako udział w przychodach”

1. Zaległości alimentacyjne liczone jako udział w dochodach ustala się na podstawie rzeczywistych dochodów uzyskanych przez płatnika w okresie, w którym alimenty nie były pobierane, niezależnie od tego, czy dochód ten pochodził z Ukrainy.

2. Zaległości alimentacyjne płatnika, który w chwili powstania zaległości był bezrobotny lub jest przedsiębiorcą indywidualnym korzystającym z uproszczonego systemu podatkowego lub jest obywatelem Ukrainy, który osiąga dochody w państwie, z którym Ukraina nie ma obowiązującą umowę o pomoc prawną, ustala się na podstawie przeciętnego wynagrodzenia na danym terenie.

Po ustaleniu pochodzenia i wysokości dochodów uzyskanych przez płatnika za granicą, wykonawca państwowy/prywatny wykonawca, na wniosek odbiorcy, przekazuje kwotę z dołu.

3. Kwotę zaległości określa wykonawca państwowy/prywatny, a w przypadku sporu – właściwy sąd.

[Artykuł 195 w brzmieniu zmienionym ustawą nr 2677-VI z dnia 4 listopada 2010 r. i ustawą nr 1404-VIII z dnia 2 czerwca 2016 r.; w brzmieniu ustawy nr 2037-VIII z dnia 17 maja 2017 r.]

Art. 196. Odpowiedzialność za niepłacenie w terminie alimentów i dopłat na dziecko”

[Tytuł art. 191 ze zmianami wprowadzonymi ustawą nr 2037-VIII z dnia 17 maja 2017 r.]

1. W przypadku powstania zaległości alimentacyjnych z winy płatnika zobowiązanego do jej wypłaty na podstawie postanowienia sądu lub uzgodnienia między rodzicami, syndyk ma prawo do naliczenia kary pieniężnej w wysokości jednego procenta zaległej kwoty alimentów na każde dziecko. dzień zwłoki, kara za zwłokę rozpoczyna się od dnia, w którym alimenty zaczęły zalegać i do czasu uregulowania zaległej płatności w całości lub do czasu wydania przez sąd nakazu ściągnięcia grzywny; pod warunkiem jednak, że nie przekroczy 100% kwoty należnej i płatnej.

W przypadku nałożenia sankcji przewidzianych w części 14 art. 71 ustawy Ukrainy o postępowaniu egzekucyjnym na osobę wyznaczoną na płatnika alimentów wyrokiem sądu, maksymalna kwota grzywny będzie równa różnicy między kwotą w zaległości i wysokość środków egzekucyjnych zastosowanych na podstawie części 14 artykułu 71 Ustawy Ukrainy o postępowaniu egzekucyjnym.

[Część 1 art. 196 uzupełniona o motyw 2 zgodnie z ustawą nr 2475-VIII z dnia 3 lipca 2018 r.]

[Część 1 art. 196 w brzmieniu ustawy nr 2037-VIII z dnia 17 maja 2017 r.]

2. Sąd może obniżyć wysokość kary za zwłokę z uwzględnieniem stanu majątkowego i cywilnego płatnika.

3. W przypadku niepełnoletniego płatnika nie nalicza się kary za zwłokę.

4. W przypadku powstania zaległości dodatkowych wydatków na dziecko z winy płatnika, płatnik musi na żądanie syndyka kosztów dodatkowych uiścić zaległą kwotę tych kosztów dodatkowych przy zastosowaniu obowiązującego wskaźnika inflacji przez cały okres pozostawania płatności. z dołu plus trzy procent rocznie od kwoty pozostającej do spłaty.

Dopłaty uważa się za zaległe, jeżeli płatnik nie dokonał tych dopłat w terminie określonym wyrokiem sądu lub uzgodnionym między rodzicami; jeżeli nie ustalono terminu płatności, dodatkowe płatności uważa się za przeterminowane siedem dni od odpowiedniego rozszczenia złożonego przez zamierzonego odbiorcę, który sam faktycznie pokrył takie wydatki.

[Artykuł 196 uzupełniony o część 4 zgodnie z ustawą nr 2037-VIII z dnia 17 maja 2017 r.]

Art. 197. Ustalenie terminu zwłoki. Zwolnienie z obowiązku płacenia zaległości alimentacyjnych

1. Sąd może odroczyć lub przedłużyć termin wypłaty zaległości alimentacyjnych z uwzględnieniem stanu majątkowego i cywilnego płatnika.

2. Na podstawie pozwu wniesionego przez płatnika, sąd może zwolnić płatnika w całości lub w części z obowiązku uiszczania zaległości alimentacyjnych, jeżeli zaległości te powstały z powodu ciężkiej choroby płatnika lub z innego ważnego powodu.

[Część 3 art. 197 wykreślona na mocy ustawy nr 1404-VIII z dnia 2 czerwca 2016 r.]

Rozdział 16

OBOWIĄZEK RODZICÓW ZAPEWNIANIA DOROSLEJ CÓRKI/SYNA

Art. 198. Podstawy obowiązku rodziców do utrzymania dorosłej córki/syna

1. Rodzice muszą utrzymać swoją pełnoletnią, niezdolną do pracy córkę/syna, który potrzebuje pomocy finansowej; pod warunkiem jednak, że są w stanie to zrobić.

Art. 199. Obowiązek rodziców do utrzymania dorosłej córki/syna będącego uczniem”

1. Jeżeli pełnoletnia córka/syn jest uczniem i potrzebuje z tego tytułu wsparcia finansowego, rodzice muszą zapewnić im utrzymanie do ukończenia dwudziestego trzeciego roku życia; pod warunkiem, że są w stanie to zrobić.

2. Prawo do alimentów wygasa w przypadku zakończenia studiów.

3. Rodzic zamieszkujący oraz samo dziecko, pod warunkiem, że nadal się uczy, mogą wystąpić do sądu z roszczeniem o alimenty.

Artykuł 200. Alimenty na pełnoletnią córkę/syna

1. Sąd ustala wysokość alimentów na pełnoletnią córkę/syna jako kwotę stałą i/lub udział w dochodach płatnika, z uwzględnieniem okoliczności, o których mowa w [art. 182](#) Kodeksu.

1. W celu ustalenia kwoty alimentów na dziecko, które ma zapewnić jedno z rodziców, sąd rozważa, czy drugi rodzic lub małżonek i pełnoletnie dzieci są w stanie zapewnić alimenty.

Art. 201. Stosowanie przepisów niniejszego Kodeksu do obowiązku rodziców utrzymywania dorosłej córki/syna

1. W zakresie, w jakim chodzi o alimenty, które rodzice mają zapewnić córce/synowi, stosuje się [art. 187](#), [art. 189-192](#) i [art. 194-197](#) niniejszego Kodeksu.

Rozdział 17

OBOWIĄZEK DOROSLEJ CÓRKI/SYNA ZAPEWNIANIA RODZICOM

Art. 202. Podstawy obowiązku dorosłej córki/syna do utrzymania rodziców

1. Dorosła córka/syn musi utrzymywać rodziców niezdolnych do pracy i potrzebujących pomocy finansowej.

2. W przypadku wygaśnięcia praw rodzicielskich matki/ojca i nieprzywrócenia ich w inny sposób, córka/syn, w stosunku do którego prawa rodzicielskie wygasły, nie są obowiązani do utrzymywania matki/ojca.

Art. 203. Obowiązek udziału córki/syna w dodatkowych kosztach rodziców”

1. Oprócz opłacania alimentów córka/syn musi pokrywać wszelkie dodatkowe wydatki rodziców spowodowane poważną chorobą, niepełnosprawnością lub niezdolnością do pracy.

Art. 204. Zwolnienie córki/syna z obowiązku utrzymania matki/ojca

1. Sąd może zwolnić córkę/syna z obowiązku utrzymania matki/ojca i ponoszenia dodatkowych kosztów, jeżeli ustalono, że matka/ojciec uchyła się od obowiązków rodzicielskich.

Córka/syn jest zwolniony z obowiązku utrzymania matki/ojca i pokrycia wszelkich dodatkowych wydatków, jeżeli ustalono, że matka/ojciec nigdy nie zapewniał alimentów na dziecko i spowodowało to zaległości, których łączna kwota przekracza łączną kwotę odpowiednich świadczeń w okresie trzech lat oraz że płatności te pozostają zaległości od wyroku sądu w sprawie wysokości alimentów, jakie mają być zapewnione rodzicom.

[Część 1 art. 204 uzupełniona o nowy motyw zgodnie z ustawą [nr 2475-VIII z dnia 3 lipca 2018 r.](#)]
}

W wyjątkowych przypadkach sąd może nakazać córce/synowi zasądzenie alimentów przez okres nie dłuższy niż trzy lata.

2. Niepłacenie alimentów, w wyniku którego zaległa kwota jest większa niż wszystkie odpowiednie płatności przez trzy lata, będzie potwierdzony zaświadczeniem wydanym przez państwowy organ egzekucyjny lub prywatny wykonawca zgodnie z obowiązującym prawem.

[Artykuł 204 uzupełniony o część 2 zgodnie z ustawą [nr 2475-VIII z dnia 3 lipca 2018 r.](#)]

Art. 205. Ustalenie wysokości alimentów rodzicielskich”

1. Sąd ustala wysokość alimentów rodzicielskich jako stałą kwotę i/lub udział w dochodzie, z uwzględnieniem stanu majątkowego i cywilnego stron.

2. Przy ustalaniu wysokości alimentów i świadczeń dodatkowych sąd rozważa również, czy alimenty mogą świadczyć także inne dzieci, przeciwko którym nie wytoczono powództwa o pobór alimentów, lub małżonkowie lub rodzice.

Art. 206. Pobieranie opłat za opiekę i leczenie rodziców od dziecka”

1. W wyjątkowych przypadkach, gdy matka/ojciec jest poważnie chory lub jest niepełnosprawny, a dziecko ([art. 6](#) niniejszego Kodeksu) ma wystarczające dochody, sąd może orzec nakaz ściągnięcia od dziecka w formie jednorazowej wypłaty lub od czasu do czasu w określonym czasie, płatności na pokrycie wydatków związanych z leczeniem i opieką medyczną nad rodzicem.

Dział IV

OPIEKA NAD DZIEĆMI SIEROTYMI I POZBAWIONYMI OPIEKI RODZIELSKIEJ

Rozdział 18 **ADOPCJA**

Artykuł 207. Co to jest przysposobienie?

1. Przysposobienie to przyjęcie przez przysposabiającego osoby do rodziny przysposabiającego jako córki/syna na podstawie odpowiedniego orzeczenia sądu, chyba że [art. 282](#) niniejszego Kodeksu stanowi inaczej.

2. Przysposobienie dziecka powinno realizować jego najlepsze powody, aby zapewnić mu stabilność i harmonię życia.

Art. 208. Osoba, która może być przysposobiona

1. Dziecko może być adoptowane ([art. 6](#) niniejszego Kodeksu).

2. W wyjątkowych przypadkach sąd może orzec przysposobienie osoby pełnoletniej, która nie ma matki/ojca lub została pozbawiona opieki rodzicielskiej.

W takim przypadku sąd bierze pod uwagę status rodzinny rodzica adopcyjnego, w tym to, czy ma on własne dzieci, oraz wszelkie inne istotne czynniki.

Art. 209. Przysposobienie dziecka, które nie zostało zabrane ze szpitala położniczego, zostało porzucone lub zostało odnalezione

[Tytuł art. 209 zmieniony ustawą [nr 3497-IV z dnia 23 lutego 2006 r.](#)]

1. Dziecko pozostawione w szpitalu położniczym lub innym zakładzie opieki zdrowotnej lub nieprzyjęte przez rodziców lub innych bliskich może być adoptowane po ukończeniu 2 miesięcy.

2. Dziecko, które zostało porzucone lub znalezione, może zostać adoptowane po dwóch miesiącach od ich odnalezienia.

Artykuł 210. Przysposobienie rodzeństwa

1. W przypadku zarejestrowania do adopcji pełnego rodzeństwa, nie może ono zostać rozdzielone przy adopcji.

W stosownych przypadkach sąd, za zgodą urzędu opiekuńczego, może orzec przysposobienie rodzeństwa lub przysposobienie przez inne osoby.

2. Jeżeli przysposobienie dziecka nie jest tajne, ich brat i siostra mogą zostać powiadomieni o miejscu ich zamieszkania.

Art. 211. Osoby, które nie mogą zostać rodzicami adopcyjnymi”.

1. Rodzic adopcyjny musi być zdolną osobą w wieku co najmniej dwudziestu jeden lat, z wyjątkiem sytuacji, gdy rodzicem adopcyjnym jest krewny dziecka.

[Część 1 art. 211 w brzmieniu ustawy [nr 257-VI z dnia 10 kwietnia 2008 r.](#)]

2. Rodzic adopcyjny musi być co najmniej piętnaście lat starszy od dziecka, które ma być adoptowane.

[Punkt 1, część 2, art. 211 w brzmieniu zmienionym ustawą [nr 257-VI z dnia 10 kwietnia 2008 r.](#) i ustawą [nr 3738-VI z dnia 9 września 2011 r.](#)]

W przypadku adopcji osoby, która osiągnęła pełnoletność, różnica wieku musi wynosić co najmniej osiemnaście lat.

3. Rodzicami adopcyjnymi mogą być małżonkowie lub osoby, o których mowa w części 5 i części 6 niniejszego artykułu.

Rodzice adopcyjni mogą nie być tej samej płci.

4. Osoby nie będące w związku małżeńskim nie mogą adoptować tego samego dziecka.

Jeżeli takie osoby mieszkają razem jako rodzina, sąd może wyrazić zgodę na przysposobienie przez nie dziecka.

5. Jeżeli dziecko ma tylko matkę, dziecko nie może być adoptowane przez osobę niezamężną z matką.

Jeżeli dziecko ma samego ojca, dziecko nie może być adoptowane przez osobę, która nie jest żoną ojca.

Jeżeli takie osoby mieszkają razem jako rodzina, sąd może wyrazić zgodę na przysposobienie przez nie dziecka.

6. Jeżeli dziecko ma tylko matkę lub ojca, których związek prawny z dzieckiem ustał z tytułu przysposobienia, rodzicem adopcyjnym może być samotny mężczyzna lub samotna kobieta.

7. Liczba dzieci, które może adoptować rodzic adopcyjny, jest nieograniczona.

Art. 212. Osoby nie mogące zostać rodzicami adopcyjnymi:

Następujące kategorie osób nie mogą adoptować dziecka:

1) osoby o ograniczonej zdolności;

2) osoby uznane za niezdolne do pracy;

3) osoby, których prawa rodzicielskie wygasły i nie zostały przywrócone;

4) osoby, które były wcześniej rodzicami adopcyjnymi (lub odpowiednio opiekunami, opiekunami lub rodzicami zastępczymi) innego dziecka, ale przysposobienie (lub odpowiednio opieka, piecza lub piecza zastępcza) została rozwiązana lub unieważniona z ich winy;

- 5) osoby zarejestrowane lub leczone w oddziale neuropsychologicznym lub odwykowym;
- 6) osoby uzależnione od narkotyków lub alkoholu;
- 7) osoby nieposiadające stałego miejsca zamieszkania i stałych dochodów;
- 8) osoby, u których występują choroby lub schorzenia znajdujące się na liście zatwierdzonej przez naczelny organ wykonawczy realizujący politykę zdrowotną państwa;

[klauzula 8, część 1, art. 212 w brzmieniu zmienionym ustawą [nr 5462-VI z dnia 16 października 2012 r.](#)]

- 9) osoby będące cudzoziemcami w stanie wolnym, chyba że cudzoziemiec jest krewnym dziecka;

10) osoby skazane za przestępstwa przeciwko czyjemuś życiu i zdrowiu, wolności, czci i godności, wolności seksualnej i nietykalności seksualnej, bezpieczeństwu publicznemu, porządkowi publicznemu i moralności lub w związku z rozprowadzaniem narkotyków, substancji psychotropowych i ich odpowiedników, a także w odniesieniu do przestępstw, o których mowa w art. 148, 150, 150¹, 164, 166, 167, 169, 181, 187, 324 i 442 [Kodeksu Karnego Ukrainy](#), lub nieskasowane lub w inny sposób nieunieważnione w rejestrze karnym za każde inne przestępstwo;

[Klauzula 10, część 1 art. 212 w brzmieniu zmienionym ustawą [nr 720-IX z dnia 17 czerwca 2020 r.](#)]

- 11) osoby wymagające stałego wsparcia i opieki ze względu na stan zdrowia;

[Część 1 art. 212 uzupełniona o klauzulę 11 na podstawie ustawy [nr 3381-VI z dnia 19 maja 2011 r.](#)]

- 12) bezpaństwowcy;

[Część 1 art. 212 uzupełniona o klauzulę 12 na podstawie ustawy [nr 3381-VI z dnia 19 maja 2011 r.](#)]

13) osoba pozostająca w związku małżeńskim z osobą, która nie może być rodzicem adopcyjnym zgodnie z częściami od 3 do 6, 8 i 10 niniejszego artykułu.

[Część 1 art. 212 uzupełniona o klauzulę 13 na podstawie ustawy [nr 3381-VI z dnia 19 maja 2011 r.](#)]

[Część 1 artykułu 212 zmienionego ustawą [nr 257-VI z dnia 10 kwietnia 2008 roku](#) oraz ustawą [nr 1186-VI z dnia 4 czerwca 2009 roku](#)]

2. Poza osobami określonymi w niniejszym artykule, rodzicami adopcyjnymi nie mogą zostać inne osoby, których interesy są sprzeczne z interesami dziecka.

Art. 213. Osoby, którym przysługuje pierwszeństwo do przysposobienia”

1. W przypadku chęci przysposobienia tego samego dziecka przez kilka osób, pierwszeństwo przysługuje obywatelowi Ukrainy, który spełnia następujące kryteria:

- 1) ma dziecko w rodzinie;
- 2) jest mężem/żoną matki/ojca dziecka, które ma zostać przysposobione;
- 3) adoptuje kilkoro dzieci będących rodzeństwem;
- 4) jest krewnym dziecka.

2. Ponadto małżonkom przysługuje również pierwszeństwo w przysposobieniu dziecka.

Art. 214. Rejestracja dzieci osieroconych i pozbawionych opieki rodzicielskiej, które mogą być przysposobione lub oddane w pieczę, opiekę lub umieszczenie w rodzinie zastępczej

[Tytuł art. 214 w brzmieniu ustawy [nr 3497-IV z dnia 23 lutego 2006 r.](#)]

1. Dyrektorzy placówek, w których przebywają dzieci, które mogą być adoptowane lub oddane pod opiekę, kuratelę lub rodzinę zastępczą; oficjalny personel agencji opiekuńczych; oraz wszelkie inne osoby, które dowiedziały się o dzieciach osieroconych i pozbawionych opieki rodzicielskiej, muszą w ciągu siedmiu dni roboczych zgłosić to odpowiednim wydziałom rejonowej i rejonowej administracji państwowej w Kijowie i Sewastopolu oraz komitetom wykonawczym miasta i rejonu miejskiego rady.

[Część 1 art. 214 w brzmieniu ustawy [nr 3497-IV z dnia 23 lutego 2006 r.](#)]

2. W przypadku, gdy nikt nie zgłosił się na ochotnika do adopcji lub zatrzymania dziecka, rejonowa i rejonowa administracja państwowa w Kijowie i Sewastopolu oraz komitety wykonawcze rad miejskich i rejonowych obowiązane są w ciągu miesiąca od otrzymania zgłoszonej informacji zgłosić to samo do Rady Ministrów Autonomicznej Republiki Krymu i Administracji Państwowej Obwodu, Kijowa i Sewastopola.

3. W przypadku, gdy nikt nie zgłosił się na ochotnika do adopcji dziecka lub do zatrzymania dziecka, Rada Ministrów Autonomicznej Republiki Krymu i Administracji Obwodowej, Kijowa i Sewastopola w terminie miesiąca od otrzymania informacji o dzieciach, które mogą zostać przyjęte, przesłać taką informację do centralnej agencji wykonawczej realizującej politykę państwa w zakresie adopcji i ochrony praw dziecka w celu scentralizowanej rejestracji.

[Część 3 art. 214 ze zmianami wprowadzonymi ustawą [nr 3097-IV z dnia 16 listopada 2005 r.](#) i ustawą [nr 3381-VI z dnia 19 maja 2011 r.](#)]

4. [Procedurę](#) scentralizowanej rejestracji dzieci osieroconych i pozbawionych pieczy rodzicielskiej, które mogą być adoptowane lub umieszczone w pieczy, kurateli lub rodzinie zastępczej, w tym tryb oddawania dzieci do adopcji, ustala Gabinet Ministrów Ukraina.

[Artykuł 214 uzupełniony o nowy motyw w ustawie [nr 3497-IV z dnia 23 lutego 2006 r.](#)]

5. W przypadku niezastosowania się do wymogów zawartych w częściach od 1 do 3 niniejszego artykułu lub podania jakichkolwiek nieprawidłowych informacji lub działań związanych z zapobieganiem adopcji dziecka, dyrektorzy placówek, w których przebywają dzieci, i inne pracownicy ponoszą odpowiedzialność zgodnie z obowiązującym prawem.

Art. 215. Rejestracja osób skłonnych do adopcji dziecka”

1. Rejestracji chętnych do adopcji dziecka dokonują wydziały rejonowej i rejonowej administracji państwowej w Kijowie i Sewastopolu oraz komitety wykonawcze rad miejskich i rejonowych, które zajmą się bezpośrednio wszelkimi sprawami opiekuńczo-opiekuńczymi; przez organ wykonawczy Autonomicznej Republiki Krymu w sprawach rodziny i dzieci; administracje państwowe miasta Kijowa i Sewastopola; a także centralny organ wykonawczy realizujący politykę państwa w zakresie adopcji i ochrony praw dziecka zgodnie z [procedurą](#) określoną przez Gabinet Ministrów Ukrainy.

[Część 3 art. 215 ze zmianami wprowadzonymi ustawą nr 3097-IV z dnia 16 listopada 2005 r., ustawą nr 3381-VI z dnia 19 maja 2011 r. oraz ustawą nr 5462-VI z dnia 16 października 2012 r.]

2. Obywatele Ukrainy zamieszkali poza Ukrainą oraz cudzoziemcy zamierzający adoptować dziecko są rejestrowani przez centralny organ wykonawczy realizujący politykę państwa w zakresie adopcji i ochrony praw dziecka zgodnie z obowiązującym trybem ustalonym przez Gabinet Ministrów Ukrainy.

[Część 2 art. 215 w brzmieniu zmienionym ustawą nr 3097-IV z dnia 16 listopada 2005 r. i ustawą nr 3497-VI z dnia 23 lutego 2006 r.; w brzmieniu ustawy nr 3381-VI z dnia 19 maja 2011 r.]

Art. 216. Zakaz mediacji lub usług handlowych związanych z przysposobieniem”

1. Zabronione są wszelkie mediacje lub usługi handlowe w związku z adopcją, pieczęcią, opieką lub pieczęcią zastępczą nad dziećmi w rodzinach obywateli Ukrainy lub cudzoziemców.

[Część 1 artykułu 216 zmienionego ustawą nr 3381-VI z dnia 19 maja 2011 r.]

Art. 217. Zgoda rodziców na przysposobienie dziecka

1. Dziecko zostaje przysposobione za niewymuszoną zgodą rodziców.

2. Zgoda rodziców na adopcję dziecka musi być bezwarunkowa. Wszelkie umowy przewidujące, że rodzic adopcyjny pokryje koszty adopcji dziecka swoim rodzicom, opiekunom lub innym osobom mieszkającym z dzieckiem są nieważne.

3. Zgoda rodziców na adopcję może być wyrażona dopiero po ukończeniu przez dziecko dwóch miesięcy.

4. Jeżeli matka/ojciec dziecka jest niepełnoletni, adopcja wymaga również odpowiedniej zgody rodziców.

5. Pisemną zgodę rodziców na przysposobienie poświadczają notariusz.

6. Matka/ojciec dziecka może cofnąć zgodę na przysposobienie do czasu wejścia w życie orzeczenia o przysposobieniu.

Art. 218. Zgoda dziecka na przysposobienie”

1. Przysposobienie dziecka wymaga jego zgody, jeżeli dziecko osiągnęło wiek i etap rozwoju, aby było zdolne do wyrażenia takiej zgody.

[Punkt 1, część 1, art. 218 zmieniony ustawą nr 3497-IV z dnia 23 lutego 2006 r.]

Zgoda dziecka na adopcję powinna być wyrażona w formie adekwatnej do jego wieku i stanu zdrowia.

[Punkt 2, część 1, art. 218 zmieniony ustawą nr 3497-IV z dnia 23 lutego 2006 r.]

2. Dziecko musi zostać poinformowane o skutkach prawnych adopcji.

3. Przysposobienie nie wymaga zgody dziecka, jeżeli dziecko nie jest tego świadome ze względu na wiek lub stan zdrowia.

4. Zgoda dziecka na przysposobienie nie jest wymagana, jeżeli dziecko zamieszkuje w rodzinie rodziców adopcyjnych i traktuje ich jak rodziców.

Art. 219. Przysposobienie dziecka bez zgody rodziców”

1. Dziecko może być przysposobione bez zgody rodziców, jeżeli rodzice:

1) są nieznanymi;

2) zostały uznane za zaginione;

3) zostali uznani za niezdolnych do pracy;

4) zostali pozbawieni praw rodzicielskich w stosunku do dziecka przysposobionego;

5) w ciągu dwóch miesięcy po porodzie nie przyprowadził dziecka do rodziny, a wpis o nim w Księdze metrykalnej urodzeń dokonywany jest zgodnie z [art. 135](#) niniejszego Kodeksu.

[Część 1 art. 219 uzupełniona o klauzulę 5 zgodnie z ustawą nr 3381-VI z dnia 19 maja 2011 r.]

2. Dziecko może być przysposobione bez zgody pełnoletnich rodziców, jeżeli sąd ustali, że rodzice nie mieszkają z dzieckiem przez okres dłuższy niż 6 miesięcy bez ważnych powodów i nie zapewniają dziecku opieki i wsparcia.

Artykuł 220. Zgoda drugiego małżonka na przysposobienie”

1. Do adopcji dziecka przez jednego z małżonków wymagana jest pisemna zgoda drugiego małżonka poświadczona przez notariusza.

2. Dziecko może być przysposobione bez zgody drugiego małżonka, jeżeli uznano je za zaginione lub niezdolne albo w innych istotnych okolicznościach.

[Część 3 art. 220 wykreślona na mocy ustawy nr 524-V z dnia 22 grudnia 2006 r.]

Art. 221. Zgoda opiekuna na przysposobienie dziecka

1. Do adopcji dziecka oddanego pod opiekę lub kurateli, jak również do adopcji dziecka, którego rodzice są oddani pod opiekę lub kuratelę, wymagana jest pisemna zgoda opiekuna/opiekuna, niezależnie od zgody rodziców.

2. Jeżeli opiekun nie wyraził zgody na przysposobienie dziecka, zgodę taką może wyrazić urząd opiekuńczo-opiekuńczy.

3. Przysposobienie może być przyznane bez zgody opiekuna/kuratora lub placówki opiekuńczej, jeżeli sąd ustali, że przysposobienie spełnia dobro dziecka.

Art. 222. Zgoda zakładu opieki zdrowotnej/wychowawczej na przysposobienie dziecka”

1. W przypadku, gdy dziecko nie ma rodziców i przebywa w placówce opiekuńczo-wychowawczej, do jego adopcji wymagana jest pisemna zgoda tej placówki.

Przysposobienie może być przyznane bez zgody placówki, jeżeli sąd ustali, że przysposobienie spełnia dobro dziecka.

Art. 223. Wniosek o przysposobienie ”

1. Osoba zamierzająca przysposobić dziecko składa do sądu wniosek o przysposobienie. Takiego wniosku nie można złożyć przez pełnomocnika.

2. Wniosek o przysposobienie może być odwołany do czasu uprawomocnienia się wyroku sądu orzekającego przysposobienie.

Art. 224. Wyrok sądu o przysposobieniu”

1. Sąd orzekający o przysposobieniu bierze pod uwagę istotne okoliczności, w szczególności:

1) stan zdrowia, stan majątkowy, stan rodzinny osoby zamierzającej adoptować dziecko, warunki życia i stosunek do wychowania dziecka;

2) motywy, dla których osoba wyraża chęć przysposobienia dziecka;

3) powody, dla których drugi małżonek nie chce być rodzicem przysposabiającym, jeżeli wniosek o przysposobienie złożył tylko jeden z małżonków;

4) związek osoby zamierzającej adoptować dziecko z dzieckiem, a także czas sprawowania przez nią opieki nad dzieckiem;

5) osobowość i stan zdrowia dziecka;

6) stosunek dziecka do osoby, która chce je adoptować.

2. W przypadku przestrzegania wszystkich warunków zawartych w niniejszym Kodeksie oraz możliwości przysposobienia dziecka przez osobę chcącą zapewnić dziecku stabilne i harmonijne warunki życia, sąd orzeka przysposobienie dziecka.

3. Dziecko nie może odmówić adopcji ze względu na to, że ma już dziecko lub może je urodzić.

4. Orzekając przysposobienie osoby pełnoletniej, sąd bierze pod uwagę powody, dla których osoby wyrażają wolę przysposobienia, możliwość wspólnego zamieszkiwania, stan rodzinny i zdrowotny oraz inne istotne okoliczności.

Artykuł 225. Rozpoczęcie przysposobienia”

1. Przyjęcie uważa się za rozpoczęte z chwilą wydania wyroku sądu.

[Część 2 art. 225 wykreślona na mocy ustawy nr 2398-VI z dnia 1 lipca 2010 r.]

Artykuł 226. Prawo do tajnego przysposobienia”

1. Osoba ma prawo do zachowania w tajemnicy faktu wpisania się na listę osób zamierzających przysposobić dziecko, poszukiwania dziecka do przysposobienia, złożenia wniosku o przysposobienie oraz orzeczenia sądu o przysposobieniu.

2. Przysposobione dziecko ma prawo do zachowania w tajemnicy faktu przysposobienia, także dla siebie.

3. Przysposobionemu przysługuje prawo do wiadomości o przysposobieniu z chwilą ukończenia czternastego roku życia.

Art. 227. Prawo do zatajenia faktu przysposobienia przed przysposobionym dzieckiem”

1. Rodzic przysposabiający ma prawo ukryć fakt adopcji przed przysposobionym dzieckiem i żądać zachowania w tajemnicy tych informacji przez wszystkie osoby, które dowiedziały się o przysposobieniu przed osiągnięciem przez dziecko pełnoletności i po osiągnięciu przez nie pełnoletności.

2. Rodzic przysposabiający może zataić przed dzieckiem fakt przysposobienia, jeżeli ujawnienie tajemnicy przysposobienia może zaszkodzić dobru dziecka.

3. Jeżeli adoptowane dziecko nie ukończyło czternastego roku życia, urzędnicy, po uzyskaniu zgody dziecka na adopcję, starają się chronić przed dzieckiem tajemnicę adopcji.

Artykuł 228. Ochrona tajemnicy przysposobienia”

1. Osoby, które w związku z pełnieniem obowiązków służbowych dowiedziały się o adopcji (w tym, że osoby zamierzające przysposobić dziecko znajdują się na liście osób wyrażających chęć przysposobienia dziecka, poszukiwanie dziecka do adopcji, złożenie wniosku o adopcję, nadzór nad prawami przysposobionego dziecka itp.), a także inne osoby, które dowiedziały się o przysposobieniu, muszą zachować te informacje w tajemnicy, nawet gdy dziecko wie o przysposobieniu.

[Część 1 art. 228 w brzmieniu zmienionym ustawą nr 3497-IV z dnia 23 lutego 2006 r.]

2. Informacje o przysposobieniu sąd ujawnia wyłącznie za zgodą przysposabiającego, chyba że informacje te są wymagane organom ścigania lub sądowi w związku ze sprawą cywilną lub postępowaniem karnym.

[Część 2 art. 228 w brzmieniu zmienionym ustawą [nr 4652-VI z dnia 13 kwietnia 2012 r.](#)]

3. Tajemnica adopcji jest chroniona zgodnie z [art. 229–231](#) niniejszego kodeksu.

4. Osoby, które ujawniły tajne przysposobienie, ponoszą odpowiedzialność zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Art. 229. Prawo rodzica przysposabiającego do zarejestrowania jako matka/ojciec dziecka

1. Osoba, która złożyła wniosek o adopcję, może żądać wpisania jej nazwiska do Księgi metrykalnej urodzenia jako matki/ojca dziecka lub osoby pełnoletniej.

2. Jeżeli przysposobionym jest dziecko, które ukończyło siedem lat, wymagana jest jego zgoda na zarejestrowanie rodzica przysposabiającego jako matki/ojca, o ile nie przewidziano inaczej w [części 4 art. 218](#) niniejszego Kodeksu.

3. Sąd uwzględnia taki wniosek przysposabiającego w orzeczeniu o przysposobieniu, jeżeli jest to zgodne z interesem dziecka.

Art. 230. Prawo rodzica przysposabiającego do zmiany informacji o miejscu i dacie urodzenia dziecka”

1. Osoba, która złożyła wniosek o adopcję, może żądać zmiany informacji o miejscu i dacie urodzenia dziecka.

2. Data urodzenia dziecka może zostać zmieniona na nie więcej niż sześć miesięcy.

3. W wyroku orzekającym przysposobienie sąd zmienia informację o miejscu i dacie urodzenia dziecka, jeżeli odpowiada to interesowi dziecka.

Art. 231. Zmiana imienia, nazwiska i nazwiska osoby przysposobionej”

1. Jeżeli dziecko jest adoptowane przez kobietę i mężczyznę i są oni zarejestrowani jako rodzice dziecka, nazwisko i patronimika dziecka zostaną odpowiednio zmienione.

Imię dziecka może zostać zmienione na wniosek rodziców adopcyjnych. Taka zmiana wymaga zgody dziecka. Zgoda taka nie jest jednak wymagana, jeżeli dziecko zamieszkuje w rodzinie rodziców adopcyjnych i jest przyzwyczajone do ich nowego nazwiska.

2. Jeżeli ojciec adopcyjny jest zarejestrowany jako ojciec dziecka, patronimika dziecka odpowiednio się zmieni.

W przypadku przysposobienia osoby, która osiągnęła pełnoletność, jej imię, nazwisko i ojcostwo mogą być zmienione w związku z przysposobieniem na wniosek przysposabiającego i osoby przysposobionej.

4. W orzeczeniu o przysposobieniu sąd wskazuje zmiany przewidziane w niniejszym artykule.

Artykuł 232. Skutki prawne przysposobienia”

1. Po przysposobieniu wygasają wszelkie prawa i obowiązki osobiste i majątkowe między rodzicami a przysposobionym oraz między przysposobionym a innymi bliskimi biologicznymi.

W przypadku przysposobienia przez jedną osobę prawa i obowiązki te mogą być zachowane na wniosek matki, jeżeli rodzicem adopcyjnym jest mężczyzna, lub na wniosek ojca, jeżeli rodzicem adopcyjnym jest kobieta.

2. W przypadku śmierci któregoś z rodziców dziecka lub ustania małżeństwa z osobą, która została uznana przez sąd za niezdolną do ze strony rodzica, który zmarł lub został uznany za niezdolnego do pracy lub rodzeństwo dziecka, może wystąpić do sądu z żądaniem zachowania stosunku prawnego między nimi a adoptowanym dzieckiem.

[Punkt 1, część 2 art. 232 w brzmieniu ustawy [nr 524-V z dnia 22 grudnia 2006 r.](#)]

Sąd rozpatruje wniosek równocześnie z wnioskiem o adopcję i uwzględni go, jeżeli odpowiada on interesowi dziecka.

3. Wzajemne prawa i obowiązki majątkowe i niemajątkowe między przysposobionym (a w przyszłości między jego dziećmi i wnukami) a przysposabiającym i jego najbliższymi krewnymi powstają z chwilą przysposobienia.

4. Przysposobienie nakłada na rodzica przysposabiającego prawa i obowiązki w stosunku do przysposobionego dziecka w takim samym zakresie jak w stosunku do rodziców dziecka.

5. Przysposobienie nakłada na dziecko przysposobione prawa i obowiązki wobec przysposabiającego w takim samym zakresie jak wobec dziecka rodziców.

Art. 233. Zmiany w księdze metrykalnej urodzenia dziecka przysposobionego”

1. Na podstawie orzeczenia sądu o przysposobieniu państwowy urząd stanu cywilnego dokonuje odpowiednich zmian w księdze stanu cywilnego dokonanej przez państwowy urząd stanu cywilnego Ukrainy, a następnie wydaje uaktualniony akt urodzenia zawierający takie zmienione informacje.

[Punkt 1, część 1, art. 233 zmieniony ustawą [nr 2398-VI z dnia 1 lipca 2010 r.](#)]

Wcześniej wystawiony akt urodzenia zostanie uznany za nieważny.

Art. 234. Prawa dziecka po przysposobieniu

1. Dziecko przysposobione zachowuje prawo do renty, innych opcji opieki społecznej oraz odszkodowania za utratę opiekuna, który miał przed przysposobieniem.

Art. 235. Nadzór nad ochroną praw dziecka przysposobionego”

1. Agencja opieki sprawuje nadzór [nad ochroną praw dzieci adoptowanych i mieszkających na Ukrainie](#).

2. Nadzór nad prawami przysposobionego dziecka trwa do osiągnięcia przez dziecko pełnoletności.

Artykuł 236. Nieważne przysposobienie

1. Sąd stwierdza nieważność przysposobienia, jeżeli nastąpiła bez zgody dziecka i rodziców, jeżeli zgoda taka była wymagana.

1. Sąd stwierdza nieważność przysposobienia, jeżeli przysposabiający nie miał zamiaru nabycia praw i obowiązków wynikających z przysposobienia (przysposobienie pozorne).

3. Sąd może uznać przysposobienie za nieważne, jeżeli nastąpiło ono na podstawie sfałszowanych dokumentów.

4. Sąd może orzec nieważność przysposobienia w przypadku braku zgody na przysposobienie osób, o których mowa w [art. 220–222](#) niniejszego kodeksu.

5. Sąd może uznać przysposobienie za nieważne, jeżeli którykolwiek z małżonków przysposobił dziecko drugiego małżonka i ustalono, że w chwili przysposobienia drugi małżonek nie miał zamiaru kontynuowania małżeństwa.

Art. 237. Skutki prawne stwierdzenia nieważności przysposobienia”

1. Przyjęcie uznane za nieważne ulega unieważnieniu z chwilą jego powstania.

2. W przypadku stwierdzenia nieważności adopcji wygasają wszelkie prawa i obowiązki, które wcześniej powstały i zostały nałożone na mocy prawa właściwego na rodzica adopcyjnego, jego krewnych i przysposobione dziecko.

3. W przypadku stwierdzenia nieważności adopcji prawa i obowiązki między dzieckiem a jego biologicznymi rodzicami i innymi bliskimi zostają przywrócone.

4. W przypadku stwierdzenia nieważności adopcji dziecko, które nie ukończyło czternastego roku życia, przekazuje się rodzicom lub innym krewnym, którzy o to wystąpili.

W przypadku stwierdzenia nieważności adopcji, gdy dziecko ukończyło czternaście lat, jego miejsce zamieszkania ustala się za jego zgodą.

Jeżeli dziecko nie może zostać oddane rodzicom lub innym krewnym, należy je oddać do placówki opiekuńczej.

[Część 4 art. 237 w brzmieniu ustawy [nr 524-V z dnia 22 grudnia 2006 r.](#)]

5. W przypadku stwierdzenia nieważności adopcji, imię, nazwisko i patronimie dziecka, które posiadało przed adopcją, zostają przywrócone.

Dziecko może zdecydować się na dalsze używanie imienia, nazwiska i patronimiku, które otrzymało w związku z adopcją.

6. Sąd może zarządzić pobranie alimentów na dziecko od byłego rodzica przysposabiającego, nie dłużej jednak niż na okres dwóch lat, jeżeli dziecko nie ma rodziców lub rodzice nie są w stanie zapewnić dziecku utrzymania; pod warunkiem jednak, że były rodzic adopcyjny jest w stanie zapewnić takie wsparcie.

Artykuł 238. Unieważnienie przysposobienia”

1. Sąd może orzec nieważność przysposobienia w przypadkach:

- 1) adopcja nie służy interesom dziecka i nie zapewnia dziecku opieki rodzinnej;
- 2) dziecko cierpi na zaburzenie psychiczne lub inną poważną chorobę, której nie można wyleczyć, a rodzic przysposabiający nie był i nie mógł być tego świadomy w chwili przysposobienia;
- 3) niezależnie od intencji rodzica adopcyjnego, stosunek łączący rodzica adopcyjnego z dzieckiem uniemożliwia wspólne zamieszkiwanie i opiekę rodzicielską przez rodzica adopcyjnego.

2. Przysposobienie nie może być unieważnione po osiągnięciu przez dziecko pełnoletności.

Przysposobienie może być unieważnione po osiągnięciu przez dziecko pełnoletności, jeżeli bezprawne zachowanie przysposobionego dziecka lub przysposabiającego zagraża życiu lub zdrowiu przysposabiającego, przysposobionego lub innych członków rodziny.

3. Przysposobienie osoby, która osiągnęła pełnoletność, może być uchylone przez sąd za zgodą przysposabiającego i przysposobionego albo na żądanie jednego z nich, jeżeli nie udało im się zbudować więzi rodzinnej.

4. Przyjęcie uchyla się z dniem uprawomocnienia się orzeczenia sądu.

Artykuł 239. Skutki prawne unieważnienia adopcji”

1. Unieważnienie przysposobienia wygasa wszelkie prawa i obowiązki powstałe między dzieckiem a przysposabiającym i ich bliskimi w związku z przysposobieniem.

3. W przypadku unieważnienia adopcji przywraca się prawa i obowiązki między dzieckiem a jego biologicznymi rodzicami i innymi bliskimi.

3. W przypadku unieważnienia adopcji dziecko zostanie przekazane na żądanie rodzicom lub innym krewnym; jeżeli nie jest to możliwe, dziecko należy oddać do placówki opiekuńczej.

4. W przypadku unieważnienia adopcji z powodów, o których mowa w [ust. 1, część 1, art. 238](#) niniejszego Kodeksu i pod warunkiem, że dziecko nie zostanie oddane rodzicom, dziecko zachowuje prawo do zamieszkania w lokalu, w którym mieszkało po przyjęciu.

5. Po unieważnieniu adopcji dziecko może nadal nosić imię, nazwisko i patronimie, które otrzymało przy adopcji. Dziecko może zwrócić imię, nazwisko i patronimie, które posiadało przed adopcją.

6. W przypadku zakończenia adopcji na podstawie [Artykułu 1, Część 1, Artykułu 238](#) niniejszego Kodeksu i gdy dziecko nie zostanie przekazane rodzicom, sąd może wydać orzeczenie o ściągnięciu alimentów od byłego rodzica adopcyjnego; pod warunkiem jednak, że były rodzic adopcyjny jest do tego zdolny.

Art. 240. Osoby, które mogą wnieść roszczenie o stwierdzenie nieważności przysposobienia lub o stwierdzenie nieważności przez sąd

1. Rodzice, rodzic adopcyjny, opiekun, organ opiekuńczy, prokurator lub samo przysposobione dziecko po ukończeniu czternastego roku życia mogą wystąpić do sądu o stwierdzenie nieważności lub unieważnienie przysposobienia.

Art. 241. Aktualizacja księgi metrykalnej w przypadku stwierdzenia nieważności lub unieważnienia przysposobienia”

1. Po wejściu w życie orzeczenia o nieważności przysposobienia lub unieważnienia przysposobienia sąd musi w ciągu miesiąca przesłać odpis orzeczenia do państwowego urzędu stanu cywilnego w miejscu zamieszkania dziecka.

2. Państwowy urząd stanu cywilnego dokonuje stosownych zmian w ewidencji urodzenia dziecka na podstawie orzeczenia sądu o unieważnieniu przysposobienia lub o jego nieważności.

Art. 242. Wygaśnięcie praw rodzicielskich rodzica przysposabiającego”

1. Jeżeli rodzic przysposabiający był zarejestrowany jako matka/ojciec przysposobionego dziecka, jego prawa rodzicielskie mogą wygasnąć na podstawie [art. 164](#) niniejszego Kodeksu.

2. W przypadku wygaśnięcia praw rodzicielskich przysposabiającego, stosuje się [art. 166](#) niniejszego Kodeksu. W przypadku śmierci przysposabiającego, którego prawa rodzicielskie ustały, dziecku przysługuje prawo dziedziczenia na zasadach ogólnych.

3. Prawa rodzicielskie rodzica adopcyjnego mogą zostać przywrócone na mocy [artykułu 169](#) niniejszego Kodeksu.

Rozdział 19

OPIEKA I OCHRONA DZIECI

Art. 243. Opieka nad dzieckiem

1. Dzieci osierocone i pozbawione opieki rodzicielskiej podlegają pieczy lub kurateli.

[Część 1 art. 243 w brzmieniu zmienionym ustawą [nr 3497-IV z dnia 23 lutego 2006 r.](#)]

2. Opiekę sprawuje się nad dzieckiem poniżej czternastego roku życia, a kuratelą nad dzieckiem w wieku od czternastu do osiemnastu lat.

3. Opiekę i kuratelę przyznaje urząd opiekuńczy lub właściwy sąd w przypadkach określonych w [Kodeksie Cywilnym Ukrainy](#).

Art. 244. Osoba uprawniona do pełnienia funkcji opiekuna lub kuratora dziecka

1. Opiekunem lub opiekunem dziecka może zostać pełnoletnia osoba zdolna.

2. Wyznaczając dziecku opiekuna lub kuratora, organ opiekuńczy uwzględnia również cechy osobiste osoby, jej zdolności i postawę opiekuńczą oraz opinię dziecka.

3. Osoby, o których mowa w [art. 212](#) niniejszego Kodeksu, nie mogą być opiekunami lub opiekunami dziecka.

[Część 3 art. 244 w brzmieniu zmienionym ustawą [nr 1452-VI z dnia 4 czerwca 2009 r.](#)]

Art. 245. Opieka nad dzieckiem przebywającym w zakładzie opieki zdrowotnej, placówce oświatowej lub innym zakładzie opiekuńczym

[Tytuł art. 245 w brzmieniu zmienionym ustawą [nr 3497-IV z dnia 23 lutego 2006 r.](#)]

1. Jeżeli dziecko przebywa na stałe w zakładzie opieki zdrowotnej, placówce oświatowej lub innym zakładzie opiekuńczym, administracja takiej placówki pełni rolę jego opiekuna i kuratora.

[Artykuł 245 w brzmieniu zmienionym ustawą [nr 3497-IV z dnia 23 lutego 2006 r.](#)]

Art. 246. Kontrola ochrony praw dziecka pod opieką przez organ opiekuńczy”

1. Placówka opiekuńcza kontroluje warunki życia, opiekę i edukację dziecka znajdującego się pod opieką lub opieką.

Art. 247. Prawa dziecka pod opieką lub kuratelą”

1. Dziecko pozostające pod opieką lub opieką ma prawo do:

1) mieszkają w rodzinie swojego opiekuna/kustosza i otrzymują od nich opiekę;

2) odpowiednie warunki ich wszechstronnego rozwoju, wychowania, opieki i poszanowania godności ludzkiej;

3) nadal korzystać z lokalu, w którym zamieszkiwali przed objęciem opieki lub kurateli. W przypadku, gdy dziecko nie ma zakwaterowania, może je otrzymać zgodnie z obowiązującym prawem;

4) ochronę przed nadużyciem ze strony opiekuna lub kuratora.

2. Opieka lub kuratela nie pozbawia dziecka prawa do emerytury, alimentów, naprawienia szkody w związku z utratą opiekuna, a także innych świadczeń socjalnych przyznanych dziecku zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa Ukrainy.

[Część 2 art. 247 w brzmieniu zmienionym ustawą nr 1390-VI z dnia 21 maja 2009 r.]

Art. 248. Prawa dziecka osieroconego i pozbawionego opieki rodzicielskiej mieszkającego w zakładzie opieki zdrowotnej, placówce oświatowej, innej placówce opiekuńczej lub rodzinie adopcyjnej

[Tytuł art. 248 w brzmieniu ustawy nr 3497-IV z dnia 23 lutego 2006 r.]

1. Dziecko osierocone oraz pozbawione opieki rodzicielskiej, mieszkające w zakładzie opieki zdrowotnej, placówce oświatowej, innej placówce opiekuńczo-wychowawczej lub rodzinie adopcyjnej mają prawo do:

[Punkt 1, część 1, art. 248 w brzmieniu ustawy nr 3497-IV z dnia 23 lutego 2006 r.]

- 1) wszechstronny rozwój, wychowanie, wychowanie i poszanowanie ich godności ludzkiej;
- 2) ochronę prawa do korzystania z lokalu mieszkalnego, w którym mieszkało dziecko. W przypadku, gdy dziecko nie ma zakwaterowania, może je otrzymać zgodnie z obowiązującym prawem;
- 3) świadczenia przewidziane przez obowiązujące prawo w przypadku zatrudnienia po opuszczeniu takiej placówki;
- 4) bezpłatną pomoc prawną przewidzianą w ustawie o bezpłatnej pomocy prawnej.

[Część 1 art. 248 uzupełniona o klauzulę 4 zgodnie z ustawą nr 5477-VI z dnia 6 listopada 2012 r.]

2. Umieszczenie dziecka w placówce, o której mowa w części 1 niniejszego Artykułu, nie wygasa prawa dziecka do alimentów, renty, innych świadczeń socjalnych oraz odszkodowania z tytułu utraty opiekuna.

Art. 249. Prawa i obowiązki opiekuna/opiekuna wobec dziecka”

1. Opiekun/opiekun musi wychowywać dziecko, dbać o rozwój fizyczny i umysłowy dziecka oraz zapewnić mu pełne wykształcenie średnie ogólnokształcące.

Opiekun/opiekun może według własnego uznania decydować o sposobie wychowania dziecka z uwzględnieniem opinii dziecka i zaleceń placówki opiekuńczej.

3. Opiekun/opiekun może żądać odebrania dziecka od każdej osoby, która ma przy sobie małoletniego, inaczej niż na podstawie obowiązującego prawa lub orzeczenia sądu.

3. Opiekun/opiekun nie może utrudniać komunikacji między dzieckiem a jego rodzicami i innymi krewnymi, z wyjątkiem sytuacji, gdy taka komunikacja jest sprzeczna z interesem dziecka.

4. Prawa i obowiązki obywatelskie opiekuna/opiekuna reguluje [Kodeks Cywilny Ukrainy](#).

5. Podstawy kwalifikowalności, wysokość i tryb opłat dla opiekuna/opiekuna ustala Gabinet Ministrów Ukrainy.

[Część 5 art. 249 w brzmieniu ustawy nr 524-V z dnia 22 grudnia 2006 r.]

Art. 250. Ustanie opieki/kustoty

1. Opieka/opieka wygasa w przypadkach, o których mowa w [Kodeksie Cywilnym Ukrainy](#).

Art. 251. Zwolnienie opiekuna/opiekuna dziecka z obowiązków

1. Osoba może zostać zwolniona z obowiązków opiekuna/opiekuna w przypadkach, o których mowa w [Kodeksie Cywilnym Ukrainy](#) lub gdy stosunki między opiekunem/opiekunem a dzieckiem są niekorzystne z punktu widzenia kurateli/opieki.

Rozdział 20

OPIEKA ZASTĘPCZA NAD DZIECKIEM

Art. 252. Opieka zastępcza nad dzieckiem”

1. Opieka zastępcza nad dzieckiem polega na czasowym umieszczeniu dziecka w rodzinie zastępczej zapewniającej opiekę, wychowanie i rehabilitację dziecka w czasie, gdy dziecko, jego rodzice lub inni prawni przedstawiciele pokonują wszelkie wyzwania życiowe.

2. Rodzina zastępcza to rodzina, w której, za zgodą wszystkich pozostałych członków rodziny, pełnoletni członek rodziny, który przeszedł specjalne szkolenie, pełni funkcję zawodowego rodzica zastępczego.

3. Rodzicem zastępczym jest osoba, która przy udziale członków rodziny sprawuje opiekę, wychowanie i rehabilitację dziecka w rodzinie zastępczej.

4. Rodzicami zastępczymi nie mogą być osoby, o których mowa w art. 212 niniejszego Kodeksu.

5. W rodzinie zastępczej mogą być jednocześnie umieszczone tylko dzieci będące rodzeństwem pełnym lub wychowane w tej samej rodzinie.

6. Termin umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej określa placówka opiekuńcza i nie może przekraczać trzech miesięcy.

W przypadku uzasadnionego dłuższego pobytu dziecka w rodzinie zastępczej organ opiekuńczy może przedłużyć czas tego pobytu.

Całkowity czas pobytu dziecka w rodzinie zastępczej nie może być dłuższy niż sześć miesięcy.

7. [Tryb tworzenia rodziny zastępczej i umieszczania dziecka w rodzinie zastępczej](#) zatwierdza Gabinet Ministrów Ukrainy.

[Punkt 2 preambuły, część 7, art. 252 usunięty na mocy ustawy nr 1692-VIII z dnia 19 października 2016 r.]

Art. 253. Umowa o pieczę zastępczą nad dzieckiem”

1. Placówka opiekuńcza przekazuje dziecko w drodze życiowej wyzwań rodzinie zastępczej w ramach umowy o pieczę zastępczą nad dzieckiem.

Umowa o pieczę zastępczą nad dzieckiem zawierana jest na piśmie.

[Wzór umowy o pieczę zastępczą nad dzieckiem](#) zatwierdza Gabinet Ministrów Ukrainy.

2. W przypadku podjęcia przez organ opiekuńczy decyzji o zwrocie dziecka rodzicom lub innym ustawowym przedstawicielom albo o jego adopcji, o umieszczeniu w areszcie albo o umieszczeniu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinie adopcyjnej lub domu zastępczym, placówki opiekuńczo-wychowawczej, placówki oświatowej lub innej instytucji, a w przypadku osiągnięcia przez dziecko pełnoletności lub śmierci dziecka lub rodzica zastępczego, umowa o pieczę zastępczą dziecka ulega rozwiązaniu.

3. Umowa o pieczę zastępczą nad dzieckiem może zostać rozwiązana przez strony lub organ opieki lub sąd, jeżeli rodzic zastępczy nie wykonuje na jej podstawie umowy.

Art. 254. Prawa dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej”

1. Na umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej wymagana jest zgoda dziecka, jeżeli osiągnęło wiek i etap rozwoju umożliwiające wyrażenie takiej zgody.

2. Umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej wymaga pisemnej zgody rodziców lub innych pełnomocników. Jeżeli matka/ojciec dziecka jest niepełnoletni, umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej będzie wymagało ich zgody i zgody rodziców.

3. Dziecko umieszcza się w rodzinie zastępczej bez zgody rodziców lub pełnomocników, jeżeli dziecko zostało im odebrane, nie jest znane jego miejsce pobytu lub istnieje bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia dziecka.

4. W czasie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej zachowuje ono prawo do alimentów, renty, zasiłku socjalnego i odszkodowania w przypadku utraty opiekuna, którego dziecko miało przed umieszczeniem w rodzinie zastępczej.

5. Dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej może pozostawać w kontakcie z rodzicami i innymi bliskimi.

6. Dziecku umieszczonemu w rodzinie zastępczej przysługują inne uprawnienia wynikające z obowiązujących przepisów prawa.

Art. 255. Obowiązki rodzica zastępczego”.

1. Rodzic zastępczy musi:

1) zapewnić dziecku zakwaterowanie, ubranie, wyżywienie itp.;

2) stworzyć odpowiednie warunki do nauki oraz rozwoju fizycznego i psychicznego dziecka;

3) współdziałać z rodzicami i innymi prawnymi przedstawicielami dziecka w pokonywaniu życiowych wyzwań w zakresie i przy użyciu metod określonych przez placówkę opiekuńczą;

4) świadczenia usług, o których mowa w umowie o pieczę zastępczą;

5) ułatwiać porozumiewanie się dziecka z rodzicami, pełnomocnikami lub krewnymi, z wyjątkiem sytuacji, gdy prawa rodzicielskie rodzica zostały wygaszone lub sąd ograniczył prawo rodziców do porozumiewania się z dzieckiem.

Art. 256. Odpłatność za pieczę zastępczą nad dzieckiem”

1. Pieniądze z tytułu pieczy zastępczej nad dzieckiem oraz zasiłek socjalny na zakwaterowanie dziecka w rodzinie zastępczej są przyznawane z budżetów lokalnych w wysokości i zgodnie z obowiązującym [trybem](#) określonym przez Gabinet Ministrów Ukrainy.

2. W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej rodzice nadal są obowiązani do utrzymania dziecka.

{Rozdział 20 zmieniony ustawą [nr 3497-IV z dnia 23 lutego 2006 r.](#); z późniejszymi zmianami zgodnie z ustawą [nr 936-VIII z dnia 26 stycznia 2016 r.](#)}

Rozdział 20¹ RODZINA ADOPCYJNA

Artykuł²⁵⁶⁻¹. Rodzina adopcyjna

1. Rodzina adopcyjna to rodzina, która dobrowolnie adoptowała od jednego do czworga dzieci osieroconych i pozbawionych opieki rodzicielskiej.

Artykuł²⁵⁶⁻². Rodzice adopcyjni

1. Rodzicami adopcyjnymi są małżonkowie lub osoba samotna, która adoptowała od jednego do czworga dzieci osieroconych i pozbawionych opieki rodzicielskiej.

2. Rodzice adopcyjni mają obowiązki dotyczące wychowania i rozwoju dzieci, o których mowa w [art. 150](#) niniejszego Kodeksu.

3. Osoby, o których mowa w [art. 212](#) niniejszego Kodeksu, nie mogą być rodzicami adopcyjnymi.

[Część 3 art. 256-2^w zmienionym ustawą [nr 4652-VI z dnia 4 czerwca 2009 r.](#)]

4. Rodzice adopcyjni są pełnoprawnymi przedstawicielami przysposobionego dziecka i pełnią funkcję opiekunów lub opiekunów bez specjalnych upoważnień.

Artykuł²⁵⁶⁻³. Adoptowane dziecko

1. Dzieci przysposobione to dzieci osierocone oraz dzieci pozbawione opieki rodzicielskiej adoptowane przez rodzinę adopcyjną.

2. Umieszczenie dziecka osieroconego lub pozbawionego pieczy rodzicielskiej w rodzinie zastępczej wymaga zgody dziecka, o ile dziecko osiągnęło wiek i etap rozwoju umożliwiające jej wyrażenie takiej zgody.

Zgoda dziecka na umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej powinna być wyrażona urzędowemu pracownikowi placówki, w której dziecko przebywa, w obecności rodziców adopcyjnych oraz przedstawiciela placówki opiekuńczej i odnotowana w odpowiednim dokumencie.

3. Dzieci przysposobione mieszkają w rodzinie adopcyjnej do ukończenia osiemnastego roku życia. Po ukończeniu osiemnastego roku życia oraz w przypadku nauki w liceum ogólnokształcącym, szkole zawodowej lub szkole wyższej osoby te mogą, według własnego uznania, nadal mieszkać w rodzinie adopcyjnej do czasu ukończenia tej placówki.

Dzieci osierocone i pozbawione opieki rodzicielskiej, które są niepełnosprawne, mogą, według własnego uznania, nadal żyć w rodzinie adopcyjnej do ukończenia dwudziestego trzeciego roku życia, niezależnie od tego, czy uczą się w liceum ogólnokształcącym, szkole zawodowej, czy placówka szkolnictwa wyższego.

[Część 3 art. 256³ w brzmieniu ustawy [nr 1020-IX z dnia 2 grudnia 2020 r.](#); uchwalona [30 marca 2021 r.](#)]

4. Przysposobione dzieci zachowują prawo do alimentów, renty, innych świadczeń socjalnych oraz odszkodowania za utratę opiekuna, które posiadały przed przysposobieniem.

5. Przysposobione dzieci mogą utrzymywać kontakt z rodzicami i innymi bliskimi, z wyjątkiem sytuacji, w których mogłoby to zaszkodzić ich życiu, zdrowiu i moralności.

Artykuł²⁵⁶⁻⁴ . Rodzina adopcyjna

1. Decyzję o utworzeniu rodziny adopcyjnej podejmują rejonowe administracje państwowe, miejskie administracje rejonowe w Kijowie i Sewastopolu oraz komitet wykonawczy rady miejskiej (w przypadku miast o znaczeniu republikańskim (w przypadku Autonomicznej Republiki Krym) i miasta o znaczeniu obwodowym) zgodnie z obowiązującą procedurą ustaloną przez Gabinet Ministrów Ukrainy.

2. Rodzice adopcyjni oraz organ państwowy, który podjął decyzję o utworzeniu rodziny adopcyjnej, zawierają umowę o przysposobienie na podstawie wzorca umowy.

3. Organ państwowy, który podjął decyzję o utworzeniu rodziny adopcyjnej, musi kontrolować, czy rodzice adopcyjni wypełniają obowiązek opieki nad dziećmi i ich utrzymania.

4. Regulamin o rodzinie adopcyjnej i wzorzec umowy o adopcji zatwierdza Gabinet Ministrów Ukrainy.

[Seksja IV uzupełniona o Rozdział 20¹ zgodnie z Ustawą [nr 3497-IV z dnia 23 lutego 2006 roku](#)]

Rozdział 20² DOM ZABEZPIECZAJĄCY

Artykuł²⁵⁶⁻⁵ . przybrany dom

1. Dom zastępczy oznacza odrębną rodzinę utworzoną przez małżonków lub osobę samotną w celu zapewnienia rodzinnej opieki i zakwaterowania dla co najmniej pięciorga dzieci osieroconych i pozbawionych opieki rodzicielskiej.

Artykuł²⁵⁶⁻⁶ _ Opiekunowie w rodzinach zastępczych

1. Opiekunami są małżonek lub osoba samotna, która zapewnia opiekę i zakwaterowanie dzieciom osieroconym i pozbawionym opieki rodzicielskiej.

2. Opiekunowie mają obowiązki dotyczące wychowania i rozwoju dzieci, o których mowa w [art. 150](#) niniejszego Kodeksu.

3. Osoby, o których mowa w [art. 212](#) niniejszego Kodeksu, nie mogą być opiekunami.

[Część 3 art. 256⁶ w brzmieniu zmienionym ustawą [nr 1452-VI z dnia 4 czerwca 2009 r.](#)]

4. Opiekunowie są pełnoprawnymi przedstawicielami dzieci i działają jako opiekunowie lub opiekunowie bez specjalnych upoważnień.

5. Na potrzeby urządzania domu zastępczego opiekunom należy zapewnić w pierwszej kolejności należycie wyposażony dom indywidualny lub mieszkanie wielopokojowe zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Artykuł²⁵⁶⁻⁷ _ Absolwenci opieki zastępczej

1. Absolwenci pieczy zastępczej to dzieci osierocone oraz dzieci pozbawione opieki rodzicielskiej.

2. Umieszczenie dziecka osieroconego lub pozbawionego pieczy rodzicielskiej w rodzinie zastępczej wymaga zgody dziecka, o ile dziecko osiągnęło wiek i etap rozwoju umożliwiające jej wyrażenie takiej zgody.

Zgoda dziecka na umieszczenie dziecka w domu zastępczym powinna być wyrażona urzędowemu pracownikowi placówki, w której dziecko przebywa, w obecności rodziców zastępczych i przedstawiciela placówki opiekuńczej i odnotowana w odpowiednim dokumencie.

3. Absolwenci mieszkają i kształcą się w domu zastępczym do ukończenia 18 roku życia. Po ukończeniu osiemnastego roku życia, a w przypadku nauki w liceum ogólnokształcącym, szkole zawodowej lub szkole wyższej, osoby te mogą według własnego uznania, nadal mieszkać w domu zastępczym do czasu ukończenia takiej placówki oświatowej.

Dzieci osierocone i pozbawione opieki rodzicielskiej, które są niepełnosprawne, mogą, według własnego uznania, nadal przebywać w domu zastępczym do ukończenia dwudziestego trzeciego roku życia, niezależnie od tego, czy uczą się w liceum ogólnokształcącym, szkole zawodowej, czy placówka szkolnictwa wyższego.

[Część 3 art. 256⁷ w brzmieniu ustawy [nr 1020-IX z dnia 2 grudnia 2020 r.](#); uchwalona [30 marca 2021 r.](#)]

4. Wychowankowie pieczy zastępczej zachowują prawo do alimentów, renty, innych świadczeń socjalnych oraz odszkodowania za utratę opiekuna, które posiadali przed przyjęciem do domu zastępczego.

5. Absolwenci mogą utrzymywać kontakt z rodzicami i innymi krewnymi, z wyjątkiem sytuacji, w których mogłoby to zaszkodzić ich życiu, zdrowiu i moralności.

Artykuł²⁵⁶⁻⁸ – Utworzenie domu zastępczego

1. Decyzję o utworzeniu domu zastępczego podejmują rejonowe administracje państwowe, miejskie administracje rejonowe w Kijowie i Sewastopolu oraz komitet wykonawczy rady miejskiej (w przypadku miast o znaczeniu republikańskim (w przypadku Autonomicznej Republiki Krym) i miasta o znaczeniu obwodowym) zgodnie z obowiązującą procedurą ustaloną przez Gabinet Ministrów Ukrainy.

2. Rodzice zastępczy i organ państwowy, który podjął decyzję o utworzeniu domu zastępczego, zawierają umowę o utworzeniu domu zastępczego na podstawie wzorca umowy.

3. Organ państwowy, który podjął decyzję o utworzeniu domu zastępczego, musi kontrolować, czy rodzice zastępczy wypełniają obowiązek opieki nad dziećmi i ich utrzymania.

4. Regulamin domu zastępczego oraz wzór umowy o domu zastępczym zatwierdza Gabinet Ministrów Ukrainy.

[Sekcja IV uzupełniona o Rozdział 20² zgodnie z Ustawą [nr 3497-IV z dnia 23 lutego 2006 roku](#)]

Rozdział V PRAWA I OBOWIĄZKI INNYCH CZŁONKÓW RODZINY I KREWNYCH

Rozdział 21 OSOBISTE PRAWA I OBOWIĄZKI INNYCH CZŁONKÓW RODZINY I KREWNYCH

Artykuł 257. Prawo dziadków i pradziadków do wychowania wnuków i prawnuków

1. Dziadkowie/pradziadkowie mogą komunikować się i angażować w wychowywanie wnuków i prawnuków.

2. Rodzice ani inne osoby mieszkające z dzieckiem nie mogą utrudniać dziadkom/pradziadkom wykonywania prawa do wychowania wnuków i prawnuków.

W przeciwnym razie dziadkowie/pradziadkowie mogą wystąpić do sądu ze skargą.

Art. 258. Prawo dziadków do ochrony wnuków

1. Dziadkowie mają prawo do ochrony wnuków.

2. Dziadkowie mogą dochodzić ochrony swoich małoletnich, małoletnich i pełnoletnich wnuków niezdolnych do pracy przez urząd opiekuńczy lub sąd; nie wymaga to żadnych specjalnych zezwoleń.

Artykuł 259. Prawo rodzeństwa do porozumiewania się”

1. Rodzeństwo, pełne lub niepełne, ma prawa i obowiązki przewidziane dla rodzeństwa przez prawo właściwe.

2. Rodzeństwo ma prawo porozumiewać się ze sobą, nawet jeśli nie mieszkają razem.

3. Matka, ojciec i inne osoby mieszkające z małoletnim rodzeństwem uczestniczą w ich komunikacji.

4. Osoby pełnoletnie mogą angażować się w wychowanie małoletniego rodzeństwa bez względu na miejsce zamieszkania.

Art. 260. Prawo ojczyma do angażowania się w wychowanie pasierbów”

1. Jeśli macocha/ojczym mieszka ze swoim nieletnim/nieletnim pasierbem, mogą być zaangażowani w ich wychowanie.

Art. 261. Prawa i obowiązki osoby wychowującej dziecko w zakresie wychowania tego dziecka”

1. Osobie wychowującej dziecko osierocone lub pozbawione opieki rodzicielskiej przysługują prawa i obowiązki dotyczące wychowania i ochrony tego dziecka przewidziane w [art. 249](#) i [art. 262](#) niniejszego Kodeksu.

[Część 1 art. 261 w brzmieniu zmienionym ustawą [nr 3497-IV z dnia 23 lutego 2006 r.](#)]

Art. 262. Prawo rodzeństwa, przybranych rodziców i innych członków rodziny do ochrony dziecka”

1. Rodzeństwo i przybrany rodzic mają prawo do ochrony małoletniego, małoletniego i pełnoletniego ubezwłasnowolnionego rodzeństwa oraz pasierbów.

2. Rodzeństwo lub przybrany rodzic może domagać się ochrony małoletniego, małoletniego i pełnoletniego niezdolnego do czynności rodzeństwa lub pasierba przez urząd opiekuńczy lub sąd; nie wymaga to żadnych specjalnych zezwoleń.

Art. 263. Rozstrzygnięcie przez sąd sporów związanych z udziałem dziadka, pradziadka, rodzeństwa lub przybranego rodzica w wychowaniu dziecka

1. Wszelkie spory związane z udziałem dziadka, pradziadka, rodzeństwa lub przybranego rodzica w wychowaniu dziecka rozstrzyga sąd na podstawie [art. 159](#) niniejszego Kodeksu.

Art. 264. Obowiązek opieki nad dziadkami, pradziadkami i osobami, z którymi żyli jako rodzina

1. Wnuki i prawnuki muszą otoczyć opieką swoich dziadków i pradziadków.

2. Dorosłe rodzeństwo i pasierbowie muszą opiekować się swoim rodzeństwem i przybranymi rodzicami, którzy je wychowali oraz zapewnić im wsparcie finansowe.

Obowiązek ten dotyczy również osób, z którymi przed osiągnięciem pełnoletności żyło w rodzinie.

Rozdział 22

OBOWIĄZEK ZAPEWNIANIA INNYCH CZŁONKÓW RODZINY I KREWNYCH

Art. 265. Obowiązek dziadków w utrzymaniu wnuków

1. Dziadkowie muszą utrzymywać swoje małoletnie/nieletnie wnuki, jeśli nie mają matki/ojca lub jeśli rodzice nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia z ważnego powodu; pod warunkiem jednak, że dziadkowie są w stanie zapewnić takie wsparcie finansowe.

Art. 266. Obowiązek wnuków/prawnuków do utrzymania dziadków/pradziadków

1. Dorosli wnukowie/prawnukowie muszą utrzymywać niezdolnych dziadków/pradziadków, którzy potrzebują wsparcia finansowego, a jeśli nie mają męża/żony lub pełnoletnich dzieci lub gdy osoby te z ważnych powodów nie są w stanie zapewnić wystarczające wsparcie; pod warunkiem jednak, że takie dorosłe wnuki/prawnuki są w stanie udzielić takiego wsparcia finansowego.

Art. 267. Obowiązek utrzymania rodzeństwa”

1. Dorosłe rodzeństwo musi zapewnić swojemu małoletniemu/młodszemu rodzeństwu, które potrzebuje wsparcia finansowego i jeśli nie ma rodziców/małżonka lub gdy osoby te z ważnych powodów nie są w stanie zapewnić wystarczającego wsparcia; pod warunkiem jednak, że takie pełnoletnie rodzeństwo jest w stanie zapewnić takie wsparcie finansowe.

2. Dorosłe rodzeństwo musi zapewnić niepełnosprawne pełnoletnie rodzeństwo, które potrzebuje pomocy materialnej, jeśli nie ma małżonka/rodziców lub pełnoletnich dzieci; pod warunkiem jednak, że pełnoletnie rodzeństwo jest w stanie udzielić takiego wsparcia finansowego.

Art. 268. Obowiązek ojczyma utrzymywania pasierba”

1. Przybrany rodzic jest zobowiązany do utrzymania małoletniego/małoletniego pasierba, z którym mieszka, jeżeli nie ma rodziców/dziadków/dorosłego rodzeństwa lub gdy osoby te z ważnych powodów nie są w stanie zapewnić wystarczającego wsparcia; pod warunkiem jednak, że ojczym jest w stanie zapewnić takie wsparcie finansowe.

2. Sąd może zwolnić ojczyma od obowiązku zapewnienia pasierba lub ograniczyć czas trwania tego obowiązku, w szczególności jeżeli:

- 1) okres wspólnego zamieszkiwania z rodzicem pasierba był nieznaczny;
- 2) rodzic pasierba zachowywał się niewłaściwie w czasie trwania małżeństwa.

Art. 269. Obowiązek innych osób do utrzymania dziecka

1. Osoby, których rodzina wychowywała dziecko, muszą zapewnić dziecku wsparcie finansowe, jeżeli dziecko nie ma rodziców, dziadków lub pełnoletniego rodzeństwa; pod warunkiem jednak, że takie osoby są w stanie udzielić takiego wsparcia finansowego.

Art. 270. Obowiązek utrzymywania przez pasierba ojczyma

1. Dorosły pasierb musi utrzymywać niezdolnego do pracy przybranego rodzica, jeżeli potrzebuje on wsparcia finansowego i jeżeli regularnie zapewniał wsparcie finansowe pasierbowi przez co najmniej pięć lat; pod warunkiem jednak, że pasierb jest w stanie zapewnić takie wsparcie finansowe.

2. Pasierb jest obowiązany utrzymywać ojczyma, jeżeli ojczym nie ma małżonka/dorosłego dziecka/rodzeństwa lub gdy osoby te z ważnych powodów nie są w stanie zapewnić mu wystarczającej pomocy materialnej.

Art. 271. Obowiązek utrzymania osoby, z którą żył jako rodzina przed osiągnięciem pełnoletności

1. Jeżeli osoba mieszkała ze swoimi krewnymi lub innymi osobami przed osiągnięciem pełnoletności, musi utrzymywać niezdolnych do pracy krewnych i inne osoby, z którymi mieszkała razem przez co najmniej pięć lat; pod warunkiem jednak, że dana osoba jest w stanie udzielić wsparcia finansowego.

Obowiązek ten powstaje, gdy osoba potrzebująca wsparcia finansowego nie ma małżonka/dorosłych dzieci/rodzeństwa lub gdy osoby te z ważnych powodów nie są w stanie zapewnić jej wystarczającego wsparcia.

Art. 272. Wysokość alimentów pobieranych od innych członków rodziny i krewnych; obowiązujący okres

1. Kwotę alimentów pobieraną od innych członków rodziny i krewnych na rzecz dzieci i pełnoletnich niezdolnych do pracy osób potrzebujących pomocy finansowej ustala się jako część dochodów lub jako kwotę stałą.

Sąd ustala wysokość alimentów z uwzględnieniem stanu majątkowego i cywilnego zarówno płatnika, jak i syndyka.

2. Jeżeli roszczenie zostało wniesione nie przeciwko wszystkim, lecz przeciwko niektórym z osób powiązanych, wysokość alimentów ustala się z należytym uwzględnieniem obowiązku alimentacyjnego wszystkich dłużników. Łączna kwota alimentów do pobrania musi wynosić co najmniej 30% wynagrodzenia na utrzymanie dziecka w odpowiednim wieku.

[Część 2 art. 272 w brzmieniu zmienionym ustawą [nr 2901-IV z dnia 22 września 2005 r.](#)]

3. Sąd może wyznaczyć okres alimentów.

Art. 273. Zmiana wysokości alimentów i zwolnienie z obowiązku alimentacyjnego”

1. W razie zmiany stanu majątkowego lub cywilnego płatnika lub syndyka sąd może, na wniosek każdej ze stron, zmienić zasądzoną kwotę albo zwolnić płatnika z obowiązku zapłaty.

Sąd może zwolnić osoby, o których mowa w [art. 267–271](#) kodeksu, z obowiązku płacenia alimentów w przypadku innych ważnych okoliczności.

Art. 274. Ustalenie zaległości alimentacyjnych do ściągnięcia od innych członków rodziny i krewnych Całkowite lub częściowe zwolnienie z obowiązku uiszczania zaległości

Ustalenie zaległości alimentacyjnych do ściągnięcia od innych członków rodziny i krewnych oraz całkowite lub częściowe zwolnienie z zaległości płatniczych regulują odpowiednie przepisy zawarte w [art. 194 do art. 197](#) niniejszego Kodeksu.

Rozdział VI

ADOPCJA DZIECI PRZEZ OBYWATELI UKRAINY ZAMIESZKAJĄCYCH ZA GRANICĄ ORAZ CUDZOZIEMCÓW

[Tytuł Działu VI w brzmieniu Ustawy [nr 2709-IV z dnia 23 czerwca 2005 r.](#) oraz Ustawy [nr 3381-VI z dnia 19 maja 2011 r.](#)]

[Artykuł 275 usunięty na mocy ustawy [nr 2709-IV z dnia 23 czerwca 2005 r.](#)]

[Artykuł 276 usunięty na mocy ustawy [nr 2709-IV z dnia 23 czerwca 2005 r.](#)]

[Artykuł 277 usunięty na mocy ustawy [nr 2709-IV z dnia 23 czerwca 2005 r.](#)]

[Artykuł 278 usunięty na mocy ustawy [nr 2709-IV z dnia 23 czerwca 2005 r.](#)]

[Artykuł 279 usunięty na mocy ustawy [nr 2709-IV z dnia 23 czerwca 2005 r.](#)]

[Artykuł 280 usunięty na mocy ustawy [nr 2709-IV z dnia 23 czerwca 2005 r.](#)]

[Artykuł 281 usunięty na mocy ustawy [nr 2709-IV z dnia 23 czerwca 2005 r.](#)]

Art. 282. Przynależenie dziecka będącego obywatelem Ukrainy, zamieszkałego poza Ukrainą”

1. Dziecko będące obywatelem Ukrainy, ale zamieszkałe poza Ukrainą, jest adoptowane przez obywatela Ukrainy w wydziale konsularnym lub przedstawicielstwie dyplomatycznym Ukrainy.

Jeżeli rodzic adopcyjny nie jest obywatelem Ukrainy, adopcja dziecka będącego obywatelem Ukrainy wymaga zgody centralnego organu wykonawczego realizującego politykę państwa w zakresie adopcji i ochrony praw dziecka.

[Punkt 2, część 1, art. 282 w brzmieniu zmienionym ustawą [nr 3097-IV z dnia 16 listopada 2005 r.](#) i ustawą [nr 5462-VI z dnia 16 października 2012 r.](#)]

Przynależenie przez cudzoziemca dziecka będącego obywatelem Ukrainy, dokonane za pośrednictwem właściwych organów państwa, w którym dziecko przebywa, jest ważne pod warunkiem uzyskania uprzedniej zgody centralnego organu wykonawczego realizującego politykę państwa w sprawie adopcji i ochrony dzieci. prawa.

[Punkt 3 preambuły, część 1, art. 282 w brzmieniu zmienionym ustawą [nr 3097-IV z dnia 16 listopada 2005 r.](#) i ustawą [nr 5462-VI z dnia 16 października 2012 r.](#)]

Artykuł 283. Przynależenie przez cudzoziemca dziecka będącego obywatelem Ukrainy”

1. Przynależenie przez cudzoziemca dziecka będącego obywatelem Ukrainy następuje na zasadach ogólnych przewidzianych w [rozdziale 18](#) niniejszego Kodeksu.

2. Dziecko będące obywatelem Ukrainy może być adoptowane przez cudzoziemca, jeżeli rejestracja dziecka w centralnym organie wykonawczym realizującym politykę państwa w zakresie adopcji i ochrony praw dziecka wynosi co najmniej rok.

Adopcja może nastąpić wcześniej i przed ukończeniem przez dziecko piątego roku życia, jeżeli:

1) rodzicem adopcyjnym jest krewny dziecka;

2) dziecko cierpi na chorobę, która znajduje się na specjalnym wykazie chorób zatwierdzonym przez centralny organ wykonawczy tworzący politykę zdrowotną państwa;

[klauzula 2, część 2, art. 283 w brzmieniu zmienionym ustawą [nr 5462-VI z dnia 16 października 2012 r.](#)]

3) całe rodzeństwo pełnoprawne jest adoptowane w tej samej rodzinie, jeżeli jedno z dzieci ukończyło pięć lat i zostało zarejestrowane w naczelnym organie wykonawczym realizującym politykę państwa w zakresie adopcji i ochrony praw dziecka od co najmniej roku;

4) cudzoziemcy wyrażają chęć przynależenia dziecka będącego rodzeństwem dziecka wcześniej przez nich przynależonego.

[Część 2 art. 283 ze zmianami wprowadzonymi ustawą [nr 3097-IV z dnia 16 listopada 2005 r.](#) i ustawą [nr 3381-VI z dnia 19 maja 2011 r.](#)]

3. Dziecko może być adoptowane przez cudzoziemca, chyba że obywatel Ukrainy zgłosił się na ochotnika do adopcji lub wychowania tego dziecka.

[Punkt 1, część 3, art. 283 w brzmieniu ustawy [nr 3381-VI z dnia 19 maja 2011 r.](#)]

Pierwszeństwo w adopcji dziecka będącego obywatelem Ukrainy mają cudzoziemcy, którzy są:

- 1) krewni dziecka;
- 2) obywatele państw, z którymi Ukraina zawarła umowę o pomocy prawnej.

[Część 3 artykułu 283 zmienionej ustawą nr 3097-IV z dnia 16 listopada 2005 r.]

4. Adopcja dziecka przez cudzoziemca wymaga zgody centralnego organu wykonawczego realizującego politykę państwa w zakresie adopcji i ochrony praw dziecka.

Centralna agencja wykonawcza realizująca politykę państwa w zakresie adopcji i ochrony praw dziecka, zgodnie z obowiązującą procedurą określoną przez Gabinet Ministrów Ukrainy, kontaktuje się z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych Ukrainy w celu weryfikacji cudzoziemców adoptujących dziecko, które jest obywatelem Ukrainy za wszelkie kompromitujące informacje od zagranicznych organów ścigania i Sekretariatu Generalnego INTERPOLU.

[Część 4 art. 283 ze zmianami wprowadzonymi ustawą nr 3097-IV z dnia 16 listopada 2005 r., ustawą nr 1452-VI z dnia 4 czerwca 2009 r. oraz ustawą nr 3381-VI z dnia 19 maja 2011 r.]

5. W przypadku adopcji dziecka przez cudzoziemców zakres praw dziecka musi być co najmniej równy zakresowi praw przewidzianych przez obowiązujące prawo Ukrainy.

6. Przynależność do obywatelstwa Ukrainy przysposobionego dziecka pozostaje do ukończenia osiemnastego roku życia.

Przynależność do obywatelstwa Ukrainy przysposobionego dziecka ma prawo do zachowania tożsamości narodowej zgodnie z [Konwencją o prawach dziecka](#) i innymi mającymi zastosowanie instrumentami międzynarodowymi.

Art. 284. Przynależność do obywatelstwa Ukrainy przysposobionego dziecka będącego cudzoziemcem zamieszkałym na Ukrainie”

1. Przynależność do obywatelstwa Ukrainy przysposobionego dziecka będącego cudzoziemcem zamieszkałym na Ukrainie przez obywateli Ukrainy lub cudzoziemców zamieszkujących na Ukrainie następuje na zasadach ogólnych.

Artykuł 285 Ograniczenie prawa cudzoziemca do tajemnicy adopcji dziecka będącego obywatelem Ukrainy

1. Przynależność do obywatelstwa Ukrainy przysposobionego dziecka będącego obywatelem Ukrainy przez obywatela państwa, z którym Ukraina nie ma umowy o pomocy prawnej, nie jest tajne, jeżeli adopcja nie jest tajna w państwie, w którym rodzic przysposabiający zamieszkuje na stałe podstawa i miejsce, w którym dziecko ma się poruszać.

2. Przynależność do obywatelstwa Ukrainy przysposobionego dziecka będącego obywatelem Ukrainy przez obywatela państwa, z którym Ukraina nie ma umowy o pomocy prawnej, o ile osoba ta nie zamieszkuje na stałe na Ukrainie, nie jest tajne.

Art. 286. Przynależność do obywatelstwa Ukrainy przysposobionego dziecka będącego cudzoziemcem lub bezpaństwowcem przez cudzoziemca

1. Przynależność do obywatelstwa Ukrainy przysposobionego dziecka będącego cudzoziemcem lub bezpaństwowcem przez cudzoziemca na Ukrainie podlega obowiązującym przepisom prawa Ukrainy, chyba że umowy międzynarodowe Ukrainy stanowią inaczej.

[Artykuł 286 w brzmieniu ustawy nr 3381-VI z dnia 19 maja 2011 r.]

Art. 287. Nadzór nad ochroną praw dzieci przysposobionych przez cudzoziemców

1. W przypadku, gdy dzieci są adoptowane przez cudzoziemców i mieszkają poza Ukrainą, właściwy wydział konsularny dokonuje, na zlecenie Ministerstwa Spraw Zagranicznych Ukrainy, rejestracji tych dzieci i nadzoruje należyte przestrzeganie ich praw do czasu osiągnięcia przez nie wieku osiemnaście.

Tryb nadzoru nad ochroną praw dzieci adoptowanych przez cudzoziemców i przebywających poza Ukrainą określa Gabinet Ministrów Ukrainy.

[Artykuł 288 usunięty na mocy ustawy nr 2709-IV z dnia 23 czerwca 2005 r.]

[Artykuł 289 usunięty na mocy ustawy nr 2709-IV z dnia 23 czerwca 2005 r.]

[Artykuł 290 usunięty na mocy ustawy nr 2709-IV z dnia 23 czerwca 2005 r.]

[Artykuł 291 usunięty na mocy ustawy nr 2709-IV z dnia 23 czerwca 2005 r.]

[Artykuł 292 usunięty na mocy ustawy nr 2709-IV z dnia 23 czerwca 2005 r.]

Sekcja VII POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Niniejszy Kodeks wchodzi w życie z chwilą wejścia w życie Kodeksu Cywilnego Ukrainy.

{Klauzula 1 Sekcji VII w brzmieniu Ustawy nr 407-IV z dnia 26 grudnia 2002 r.}

2. Z chwilą wejścia w życie Kodeksu rodzinnego tracą moc następujące przepisy i akty:

{Punkt 1, Klauzula 2, Sekcja VII w brzmieniu Ustawy nr 407-IV z dnia 26 grudnia 2002 roku}

1) [Kodeks Małżeństwa i Rodziny Ukrainy](#) (Biuletyn Rady Najwyższej Ukrainy SRR, 1969, Załącznik do Nr 26, art. 204; 1971, Nr 20, art. 141; 1973, Nr 21, art. 181; 1980, nr 38, art. 754; 1984, nr 7, art. 136; 1985, nr 11, art. 205, art. 206; 1987 p., nr 8, art. 149, nr 35, art. 674; 1991, nr 9, art. 89; (Biuletyn Rady Najwyższej Ukrainy, 1992, nr 4, art. 25, nr 36, art. 528; 1996, nr 7, art. 26; 2000, nr 9, art. 67, nr 50, art. 436).

Rozdział V „Stan cywilny” pozostaje ważny i skuteczny w zakresie nie sprzecznym z niniejszym Kodeksem do czasu przyjęcia odpowiedniego prawa;

2) [Ustawa Ukrainy SRR „O zatwierdzeniu Kodeksu Małżeństwa i Rodziny Ukrainy SRR” z dnia 20 czerwca 1969 r.](#) (Biuletyn Rady Najwyższej Ukrainy SRR, 1969, nr 26, art. 204);

3) [Dekret Zarządu Rady Najwyższej Ukrainiejskiej SRR z dnia 29 grudnia 1969 r. „O uchwaleniu Kodeksu małżeństwa i rodziny Ukrainiejskiej SRR”](#) (Biuletyn Rady Najwyższej Ukrainiejskiej SRR, 1970, nr 2, art. 16; 1980, nr 38, art. 754).

2¹. W okresie blokady wprowadzonej przez Gabinet Ministrów Ukrainy w celu zapobieżenia rozprzestrzenianiu się choroby koronawirusowej (COVID-19) okresy, o których mowa w [art. 72](#), [128](#), [129](#) i [139](#) niniejszego Kodeksu zostają przedłużone o czas trwania takiej blokady.

[Rozdział VII uzupełniony o Klauzulę 2¹ zgodnie z Ustawą nr 540-IX z dnia 30 marca 2020 r.]

3. Gabinet Ministrów Ukrainy:

w terminie trzech miesięcy od opublikowania niniejszego Kodeksu przedstawia Radzie Najwyższej Ukrainy propozycje zmian Ustaw Ukrainy wynikających z niniejszego Kodeksu;

dostosować swoje akty prawne do niniejszego Kodeksu;

zapewnić, aby ministerstwa i inne centralne organy wykonawcze dostosowały swoje akty prawne do niniejszego Kodeksu.

Prezydent Ukrainy

L. KUCHMA

**Miasto Kijów
10 stycznia 2002
nr 2947-III**

Serwer jest obsługiwany przez Sztab Parlamentu Ukrainy

Informacje z Wydziału baz danych normatywnych informacji prawnych

© [Rada Najwyższa Ukrainy](#) 1994-2022